

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05

Izdaja vsak dan zjutraj razen

po praznikih

SCOVENEC

Nagradno število „Slovenec“
KUPOVALCI! Odkrijte v svojem številu nagradno število. Če ga najdete, vam daje pravico, da se udeležite nagradnega žrebanja. — Rednim naročnikom odredkov ni treba! 15% dragoceni nagrad vas čaka!

Cek. račun: Ljubljana št. 10.630 in 10.349 za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Nemški gospodarski načrti v bivši Avstriji

Odkar je bila dne 13. marca letošnjega leta Avstrija priključena k Nemčiji, odmevajo po tej deželi čisto druge besede, ki govore o novih velikanskih gospodarskih sanjah. Človek dobiva vtis, kakor da bi se bilo s priključitvijo Avstrije k Nemčiji nenadoma preselilo središče nemškega gospodarstva drugam, bolj proti vzhodu in kakor da je nemški narodni socializem čakal samo še na velenitev te globoko v osrčje Podonavja segajoče dežele, da si zgradi novo ogrodje svojega narodnega gospodarstva, ki naj odgovarja veličini nove Nemčije, njenim potrebam in njenemu življenju na srednjeevropskem prostoru. Takoj ob priključitvi smo slišali odmevajoče besede sodobnih nemških gospodarskih vodij in snovateljev o vlogi, ki jo namerava Nemčija dati avstrijski pokrajini. Minulo je samo nekaj tednov, pa prehaja Nemčija že od besed k dejanjem, ki so tako velika, tako obsežna, tako globoko segajoča v bodoča desetletja gospodarskega razvoja, da zahtevajo vso pozornost narodov, ki žive ob boku nove Velike Nemčije, ki hrani v svojih mejah 75 milijonov ljudi in si z neverjetno odločnostjo organizira gospodarska sredstva, s katerimi jim bo zavarovala neoviran obstoj in napredek. Kratak pregled vseh ogromnih načrtov, ki pod železno roko gospodarskega voditelja nove Nemčije marsala Göringa postajajo živo dejstvo, nam bo zadostoval, da si ustvarimo skupno podobo o novem obzoru Srednje Evrope, katere obrisi počasi vstajajo iz megle obzorij.

Prvo, kar je nemška vlada po priključitvi Avstrije storila, je, da je sklenila podaljšati omrežje svojih velikih avtomobilskih cest dalje proti vzhodu. Iz Monakovega bo šla osrednja velika pot proti Dunaju in dalje do madžarske meje, kjer se bo zarila v osrčje podonavske kotline. Na to osrednjo prometno žilo bodo navezane druge ceste, ki bodo pobirale promet po avstrijski pokrajini in ga potiskale na glavno cesto. Iz Salzburga nameravajo vsakega prav tako močnega cesto v ravni črti čez gore in doline doli do jugoslovanske državne meje v spoznanju, da bo služila jadranemu prometu, saj je morje oddaljeno komaj 70 km. S temi novimi cestami se gospodarski obraz nemške države, ki je do sedaj še neodločen zrl po vseh obzorjih države, odločno obrni proti vzhodu Evrope in je potem takem bila avstrijska pokrajina nujno potrebna, da veliki nemški državni pomaga odpreti vrata v kraje, kjer so za nemško gospodarstvo edine naravne razvojne možnosti.

Komaj so utihnil odmevi o cestnih načrtih, smo že slišali iz ust dunajskega župana, da namerava nemška vlada z železnim naporom zaspani in valčkom predani Dunaj spremeniti v velikansko skladišče nemškega blaga, namenjenega za južnovzhodne trge, v vzhodni Hamburg, kamor bodo vzhodne države oddajale svoje pridelke in svoje surovine, namenjene za nemške trge. V ta namen bo nemška vlada zgradila nove ogromne vodne ceste, ki bodo plovni Ren povezale s plovno Donavo, tako da bo Nemčija dobila vodno pot, ki bo šla prav skozi vso državo od severovzhoda do jugovzhoda, od Severnega morja do podonavske kotline in dalje proti vzhodu do Črnega morja. Gigantičen načrt, ki postaja dejstvo. Največja trgovska pot skozi Evropo, ki se hitro odpira in ki bo poveljujoče potegnila k sebi vse trgovske stezice, ki se križajo po Srednji Evropi. Na sredi poti, v nekdanjem cesarskem Dunaju, pa vstaja vzhodni Hamburg, velikansko pristanišče, ki bo kakor polip privlačilo nase vso suhozemsko trgovino vzhodnih dežel. Zares, gospodarski obraz Nemčije se je po 13. marcu odločno obrnil proti vzhodu, kjer je živeč in kjer so surovine.

Toda najmočnejši med gospodarskimi načrti, na katerem so začeli delati na osebno pobudo marsala Göringa, je ustanovitev največjih železarn Srednje Evrope v Linzu ob Donavi. Marsal Göring je bil osebno prisoten, ko so prvič zamolklo udarili krampi, da na prostoru, ki meri 500 ha, zgrade tovarne, ki bodo takoj v začetku obratovanja, to je v dveh letih, že proizvajale milijon ton železa, odnosno jekla. Te tovarne bodo z neposrednimi cestami zvezane z železno rudo v Erzbergu na eni in s premogovniki Porurja in Posarja na drugi strani. Donava in novi prekop, ki jih že grade v notranjosti Nemčije, bodo služili kot dovozna pot k tovarnam, ki bodo nosile ime Hermana Göringa in bodo rjevale na čast kanclerju Hitlerju, ki je linški rojak, a bilo bruhale na dan železne proizvode, ki naj jih Donava ponesi dalje proti jugovzhodu in porazdeli med obalne narode. Nismo prišli, da vam posteljem mehke postelje, da bi v njih udobno spali, je dejal pri tej priložnosti marsal Göring in s tem udarno povedal, kakšno vlogo pripisuje osrednje vodstvo nemške države svojemu novemu železnemu srcu, ki si ga iz nič ustvarja v Linzu ob Donavi. Priključitev Avstrije je bila torej zares nekaj odločilen sunek, ki je do dna pretresel nemško gospodarstvo in mu v svežem porajanju odprl nove smeri, ki vse težijo proti vzhodu, kamor teče Donava in kamor beže široke Hitlerjeve ceste.

Vsa avstrijska dežela mora prispevati svoje gospodarske sile temu preporodu in tem pripravam. Tudi narava bo morala dati na razpolago svojo moč. Istočasno, ko so začeli graditi nove ceste, spreminjati Dunaj v osrednje srednjeevropsko pristanišče, kopati osrednjo vodno pot od Severnega do Črnega morja in zidati osrednjo železno oskrbovalnico za ves evropski vzhod, je marsal Göring v imenu nemške države dal povelje, da se v avstrijskem gorovju Visokih Tur zberejo vse vodne sile v brez dvoma največji elektrarni Evrope, ki naj proizvajajo vsako leto najmanj 4 milijarde kilovatnih ur, ki bodo zadostovale za vse industrijske potrebe južne Nemčije za dolga leta bodočnosti in ki bodo bivšo avstrijsko pokrajino spremenile v ogromno skladišnico električnih sil, ki jih bo nemška država potrebovala za gospodarsko izkoriščanje evropskega vzhoda.

Sovjetsko rovarjenje v Parizu

Temne sile hočejo preprečiti sporazum med Italijo in Francijo

(Od našega poročevalca.)

Pariz, 16. maja.

Tukajšnji merodajni diplomatski krogi so zaradi zastoja, ki je nastal v razgovorih med Francijo in Italijo, nekoliko v skrbeh. Vlado krogi so dali časopisu, kakor je to navada v Angliji, prijeteljski nasvet, naj tega dejstva nikakor ne pretiravajo in naj pazijo, da ne bi Mussolinijevega govora v Genovi, v katerem je duce z njemu svojko odkritostjo povedal, da med Francijo in Italijo stoji slej ko prej visoka ovira španskega vprašanja, tolmačili tako, kakor da je prijateljski sporazum med Francijo in Italijo ogrožen. Tudi v Parizu uradni krogi vlivajo olje na razburkane valove javnega mnenja, ki vidi v Mussolinijevem govoru znak očitnega poslabšanja mednarodnega položaja, ki so ga še nedavno ravno francoski krogi gledali v najbolj rožnati luči. Toda že samo dejstvo, da je ministrski predsednik Daladier na seji ministrskega sveta 17. t. m. v zvezi z zastojem razgovorov z Italijo zopet poudarjal potrebo, da se Francija čim bolj oboroži, dokazuje, da francoska vlada sama, medtem ko na zunanjo sfero ohranja optimizem glede bodočih pripravnih odnosov, ki jih misli navezati z Italijo, vendarle položaj ne smatra več za tako lep in dober, kakor je izgledal še nedavno. Vzrok, zakaj se je obzornje sedaj naenkrat zopet voblačilo, naj poveda zanesljive informacije iz krogov francoske parlamentarne politike.

Daladier v borbi s spletkarji

Izve se namreč, da močna skupina francoskih politikov, h katerim spadajo predvsem kolonialni minister Mandel, pravosodni minister Reynaud, predsednik poslanske zbornice Herriot, vodilna uradnika v zunanjem ministertvu Leger in Massigli ter tiskovni šef Commert, že ves čas, odkar je začel pooblaščenec francoske vlade Blondel v Rimu razgovore z grofom Ciano, na vse kripilje dela na to, da bi se ta pogajanja izjalovila. Dosele je se Daladier teh intrig uspešno ubranil in neposredno pred tem, ko je Hitler prišel na obisk v Rim, je bila francosko-italijanska pogodba v glavnih potezih takorekoč že gotova ter je bila po naših zanesljivih informacijah izgotovljena tudi oblika, po kateri naj bi se španske vprašanje rešilo tako, da bi bili zadovoljni obe stranki. Nasprotniki sporazuma med Italijo in Francijo so pa sedaj izrabili govorice, ki jih šušljajo o rezultatih Hitlerjevega obiska v Rimu, zato, da skalijo čisto vodo ter preprečijo sporazum z Italijo, ki baže ni

hotela za ceno prijateljstva z Anglijo in Francijo zrahljati svojih vezi z Nemčijo, kakor to menda želita zapadni velešili, ki jima je predvsem na tem, da bi Nemčija nekoliko znižala svoje zahteve in poglede v Srednji Evropi. Z vprašanjem, čemu prijateljski sporazum z Italijo, če nam ne bo pomagal zopet utrditi položaja Francije v Srednji Evropi ter potolažiti naše stare zaveznike in nam pridobiti novih na vzhodu in jugovzhodu, se je omenjeni skupini politikov posrečilo ustvariti ozračje nezaupanja tudi na morodajnih mestih, radi česar so naravno morala pogajanja med Rimom in Parizom utrpeli občutno škodo, ker jih je nemogoče dovršiti brez potrebnega medsebojnega zaupanja.

Roka iz Moskve...

Ne da bi se spuščali v vprašanje, ali so merodajni francoski krogi res računali na to, da bo kljub Hitlerjevemu obisku v Rimu mogoče zrahljati os Rim-Berlin, moremo kot gotovo dejstvo smatrati to, da je skupina gospoda Mandela, ki ima od nekdanj najtesnejše zveze s krogi sovjetske vlade, posegla po tem sredstvu, da onemogoči sporazum z Italijo zato, da bi okrepila Barcelono oziroma Valencijo v njenem odporu proti nacionalni armadi generala Francina in ji pripomogla do končne zmage. Ta politika ima kajpada svoje središče v Moskvi, kjer je sovjetska diktatura izdala geslo, da je treba prav v sedanjem trenutku z vsemi silami podpreti Barcelono in zato na vsak način spraviti s poti razgovore med Rimom in Parizom, ker bi po mnenju sovjetske diplomacije mogli ti razgovori imeti pozitiven rezultat samo, če bi g. Daladier žrtvoval rdečo Španijo. Zato je dobil Blondel iz Pariza navodila, ki so nujno morala privedi do prekinitve razgovorov z grofom Ciano in do izjave Mussolinija v Genovi. Blondel je proti tem navodilom sam imel velike pomisleke in je osebno odpoval v Pariz, da pregovori g. Daladirova oziroma francosko vlado, naj ne vztraja na svojih novih zahtevah, ki bodo nujno izenadile italijansko državno vodstvo in torpedirale sporazum. Toda kolonialni minister je vztrajal na tem, da se morajo Italiji postaviti pogoji, o katerih vsak ve, da jih Mussolini nikoli ne bo sprejel. Glavni pogoj v novih navodilih je bil ta, da morajo italijanski pristojni zapustiti Španijo prej, nego bi Francija zopet zaprla pirenejsko mejo za dovoz vojnega orožja v rdečo Španijo. Mandel se sklicuje na to, da je bil on tisti, ki je dosegel dobrohoten odnos moskovske vlade do Daladirova režima, kar je imelo za posledico, da francoski komunisti niso stopili nasproti njej v opozicijo,

toda to je bilo od sovjetske strani zvezano s pogojem, da se francoska vlada v španskem vprašanju postavi na stališče Moskve in da ga podpira. Na ta način je bilo, kakor pravilno pravi Journe, italijansko-francosko zblizanje že pod Blumom žrtvovano preskrbi Barcelone z orožjem in municijo, kar je kot vrhovni šef prevzel bivši socialistični poslanec Narbonne Montel, ki sme zdaj brez vsakega nadlegovanja in sitnosti od strani oblasti voditi prevažanje vojnega materiala v Barcelono.

Pogoji, ki jih Italija ne more sprejeti

Francoska vlada pa je svila Italiji še nek drug pogoj, ne da bi ga bil g. Blondel označil kot pogoj v pravem pomenu besede, namreč, da naj se v Španiji doseže takojšnje premirje, naj oboje vojskujoci se stranki imenujeta svoje mirovne pooblaščenca, za katerimi naj bi stali francoska in italijanska vlada, ki naj bi delali z vsem svojim vplivom na to, da Španci sprejmejo kompromisno vlado. Italija pa je na to odgovorila, da je o takem predlogu sploh nemogoče razpravljati, ker ga narodna vlada v Burgozu brezpogojno odklanja, kar je tudi čisto naravno, kajti taka vlada bi v resnici bila samo španska stena, da se v Španiji zasigura oblast komunistom oziroma sovjetski Rusiji. Ker je tudi g. Daladier, ki le nerad trpi verige, v katere ga je ukenila komunistična zakulisna vlada v Parizu, uvidel, da se njegov pogoj za nobeno ceno ne da vzdržati, ga je v zadnjem trenutku pustil pasti in se zato razgovori med Italijo in Francijo sedaj spet nadaljujejo, čeprav nihče ne ve, ali jih bo mogoče v taki atmosferi končati s pozitivnim rezultatom. Jasno je namreč to, da bo v slučaju, če Mandelova skupina ne odneha in bo še dalje s pasivno asistenco francoske vlade nudila svojo efektivno pomoč rdeči Španiji, Italija primorana podvojiti svojo pomoč nacionalni Španiji, ker je Mussolini kategorično izjavil, da ustanovitve sovjetskega režima ob obalah Sredozemskega morja za nobeno ceno ne bo trpel. Franciji pa je ponudena roka, da se z Italijo prijateljsko in pošteno sporazume, ker Italija v Španiji nima nobenih teritorialnih zahtev niti nima namena, da bi tam dosegla kakšen prvenstven političen ali gospodarski položaj.

Dobro je torej povedal neki ugledni francoski parlamentarec, da je delo na ohranitvi in utrditvi evropskega miru podobno onemu predvdu iz grške bajke, ki so ga podnevi srečno napredli, ponoči pa so ga zopet razparali. To delo opravljajo temne sile, ki jih vodi Moskva.

Dve armadi sta se spoprijeli za — Sučou

Marsal Čankajšek sam vodi obrambo mesta

Šanghaj, 18. maja, b. Usoda Sučoua, ki je najvažnejše železniško križišče in obenem ključ vse kitajske fronte ob železniški progi Lunghaj je zapечатena. Tako poroča dopisnik INS. Japonske čete se v širokem loku bližajo mestu z vzhoda in pred seboj gonijo kitajske vojske, nekaj japonskih kolon pa je že prodrlo v bližino 8 do 9 km pred obzidje gradu, kjer so pričele strahovito obetreljevati mesto. Po zanesljivem poročilu

(Na zemljevidu je mesto Sučou, ki ga nekatera poročila pišejo tudi Sučau, označeno z imenom Suchow.)

nastopa še vedno 100.000 kitajskih vojakov proti japonski armadi, vendar pa so Japonci poslali nad to vojsko številne bombnike in lovce, ki so z velikim uspehom napadli kitajske vojske ter jih poglajali v beg. Tudi druga japonska armada je že stopila v borbo s kitajskimi četami na jugozapadnem bojišču, 16 km daleč od Sučoua. Čeprav je večidel japonske armade oddaljen od mesta Sučoua vsega le še 40 do 60 km, računajo vojaški krogi, da bo mesto padlo v njihove roke morda šele po par dneh. Navzile vsem naporom se Japoncem doslej še ni posrečilo uničiti glavnega dela kitajske vojske, ki se umika v redu pred sovražniki.

Šanghaj, 18. maja, b. Iz kitajskih krogov poročajo, da je marsal Čankajšek prispel na fronto pri Sučau, da čim bolj vpliva na okrepitev odpora kitajskih divizij proti nastopajočemu sovražniku. Njegovi hladnokrvnosti se je zahvaliti, da Japonci že pred 7 dnevi niso vkorakali v Sučau kakor so prvotno napovedali. Marsal Čankajšek je z veliko spretnostjo naglo razdelil kitajske sile in s tem zadržal Japonce na jugu in na severu pred Sučauom. Naglo je izdelal tudi nov obrambni načrt, s katerim Japonci niso računali.

Kitajci poročajo, da so Japonci le še 20 do 30 km oddaljeni od mesta. Ves včerajšnji in današnji dan so bila japonska letala zelo napadalna in so s tisoč in tisoč bombami uničevala kitajske vojske ter mesto, ki je v razvalinah in plamenu. Od davi se vodijo na bojišču pred Sučauom strašne topniške borbe, v katerih sodeluje z ene in druge strani po sto topov. Kitajsko topništvo se je predvsem omejilo na delovanje poljskega topništva, ker hoče na ta način preprečiti glavni naskok Japoncev. 50 km okrog bojišča se zemlja trese od eksplozij granat, bomb in šrapnelov. Najtežji položaj, ki ga morajo Japonci zavzeti, če hočejo dalje napredovati, je še vedno v rokah kitajskih vojakov. Mestna zatvornica na velikem kanalu igra važno vlogo v teh borbah, ker so se tam Kitajci močno utrdili in so bili vsi dosedajni napadi Japoncev brez uspeha. Ako bi namreč Japonci zavzeli to kitajsko postojanko, bi bile odrezane od ozadja številne kitajske divizije, ki se borijo pred Sučauom. Japonci so že

desetkrat naskočili zatvorniški prehod, vendar pa so jih kitajski vojski vedno z velikanskimi žrtvami odbili. Najbolj krvavi boji se vodijo južno od tega zatvorniškega prehoda. Tu je marsal Čankajšek poslal kitajske elitne divizije, pred katerimi se borijo na nož kitajski batalioni smrti, ki se žrtvujejo in uničujejo Japonce pri njihovih naskokih. Japonci so prepričani, da bodo danes prebili tudi to fronto in da bodo lahko potem vkorakali v Sučau, kar se jim doslej navzile velikim naporom še ni posrečilo.

Poučni vojaški krogi, ki poznajo odpor Kitajcev v tem kraju, pa dvomijo, da bi mogli Japonci uresničiti v kratkem času svoj cilj, kajti velike izgube, ki so jih imeli pri zadnjih napadih, jim tega brzokone ne bodo omogočile. Za Kitajce te izgube ne igrajo tako velike vloge, ker imajo dovolj ljudi na razpolago. Njim bolj primanjkuje tehničnih vojni sredstev.

SSSR krepko podpira Kitajce

Nevarnost spora z Japonsko

Tokio, 18. maja, b. Pomoč, ki jo marsal Čankajšek dobiva iz sovjetske Rusije, povzroča v japonskih uradnih krogih vedno večje ogorčenje, zaradi česar bo brzokone v kratkem prišlo do izredno napetih odnosov med obema državama. Marsal je samo v teku letošnjega leta dobil iz Rusije 500 letal. Japonci trdijo, da so večino teh letal uničili, tako da marsal Čankajšek ne razpolaga več z ono letalsko silo, ki bi mogla postati Japoncem nevarna. Japonce sedaj najbolj zanima, če bo marsal Čankajšek dobil nova letala iz sovjetske Rusije, ker se po informacijah pogajanja za dobavo teh letal med njim in sovjetsko Rusijo že vodijo. Ako bo marsal Čankajšek ta letala dobil, bo Japonska smatrala, da med obema državama obstoja vojna zveza o vzajemni pomoči, ki določa dobavo vojnega materiala in vojaških strokovnjakov. Potemtakem bo morala Japonska zavzeti svoje stališče. Ako bo Japonska dobila poročila, da Rusija še dalje dobavlja vojni material Čankajšku, zlasti letala, bo ponovno odločno protestirala v Moskvi in zahtevala, da Rusija takoj ustavi vse dobave. V kolikor bo Rusija odklonilno odgovorila, je pričakovati, da Japonska ne bo mirno gledala, kako Rusija oborožuje njenega nasprotnika, ki je v vojnem stanju. Tukaj trdijo, da pogajanja za nabavo vojnega materiala za Kitajsko vodijo ruske uradne osebnosti, zlasti ruski poslaniki in konzuli na Daljnem Vzhodu. Japonska ima zato v svojih rokah dokaze. Zaradi tega ne more oprostiti Rusiji, ki se izgovarja, da gre za privatna naročila, to tem bolj, ker v Rusiji sploh ni privatnih tovarnih voznega materiala in letal, temveč so vse te tovarne državne.

Praga, 18. maja, AA. Havas. Poslanec Kundt je enoči v svojem govoru izjavil, da je češkoslovaška vlada dovolila sudetkim Nemcem, da se lahko med seboj pozdravljajo s hitlerjevskim pozdravom. V zvezi s tem so pri sprejemu dekanov na nemškem vesečiliški dijakih pozdravljali dekanke z dvignjeno desnico.

Zagreška vremenska napoved. Nespremenjeno. Zemunska vremenska napoved. Delno oblačno vreme v vsej državi z nevihtami in dežjem. Čez dan bo toplota nekoliko poskočila, ponoči bo pa padla.

Dunajska vremenska napoved. Oblačno in deževno.

Po španskih bojiščih Nacionalisti zasedli Corbalan

Salamanca, 18. maja. Narodna armada more za znakovati nov velik uspeh na teruelški fronti, kjer so nacionalisti kljub skrajno slabemu vremenu zavzeli važno mesto Corbalan na cesti iz Cedrillas proti Mora de Rubiales. To junaško delo je izvršila divizija generala García Escameza, ki deluje po navodilih generala Varele, ki prodira skoraj že en mesec vzhodno od Teruela v najtežavnejših okoliščinah, Padec Corbalana je uspeh štiridnevne ofenzive na sektorju severovzhodno od Teruela. Corbalan so bili rdeči silno utrdili ni je bilo treba ogromne volje do zmage, da so vojniki narodne armade markiste vrgli iz vseh zaporednih okopov, ki so mesto obkrožili. Mesto je moralo pasti, ker sta ga dve koloni narodne vojske obkrožili, tako da markisti niso mogli uiti iz teh klešč ter tudi nihče ni mogel zbežati. Vsa mestna garnizija Corbalana je padla skoraj do zadnjega moža. Narodna armada je pustila v Corbalanu samo malo posadko in nadaljuje sedaj svojo ofenzivo na jugovzhod.

Z zavzetjem Corbalana je v roke narodne armade padla cesta iz Teruela v Albocacer, tako da bo morala zdaj kmalu pasti tudi sovražna postojanka pri Villafra de Cid. S tem je tako znana kastiljanska armada zaključila prvi del svoje ofenzive, ki je imela kot svoj najbližji namen zasedbo Sierre di Corbalan. Divizija generala Varele je operacije začela 23. aprila in jih je zdaj v najhujših okoliščinah z uspehom končala. Z zavzetjem Corbalana je premagana gorska zagata severovzhodno od Teruela, ki obsega na svoji periferiji nad 600 km dolžine in jo je rdeča vojska zelo močno utrdila, da zapre pot v dolino Mijares. Z zavzetjem Sierre di Corbalan je sedaj vse to gorovje v rokah narodne armade, markisti pa se sedaj naglo utrjujejo, kolikor le morejo. Utrdbe okoli Corbalana so bile močnejše, nego so bile utrdbе rdečih pri Bilbao in pri Santanderju. Vrhovi 1262, 1281 in 1253 so se smatrali kot tako močno utrjeni, da bi jih ne mogel zavzeti nobeden. Borba za te točke je bila nevarnost peklena in je narodna armada v enem samem dnevu izstrelila nanje 4500 strel iz velikih poljskih topov.

Bolgarski pevci pred rojstno hišo profesorja Bezenška

Celje, 18. maja. O priskrbenem sprejemu bolgarskih pevcev v Celju, ki je postal lep praznik slovanstva, je pomenil, sm ože poročali. G. prof. Fabjančič je pozdravil slovanstvo v bolgarskem jeziku in poudaril slovanstvo v celjskem. Njegove besede pa so vžgale vse, posebno pri mladini, da je vzklikala, objemala brate, tako da se je marsikomu zasolilo oko. Prof. Leonov je presenetil navzoče s priskrbenim zahvalnim slovenskim nagovorom. Besede ljubeznivega g. Peševa pa so izvenle v veliko bratsko ljubezen do bolgarskega naroda in se zljile v željo, da gradimo v slogi zmagovito bodočnost slovanstva.

Danes ob 8.30 so bolgarski bratje zapustili Celje in se odpeljali v Višnjevo vas h g. Gorečanu, ki je priredil gostom prigrizek. Pevski zbor je pod vodjem Vasilijem Jankovim zapel Davorin-Jenkovo: »Tam v gorice« in Rodno pesem, na kar so se gostje odpeljali v Ivenco, kjer so obiskali ljubitelja bolgarskega naroda g. Ivana Zerovnika, ki je 12 let živel v Plovdivu in pomagal prof. Bezenšku v plovdivski knjižnici.

Navdušen sprejem v Mariboru

Maribor, 18. maja. Z izrednim navdušenjem so Mariborčani sprejeli nočjo drage goste iz Bolgarije, ki so

Osebnosti

Belgrad, 18. maja. m. S kraljevim ukazom so napredovali v področju gradbenega ministrstva: v ministrstvu samem v 5. skup. za tajnika inženir Valentin Vončina, višji pristav 6. skup. s prvim povikom; v 7. skup. inž. Ivan Plešničar, tehnični pristav tehničnega oddelka pri okrajnem načelstvu v Skopju, in Franc Kuglič, tehničar pri tehničnem oddelku banske uprave v Ljubljani.

Za gozdarskega višjega pristava 7. skup. je napredoval pri okrajnem načelstvu v Krškem inž. Franjo Virnik, pri gospodarskem oddelku banske uprave v Ljubljani pa inž. Stanislav Kanc. V isto skupino so nadalje napredovali: pri okrajnem načelstvu v Murski Soboti inž. Radovan Zupancič, pri gozdnem oddelku banske uprave v Ljubljani pa inž. Stanko Stotošek.

Dalje so imenovani poštne uradniki: Na pošto Zagreb II Ante Kalobira, višji kontrolor 6. skup., pri poštnem ravateljstvu v Ljubljani po službeni potrebi, k pošti Celje Marija Škoflek s pošte Gornji grad. V Gornji grad pa je prestavljena Justina Florjančič, dosedanja uslužbenka na pošti Maribor I. K pošti Belgrad IV je prestavljena na lastno prošnjo Marija Peternel, do sedaj na Jesenicah.

Z odlokom finančnega ministrstva sta napredovali pri podružnici Poštne hranilnice v Ljubljani v 8. skupino Marija Florjančič, v 9. skup. pa Draga Boltavzer.

Z odlokom generalnega ravateljstva državnih železnic so po službeni potrebi prestavljeni: v komercialni oddelki generalne direkcije državnih železnic Vinko Gogola, Ivan Pangerc in Franco Role, vsi iz oddelka za kontrolo dohodkov pri generalni direkciji državnih železnic.

Belgrad, 18. maja. m. Minister za pošto je podpisal odlok, s katerim se podležje pogodbenega pošta na Vidmu pri Krškem gđ. Ani Marković iz St. Vida pri Stični.

General Mija je v zadnjem času uvidel, kaka nevarnost preti rdeči vojski, če bi narodna armada zavzela Corbalan, in je pretekli teden poslal rdečim v Corbalanu na pomoč divizijo rdeče milice iz Madrida. V tej diviziji so bili anarhisti in delavci iz Huesee, ki jih smatrajo kot najboljše bojovnike v rdeči vojski. V naskoku na Corbalan je narodna vojska to divizijo popolnoma uničila, tako da je od nje ostalo samo 15 mož, naštetih na prste, ki so padli v roke narodne armade. Teh 15 mož tvori edini živi plen narodne vojske, ki jih je poslala v koncentracijsko taborišče v Teruel.

Saragosa, 18. maja. AA. Posebni Havasov dopisnik poroča: Vojaški begunci, ki so pribežali čez Ebro, pripovedujejo, da so vse tovarne v Tortozi in vsa javna poslopja zgorela. Baje sta tudi škofijeka palača in katedrala popolnoma uničeni in izropani.

Teruelška fronta, 17. maja. AA. (DNB.) Nacionalistične čete so kljub slabemu vremenu popravile svoje postojanke. V odseku Corbalanu so nacionalisti znatno prodrli.

Barcelona, 18. maja. AA. Havas. Uradno poročilo pravi: Na vzhodni fronti je sovražnik močno napadel naše postojanke pri Alcala de Selva in nas prišilil k neznatnemu umiku. Nacionalistični napadi pri Silveriji so bili odbiti. Republikanske čete so zavzele Ancanios de Endoso in Sarapielo. Sestretili smo dvoje sovražnih letal.

Štirje čekisti ustreljeni

Pariz, 18. maja. b. »Matine« poroča iz Madrida, da so v neki stranski aliji našli ustreljene štiri člane Čeke. To je prvič, da se je civilno prebivalstvo uprlo nasilju boljševiškega terorja.

Pariz, 18. maja. b. Francoski notranji minister je izjavil, da bo vso nadaljnjo napredovanje Francovih čet proti francoski meji mejo zaprl in sploh ne bo dovolil republikanskim četam, zlasti pa ne prostovoljem iz mednarodnih brigad, prekorati francosko mejo. Ako bi pa le do tega prišlo, bodo vsi prostovoljci odpeljani v posebna koncentracijska taborišča.

prispeli ob Celja v dveh avtobusih. Mesto se je danes ovilo v zastave in je imelo svečan izgled. Proti 6. uri, za katero je bil napovedan sprejem bolgarskih pevcev, se je zbralo na Kralja Petra trgu na tisoče ljudi, ki so nestrpno pričakovali prihoda slovenskih gostov. Točno ob 6 sta prispela oba avtobusa in tedaj so se iz tisoč grl zasilili navdušeni pozdravni vzkliki. Goste je pozdravil v imenu Jugoslov. bolgarske lige predsednik dr. Vekoslav Kukevec, za njim pa v imenu mestne občine ter župana magistratni ravnatelj Rodovšek. V prisrčnih besedah in lepem nagovoru se je zahvalil za sprejem vodja turneje g. Pešev. Imel je ognjevit govor, ki je izvenel v misli, da bi zaživela oba bratska naroda slovanstvo skupnost od Triglava do Črnega morja, Godba »Drava« je zaigrala bolgarsko himno, nato pa so bolgarski pevci zapeli jugoslov. himno. Potem so se gosti razdelili ter je polovica odšla v hotel »Mariborski dvor«, polovica pa v hotel »Orel«, kjer so nastanjeni. Kmalu potem so se posamezne skupine bolgarskih pevcev pojavile na mariborskih ulicah, kjer so jih sprehajali na promenadi živahno in navdušeno pozdravljali. — Zvečer so bolgarski pevci priredili koncert v veliki dvorani »Uniona«, za katerega so bile vse vstopnice takoj razprodane.

Smrtna nesreča na Ježici

Na Ježici pri Ljubljani se je zgodila danes popoldne ob 6 smrtna nesreča. Tam imajo ljudje navado, da na majhne vozičke nalagajo ogromne tovore stelje, tako da težko spravijo vozove po razmeroma ozki cesti brez nesreče domov. Danes je dekla Mleka, ki služi pri posestniku Dovcu, padla s takega voza, zadela z glavo ob zid in ostala mrtva. Poklicali so hitro zdravnika dr. Jamska, ki pa je ugotovil, da ima poeno lobanjo in pretresene možgane.

Vesti z dvora

Belgrad, 18. maja. AA. Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle je sprejel danes ob 12. v Belem dvoru v avdienco novega ministra brez listnice dr. Džaferja Kulenovića.

Belgrad, 18. maja. AA. Nj. kr. Vis. kneginja Olga, predsednica odbora za pogozdovanje belgrajske okolice, je danes sprejela v avdienci inž. Jovana Kraljevića in Aleksandra Krstića, člana tega odbora, ki sta kneginji poročala o tekočih in pripravljenih delih.

Izza kulis našega nogometa

Belgrad, 18. maja. m. Včeraj je nogometni klub »Concordia« v Zagrebu brzojavno obvestil Jugoslovansko nogometno zvezo, da se je dogovoril s »Slavijo« iz Sarajeva, da bo prvenstvena tekma, ki bi se imela igrati 5. junija, že to nedeljo, dne 22. t. m. Jugoslovanska nogometna zveza na svoji snočnji seji ni odobrila tega sporazuma. Ni mogoče razumeti, iz katerih razlogov je »Concordia« želela to nedeljo igrati svojo zadnjo odločilno tekmo, od katere je odvisen njen obstoj v zvezi. Posebno pa ni mogoče razumeti tega, če bi morala v nedeljo »Concordia« v tej za njo tako odločilni tekmi nastopiti brez svojega najboljšega igralca Jazbeca, ki bo v nedeljo igral v Italiji v državnem moštvu. Nehote se vsiljuje dvom, da je morebiti »Concordia« na ljubo »Slaviji« ki mogoče želi dne 5. junija igrati kako drugo tekmo, bila pripravljena na to tekmo priti oslabljena, seveda pod pogojem, da se ji že vnaprej zagotovi ena točka, ki je potrebna, da ostane še nadalje v zvezi. Če je temu tako, potem je že zopet na delu športna diplomacija, ki rovari proti športnemu klubu »Ljubljani«.

PRIZAD ustavlja nakup pšenice

Belgrad, 18. maja. m. Privilegirana družba za izvoz deželnih pridelkov PRIZAD objavlja, da ne bo kupovala več pšenice na domačem trgu. Cene pšenice so v zadnjem času zelo poskočile ter se je v zvezi s tem podražil v velikih mestih tudi kruh. Dasi imamo še vedno 8.000 do 10.000 vagonov zaloge pšenice, cene še vedno niso popustile, ker je ta pšenica v čvrstih rokah, večinoma v rokah veleposretnikov in spekulantov, ki čakajo še na boljše cene. PRIZAD je že sedaj ustavil nakup pšenice, vendar pa bo v primeru, če bi cene pšenice še vedno rastle, začel uvažati pšenico tudi iz inozemstva, kjer je pšenica mnogo cenejša, da onemogoči dobiček spekulantom na račun konsumentov.

General Marič dospel v Ankaru

Ankara, 18. maja. AA. Anatolska agencija poroča: Jugoslovanski vojni minister general Marič se je pripeljal v Ankaru s posebnim vlakom ob 10.30. Na železniški postaji, okrašeni z zastavami, so generala Mariča sprejeli maršal Čakmak, šef generalnega štaba, poveljnik mesta, generaliteta, poslanec predsednika vlade Bajara, državni podtajnik pri predsedstvu vlade, kabinetni šef zunanjega ministrstva in mnogo občinstva. Častna četa je izkazala čast, vojaška godba pa je intonirala jugoslovansko in turško himno. Minister Marič se je nastanil v hotelu »Ankara-Palace«.

Sodniki in osebje okrožnega sodišča v Murski Soboti predsednik dr. Franc Žiher

Belgrad, 18. maja. m. Pravosodno ministrstvo je izvršilo vse potrebne priprave za organizacijo novega Okrožnega sodišča v Murski Soboti. Novo sodišče bo pričelo uradovati že s 1. junijem t. l. Imenovan je že predsednik novega sodišča, sodniki in potrebno pisarniško osebje. Za predsednika novega Okrožnega sodišča v Murski Soboti je s kraljevim ukazom imenovan dr. Fran Žiher, bivši predsednik Okrožnega sodišča v Mariboru, sedaj na razpoloženju. Za sodnike pri tem sodišču pa so imenovani: dr. Josip Tombak, bivši sodnik Okrožnega sodišča v Mariboru, sedaj na razpoloženju, Kramer Emil, bivši sodnik Okrožnega sodišča v Mariboru, Metod Komotar, sodnik okrajnega sodišča v Murski Soboti, Stanko Moškon, sodnik okrajnega sodišča v Murski Soboti, Viktor Prohinar, sodnik okrajnega sodišča v Novem mestu in Odon Planinšek, sodnik okrajnega sodišča v Kozjem.

vem mestu in Odon Planinšek, sodnik okrajnega sodišča v Kozjem.

Za sodnijske pripravnike pri Okrožnem sodišču v Murski Soboti so z dekretom pravosodnega ministra imenovani sledeči diplomirani pravniki: Danilo Dobnik iz Maribora, Karel Tassotti iz Ljubljane, dr. Drago Tribnik iz Maribora in Hubert Repovš iz Ljubljane.

Za kancelista 10. skup. sta imenovana k temu sodišču Ljubo Ferenc, zvaniknik 3. razr., sedaj pri okrajnem sodišču v St. Lenartu in Anton Videčnik, zvaniknik 2. razr. pri Okrožnem sodišču v Mariboru.

Dalje so prestavljeni k novemu Okrožnemu sodišču v Murski Soboti: Josip Kotljan, pisarniški predstojnik 9. skup. pri okrajnem sodišču v Mariboru, Matija Šemen, kancelist 10. skup. pri okr. sodišču v Marenbergu in Janez Abadič, kancelist 10. skup. pri okrajnem sodišču v Radovljici.

Potrebno število dnevničarjev in služiteljev bo te dni imenovalo predsednično apelacijskega sodišča v Ljubljani.

Po odredbi pravosodnega ministra mora vse osebje, ki je imenovano k novemu sodišču, nastopiti službo v Murski Soboti nepreklicno 18. maja, ker mora sodišče kakor že povedano brezpogojno začeti s poslovanjem 1. junija.

Poleg Okrožnega sodišča v Murski Soboti se je tam ustanovilo tudi državno tožilstvo, ki bo tudi začelo s poslovanjem 1. junija. Za državnega tožilca je tam imenovan s kraljevim ukazom dr. Albin Juhart, namestnik državnega tožilca iz Maribora, za namestnika državnega tožilca pa Ivan Groznik, namestnik državnega tožilca v Novem mestu. Pisarniško osebje pa bo dodelilo predsedništvu apelacijskega sodišča v Ljubljani.

Murska Sobotka še nima lastne sodnijske zgradbe za namestitev Okrožnega sodišča in državnega tožilstva. Zato je mestna občina pripravila grad grofa Szaparyja, v katerem so sedaj občinski uradi in privatne stranke. Vsi ti se morajo do 1. junija izseliti in bo tam začelo poslovati Okrožno sodišče in državno tožilstvo. Ta namestitev pa bo le začasna, kajti mursko-soboška občina že pripravlja zidavo lastne justične palače. Do tedaj bodo morali obsojenci Okrožnega sodišča prestajati svojo kazen v mariborski jetnišnici. V Szaparyevem gradu je namreč za zapore premalo prostora, ki bodo komaj zadostovali za zapornike, ki so v preiskavi. Potrebni inventar za opremo novega sodišča in državnega tožilstva je pravosodno ministrstvo naročilo v mariborski kaznilnici.

Ker so bili vsi sodniki mariborskega Okrožnega sodišča postavljeni na razpoloženje, so se te dni izvršila nova imenovanja sodnikov pri tem sodišču. S kraljevim ukazom so imenovani za sodnike pri Okrožnem sodišču v Mariboru sledeči bivši sodniki tega sodišča: Janko Sernee, Josip Lenart, Franc Pečnik, dr. Martin Senior, dr. Alojzij Lešnik, dr. Tomaž Turato, Julij Kuder, dr. Vojteh Hočevar, dr. Vladimir Travnar, dr. Josip Čemer, Avgust Habermut, Josip Kolšek, Miroslav Regula in Miloš Lečnik. Predsednik sodišča bo imenovan v prihodnjih dneh. Do imenovanja novega predsednika bo vršil predsedniške posle najstarejši sodnik Okrožnega sodišča v Mariboru.

Naš ljubljani

dr. Ivan Lah
profesor in pisatelj

je davi izdihnil svojo plemenito dušo

Predragega, nenadomestljivega tovariša in iskrenega prijatelja mladine, velikega in nesebičnega domoljuba bomo ohranili v najsvetlejšem spominu!

V Ljubljani, dne 18. maja 1938.

Učiteljski zbor in učenke
Mestne ženske realne gimnazije.

K odkritju spomenika kralju Aleksandru

v Št. Jurju ob Ščavnici

Slovenski fantje polagajo venec

Preteklo nedeljo so na slovenski način odkrili spomenik kralju Aleksandru v Št. Jurju ob Ščavnici. O slovesnosti je obširno poročal že »Poned. Slovenec«. Na naših slikah vidimo ogromne množice ljudi, ki so se udeležili slovesnosti in ki jih cenijo na 7000. — Spodnja slika nam kaže trenutek, ko slovenski fantje polagajo venec ob spomenik.

Foto »Elsa«, Ljutomer

Stavka v „Kopitarni“ v Mestinjah

Mestinj, 18. maja. V podjetju »Kopitarna« v Mestinju, čigar lastnica je Celjska hranilnica d. d., so vladale nevrzdrne razmere. Delavci, in to odrasli, so imeli plačo od 1.20 din naprej, delalo pa se je do 18 ur na dan in to brez zakonitega 50% pribitka.

Da si delavci pomagajo in pridejo do svojih pravic, so se dne 25. februarja vsi, 60 po številu, organizirali v Zvezi združenih delavcev. Podjetje je na to takoj drugi dan vsem delavcem odpovedalo na 14 dni z utemeljitvijo, da mora obrat ustaviti zaradi popravila strojev. Da delavcem zagotovi kruh, je ZZZ podjetju predlagala sporazum, v katerem se določa, da podjetje ne bo prej zaposlilo novih delavcev, dokler ne bodo vsi etari, pred prekinjenjem dela v podjetju zaposleni delavci, dobili zopetne popravila strojev. Podjetje pa je po dolgem odlašanju ta sporazum odklonilo in se je pokazalo, da so bili odpusti prav v tem času naperjeni proti organizaciji. To se je še jasneje pokazalo po tem, ko je podjetje zopet prišlo do obratovanja in je sprejelo v delo vse delavce razen 18, med katerimi so bili funkcionarji podružnice ZZZ in njeni najaktivnejši člani. To pa kljub temu, da so ti delavci pravi specialisti in so nekateri v podjetju zaposleni že dvajset let.

Bili sta dve poravnalni razpravi na okrajnem načelnstvu v Smarju pri Jelšah, na katerih pa ni bil dosežen sporazum. Podjetje ni hotelo pristati niti na skrajšanje delovnega časa, niti na kako drugo rešitev, ki bi dala odpuščenim delavcem možnost zaposlitve. Podjetje je šlo še dalje in je dne 14. maja, medtem ko je bilo odpuščenih že 18 delavcev in je ostale zaposlene delavce nagovarjalo, da bi delali nadure, odpovedalo še ostalim funkcionarjem organizacije in voditeljem tukajšnje ZZZ.

Delavstvo se je postavilo na stališče, naj delajo vsi delavci, pa čeprav po skrajšanem delovnem času, ali pa nobeden. Z ozirom na zadržanje pod-

jetja nasproti delavstvu, ki se je poslužilo vseh zakonitih možnosti za mirno rešitev spora, ni preostalo drugega kakor stavka. Stavka, ki se je pričela 17. t. m. je torej popolnoma zakonita. V soboto bo že razprava za likvidacijo stavke, ki jo bo sklicala kr. banska uprava, inspekcija dela.

Zavednemu in vztrajnemu delavstvu želimo v borbi za najosnovnejše delavske pravice popolnega uspeha.

„Specialisti“ pred sodniki

Pred malim senatom mariborskega sodišča so bile danes zanimive razprave. Na vrsto so prišli namreč sami specialisti, ki se bavijo samo z določeno vrsto tatvin. Najprej sta se zagovarjala dva specialista za čebele. Bila sta to 48-letni Vinčo Čmrečnjak iz Stanetincev in 48-letni vinar Peter Kos iz Jastrebov. Oba sta kradla čebele okrog Središča ob Dravi. Obtožena sta tatvina na škodo Franca Laha v Središču, kateremu sta odnesla 3 panje čebel. Kolariku Martinu v Obrežu sta pa ukradla 2 panja čebel. Klobučariu Karlu v Središču pa kar 6 panjev. Oba sta že večkrat imela opravka s sodnijo zaradi podobnih tatvin. Čmrečnjak je bil obsojen na 10 mesecev strogega zapor, Kos pa na 6 mesecev strogega zapor, oba še povrh na izgubo častnih pravic za 2 leti.

29letni monter Peršak Franc z Jesenice, ki je prišel kot naslednji na zatožni klopi, pa se je specializiral na tatvine gasilskih cevi. V družbi Martina Senčarja je šel skrivaj iz naše države v Avstrijo ter je tam zagrešil celo vrsto vlomov v gasilske domove. Vlomila sta v gasilski dom pri Sv. Urhru, kjer sta ukradla štiri cevi, v Wiesu sta vzela 2 cevi, nadalje sta vlomila v gasilsko domove v Dietmansdorfu-Welsdorfu, v Grünberg-

možnarje in sirene bokeljskih mornariških objektov pa je odgovarjala sirena »Lovčena«, ki je še dolgo zvenela v stenah Orjena in Lovčena in bokeljskih gora. Pristali smo z nekim navdušenjem ob pomolu, ki se je pokazalo v tem, da smo zlomili zastavni drog sosedne jadrnice, toda ob zvokih kotorske mešne godbe, ki nas je sprejela s paradno koračnico, in ob pozdravnih vzklikih vsega Kotora, zbranega ob obali, okrašenih z zastavami, smo ta suneč smatrali za izraz velike povezanosti, ki jo čuti »Lovčen« do svojega rodnega mesta. Bokeljski etari mornarji v narodni noši in množično predetavnstvo črnogorskih cetinjskih kulturnih društev, zlasti pa zastopniki mest Kotora in Cetinja in vojaških oblasti Boke Kotorske, so prišli čestitati na parnik, dočim je občinstvo pozdravilo svojo ladjo in prve potnike, spremljajoče jo na balkanski poti, ki jo odpirajo bokeljski mornarji. Mrtva lepota Boke Kotorske je ta dan oživela v novem življenju in Lovčen je v soncu gledal na morje, posebno na ladjo, ki nosi njegovo ime.

Medtem pa, ko je lastništvo ladje gostilo predstavništvo kotorskih in cetinjskih občin in kulturnih društev na banketu, o katerem je poročala v naših listih agencija »Avala«, sem si raje ogledoval Kotor, staro trdnjavo pod Lovčonom, začetek še slavnostnih lovčenskih serpentini, ki se belé počez čez pobočje skalnate gore kot trakovi, v katere zapletajo na plesu plesočel tel in se ne more izmotati iz njih. Toda na drugi strani pa se dviga navpično navzgor žična vzpenjača, ostala še iz časov, ko je šla borba za to nepremagljivo črnogorsko skalo, ki jo je izročilo v roke sovražnikov samo izdajstvo, ne poraz... Blodeč po ozkih ulicah, ki so v vseh pomorskih mestih enake, sem se ustavil ob cerkvi sv. Trifuna, patrona Kotora, sem ogledoval hrvaške

Naši bojevniki v Nahlem

V nedeljo, dne 15. maja, je bil v Naklem pri Kranju tudi ustanovni občni zbor skupine bojevnikov. Udeležilo se ga je veliko število bojevnikov iz Naklega in sosednjih vasi Okroglo, Podbrezje, Pivke in Strahinja. Na občnem zboru je zastopal Zvezo bojevnikov tajnik g. Lukež Rudolf, prišel je pa na zbor tudi zastopnik sosednje skupine bojevnikov v Kranju Ham Karel. Ob 7 zjutraj je zborovanje začel g. Križnar Valentin iz Naklega, ki je pozdravil zbrane bojevnike. V lepem govoru je pojasnil pomen bojevnike organizacije. Nato je govoril tov. Ham o vojnem tovarstvu in o ciljih, ki družijo bojevnike. Za njim je pojasnil tajnik tov. Lukež v izbranih besedah naloge, ki jih ima Zveza bojevnikov, in na posameznih zgledih navedel primere pravega tovarstva in zglede samopomoči, ki jo morajo bojevniki nuditi med seboj drug drugemu, pa tudi vojnim invalidom, vdovam in sirotam. Dalje je poudarjal skrb bojevnike organizacije za vojne grobove in spomenike ter orisal načrt za velik vojni spomenik vsem Slovincem, padlim v svetovni vojni, ki ga bodo postavili na Brezjah. Zbrane bojevnike je pozdravil navzoči kanonik g. Simene Jožef, ki je spomnil bojevnike na prelepe spomenike na francoskih bojiščih, kamor romajo dan za dnem množice francoskega ljudstva, v velikem številu pa zlasti mladina vseh sol. Nato so bila sprejeta pravila in je bil izvoljen odbor, ki mu predseduje invalid Markič Anton, ostali odborniki so pa iz Naklega in sosednjih vasi.

Rupovalci in naročniki „Slovenca“

še je čas, da boste deležni 152 bogatih nagrad, ki jih razpisuje „Slovenec“ za svoje naročnike in kupovalce

a) Vsak, kdor do 12. julija t. l. pošlje 50 izrezkov z rdečim žigom ali pa posebne tiskane znake iz nedeljske priloge, bo prišel v poštev za žrebanje dne 15. julija t. l.

Vsak izvod »Slovenca med tednom«, v prodaji, ima poseben rdeč žig z deteljico na prvi strani lista. — Nedeljski »Slovenec« rdečega žiga nima, ima pa zato poseben tiskan znak za žrebanje v prilogi, to je na 9. ali 10. strani nedeljskega »Slovenca«. — Mnogi sprašujejo, ali je potrebno žige umeti po vrstnem redu, to je od vsakega dne posebej enega. — Nam je to vseeno; lahko priložite od istega dne tudi dva ali več izrezkov.

b) Bolj enostavno pa je, da postanete redni naročnik »Slovenca«, tako da se nanj naročite najmanj za tri mesece in plačate do 12. julija t. l. trimesečno naročnino.

c) Vsi naročniki pod b) in pa sedanji naročniki, ki bodo imeli naročnino plačano tudi za mesec julij, bodo brez nadaljnega vključenja med srečne, ki bodo na dan žrebanja lahko deležni enega od 152 lepih daril.

Nagrade so vredne nad 100.000 din;
zato ne odlašajte in postanite čimprej naročnik „Slovenca“

Auto s potniki padel 7 m globoko

Maribor, 18. maja. V Slovenski Bistrici se je pripetila avtomobilska nesreča, ki je po čudežnem naključju ni usodno izpadla za več oseb. Joško Peternel se je večeraj dopoldne peljal s svojim tovornim avtomobilom iz Slov. Bistrice na Attemsovo žago v Zgornjo Bistrico. V avtomobilu sta bila poleg njega še gozdar Hubert Požarnik in Ignac Marčič. Ko je privozil avto na ovinek pri tovarni bakra Zugmayer & Gruber, je tam takrat škropil neki delavec cesto. Po cesti je bila razvita 50 m dolga gumijasta cev, katero je delavec potegnil na stran, ko je videl, da se bliža avto. Peternel se je izogibal cevi ter je zavozil bolj na levo, pri tem pa je zadel na mostu, ki vodi čez bistriški potok, ob

ograjo in v trenutku se je avto prekucnil s potniki vred v potok Padel je 7 m globoko. Pri padcu se je laže poškodoval samo Peternel, dočim sta ostala spremljevalca skoraj nepoškodovana. Pač pa je avto precej hudo razbit in tudi na ograji mostu je škoda znatna. Bil je zgolj srečen slučaj, da se potnikom v avtomobilu ni nič hujšega pripetilo, saj bi se padec 7 m globoko lahko za vse tri s smrtjo končal.

† Dr. Ivan Lah

Med vrste slovenskih književnikov je večeraj ob 8. zjutraj posegla smrt in napravila občutno vrzel: umrl je dr. Ivan Lah, profesor na mestni ženski realni gimnaziji ter pomemben pisatelj in publicist. Dr. Ivan Lah je zadnji dve leti bolehal za oslabelostjo srca, tej bolezni pa se je krepko upiral in zdelo se je, da bo skoraj okrevale. Toda obnovila se mu je rana, pridobljena v svetovni vojni, in tako je dr. Lah podlegel bolezni. Z njim lega v grob eden najbolj plodovitih naših pisateljev in publicistov generacije Cankarjevih učencev.

Pokojsnik se je rodil 9. dec. 1881 v Trnovem pri Ilirski Bistrici, kjer je bil njegov oče dcaar. Starši so se pozneje preselili v Smarje na Dolenskem. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani ter je bil nekaj let gojenec Alojzijevega. Slavistiko in klasično filologijo ter pozneje pedagogiko je študiral v Pragi (pri prof. Drtini in Masaryku), promoviran pa je bil leta 1910 v Pragi. Potoval je mnogo po Poljski, Rusiji in Balkanu ter se navzel vseslovanškega duha. Leta 1911 ga najdemo kot urednika dnevnika »Dan«. V začetku vojne je bil konfirman na ljubljanskem Gradu in Mittergrabnu, leta 1917 pa kot vojak poslan na romunsko fronto, kjer je bil ranjen. Prevrat je dočkal v vojaški bolnišnici v Pragi. Nato je postal časnikar v Mariboru, kjer je pomagal pri organizaciji tamkajšnjega gledališča, leta 1920 pa je prevzel službo profesorja na mestni ženski realni gimnaziji.

Pomembno je bilo njegovo literarno delo. Že kot petoletec je pričel sodelovati pri »Domačih vajah« v Alojzijevehi in iz tega časa izvira njegova povest »Uporniki«, ki jo je pozneje predelal ter objavil v Slovenskih večernicah. Nato je sodeloval od l. 1900 dalje v »Domu in svetu«, kamor je napisal celo vrsto kratkih povesti, črtic in novel, v katerih opisuje izgubljene duše. Te povesti je pisal pod močnim vplivom ruskih romantikov in realistov, predvsem Gogolja in Turgenjeva. Leta 1905 je stopil med sotrudnike »Slovanca« in l. 1907 med sotrudnike »Ljubljanskega Zvonca«. Dr. Ivan Lah je bil po slogu pod vplivom Ivana Cankarja, nadaljeval pa je Jurčičovo izročilo, saj je napisal več zgodbic, pa tudi romanov iz slovenskega kmečkega in mestnega življenja ter iz slovenske zgodovine. Znana je njegova epska pesnitev »Gospod Ravbar«, ki je izšla leta 1906 v »Domu in svetu« in »Vaška kronika«, ki vsebuje slike iz reformacije. Njegovo največje delo so »Bramboveci«, roman v dveh delih, ki ga je izdal 1910 in 1911 pri Slovenski Matici in ki opisuje naše kraje v francoskih časih. Pomembna je tudi drama »Noč na Hmeljniku«, ki je izšla leta 1921, dalje »Roman o gospi Ani in študentu Avreliju«, v stare korotanske čase sega roman »Angelar Hilars«, ki je izšel leta 1922 v »Ljubljanskem Zvoncu« ter pozneje v knjigi, potem srednjeveški roman v verzih »Gabrijan in Šembilja« ter povest iz turških časov »Sigmund maševanje«, ki je izšla leta 1931 v Ljubljani. Udeleževal se je tudi v mladinski literaturi. Leta 1917 je napisal vojno otroško povest »Dore«, potem priljubljeno igro »Pepeku«, ki ima izrazito slovensko politično tendenco, ter več drugih mladinskih prizorov.

Pomembno je tudi njegovo publicistično delo. Objavil je vse polno podpisanih člankov v »Domu in svetu«, v »Slovanu«, v »Ljubljanskem Zvoncu«.

(Nadaljevanje na strani 4 spodaj!)

Na „Lovčenu“

okrog Balkanskega polotoka

V.

Kotor — Slovo od jugoslovanskega Jadrana

11. maja.

Dež nas je pospremil iz Gruža in nas izročil valovom in zibanju, kakor sem ga slutil pred odhodom. Če so nekateri prebledeli, jaz med njimi nisem bil: svoje misli sem odvrčal od morja in se še intenzivneje oklepal Dubrovnika in svojih zadnjih erečanj na poti v Gružo. Pozdravil sem svojega bivšega tovariša, zdaj profesorja na tamkajšnji gimnaziji in srečal svojo nekdanjo učenko, zdaj uradnico sodišča, ki je hitela v lekarno franciskana — eno najstarejših v državi — po zdravila za svojega brata, mojega učenca, ki leži v bolnišnici. Še k njemu sem skočil v bolnišnico nad morjem, da mu vlijem poguma za maturo, pred katero stoji, in zadnji hip ujel »Lovčena«. Tako sem z nikčnimi spomini zapustil Dubrovnik in z dubrovniškimi premagali »mrtvi toke«, ki pa ni terjal veliko žrtve, vsaj javno nobene ne. Toda tedaj smo zavijali ob Hercegovnem dežju v Boko Kotorsko, v najožjo domačijo naše ladje. Dež je prenehalo, sonce se je zamejalo, sirena je pozdravila vhod v zaliv in ob obali so zagrmeli topi. In tako so Bokelji vsi pot skozi Boko pot pozdravljali svoj ponos, svojo najlepšo ladjo, ki plove pod njihovo upravo in njihovim kapitanom. Okna ob obali so se odpirala in polnila z obrazi Bokelicev, starih mornariških družin, roke pa so mahale v pozdrav naši ladji na njeni prvi poti okrog Balkana. In na pozdrave so dogovarjali potniki, na topiče in

Kaj pravite?

Na praznik poročanja sv. Križa je sv. oče v Castelgandolfu, svojem letnem bivališču, ob nekem nagovoru obžaloval, da je naša ta dan Rim okrašen s križi, ki niso krščanski. Papež je pri tem mislil na ključasti križ.

Toda na dan, ko je Hitler odhajal iz Italije, pa je v svetu vzbudil veliko pozornost ugodni članek, ki naj bi ga napisal vodilni italijanski dnevnik »Popolo d'Italia« in ki naj bi v skrajno sovražni in strupeni obliki napadel papeža zaradi njegovega govora. Vsi in besedilo ugodnika je razširila pariška tiskarska agencija »Havas«. — Vendar pa se je že po nekaj dnevih izkazalo, da »Popolo d'Italia« kakoga takega članka sploh nikdar ni priobčil in da si ga je judovska ljudsko-frontalska »Havas« enostavno izmislila z očitnim namenom, povzročiti intrigo med odnosaji duhovne in posvetne oblasti v Italiji.

Ta potvorba pa ni edina, ki si jo je v zadnjem času dovolila »Havas«. Pred nekaj dnevi je ista agencija razširila novico, da je general Franco dal ustreliti v Saragosi generala Yagueja, ki je eden najposposnejših vojskovodij narodne Španije, ki je s hitrimi operacijami svoj čas osebovali Toledo in v letošnji pomladni ofenzivi zavezoval Lerido. — Tudi ta Havasina vest je bila grda, saj je še večeraj general Yague dovolil razgovor inozemskim časnikarjem.

Naši bralci tudi še niso pozabili, kako je pred nekaj tedni pariški ljudsko-frontalski dnevnik »Ere Nouvelle« razširil vest o napadih »Giornale d'Italia« na sedanjo Stojadinovičevno vlado, češ da so Italijani nezadovoljni, »ker se Jugoslavija ne presnelja dovolj hitro po fašističnem vzoru, kar je obljubil Stojadinovič v Rimu, da se bo čimprej zgodilo«. — Tudi ta novica je bila popolnoma zlagana in grda intriga, ki naj bi vrgla senco na sedanje politične voditelje naše države.

Ze iz teh primerov je razvidno, da gre za sistem, ki se ga poslužuje komunistični pod krinko »demokratske ljudske fronte« in ki ima za cilj z dobro premišljenimi lažmi vzeti svojemu nasprotniku dobro ime, zasejati kar mogoče veliko nasprotij in sovraštva med narode, da bi tako tem lažem dosegel svoje temne cilje. Komunistična ljudsko-frontalska politika je zgrajena na laži (češ da se bori za demokracijo) in se vzdržuje s samimi lažmi. »Lažne, vztrajno lažne, vedno nekaj ostane«, to je gesto komunistične propagande.

Kaj pravite, ali ni v takih časih ljudem dvakrat bolj potreben pošten, resničen in od lažnivih internacional neodešen tisk, ki je stalno na straži proti mogočnim mednarodnim propagandni laži in neresnici!

Suho podnebje za revmatike!

Vlažen zrak škoduje revmatikom. Na obilni sončni svetlobi se revmatiki takoj dobro počutijo. V PIESTANY-u, kopališču za revmatične, ki leži v široki dolini reke Vaga, si je mogoče sonce 1938 ur na leto. Piestansko sonce je za zdravljenje revmatizma, ishljasa skoro toliko važno kot znamenite kopelji 67° toplote. — Pojdite tudi Vi letos v kopališče

PIESTANY
(Čehoslovaška) v dolini reke Vaga, kjer vlada mir. Hotel s pensionom od Kč 50,-, z zdravnikom in blatinimi kopelji od Kč 85,- naprej. Informacije: **Piestany biro, Beograd, Markšala Pilsudskog 22**

Koledar

Četrtek, 19. maja: Peter Celestin; Prudencia, devica.

Petek, 20. maja: Bernardin Sienski, spoznavalec; Plavtila.

† Notar Karel Pleiweiss

Včeraj jutraj je v Ljubljani na svojem stanovanju v Selenburgovi ulici v 75. letu starosti zatisnil svoje oči splošno znani notar gosp. Karel Pleiweiss. Rajni se je rodil v Kranju, kjer je obiskoval takratno nižjo gimnazijo, višje razrede pa je končal v Ljubljani, nakar se je vpisal na pravno fakulteto na dunajskem vseučilišču. Po večletnem službovanju kot notarski kandidat je dobil notarsko mesto v Radečah pri Zidanem mostu. Pozneje se je preselil v Višnjo goro, nato v Novo mesto in nazadnje v Ljubljano. Rajni je bil odličen pravnik in notar, soustanovitelj društva »Pravniki«, čigar član je bil 40 let. Bil je izredno družaben in zabaven. Posebno se je zanimal za slovenske narodne cerkvene pesmi, zlasti za božične in velikonočne, ki jih je marljivo zbiral, in imel silno bogato zbirko te literature.

Pogreb dragoga pokojnika bo danes ob 5 popoldne iz hiše žalosti na pokopališče k Sv. Križu. Naj mu sveti večna luč! Zaljučim naše globoko sožalje!

Osebnost

= Poroka. V ljubki podružni cerkvi sv. Duha pri Stari Loki sta se 15. maja poročila g. Viktor Gračner, ban. rač. inšpektor, in gđ. Valerija Jenko. Priči sta bili ženinov brat g. Drago Gračner, višji kontrolor drž. žel., in brat neveste inž. g. Slavko Jenko. — Mlademu poročenemu paru želimo polno blagoslova na življenja novi poti!

= Iz policijske službe. Za policijske stražnike III. razreda pri predstojništvu mestne policije v Mariboru so postavljeni stražniki pripravniki: Bobnar Franc, Možek Anton in Podraž Janez. Premeščeni so bili od predstojništva mestne policije v Mariboru h kom. sariatu žel. in obmejne komisije v Mariboru podnadzoriki policijskih agentov Nežić Josip, Saksida Franc in Fradel Franc ter policijski agent Penko Pavel.

pisal je predvsem o slovanski literaturi, o slovenski literarni zgodovini, o šolstvu in vzgojstvu, ocenjeval je slične publikacije itd. Zaslužen je zlasti kot informator Slovencev o slovanskih slovstvih, predvsem o češkem, ruskem in poljskem slovstvu. Pisal je prav do zadnjega v različne časopise ter tudi dnevnike.

Kot pripovednik je imel gladko tekoč slog s širokim pripovedovalnim konceptom. Njegove knjige je ljudstvo prav rado čitalo. Bil je tudi izvrsten pedagog ter je bil med svojimi učenci zelo priljubljen. Nekaj časa je poučeval tudi na realni. Zlasti je znal svojemu učenecem nazorno in lepo govoriti o zgodovinski slovstveni literaturi.

Zivljenjsko delo pisatelja dr. Ivana Laha je tolikšno, da si je ustvaril trajen spomenik v naši zgodovini. Politično in svetovno nazorno nam je bil v zadnjih treh desetletjih na nasprotni strani, vendar je bil izredno fin in strpen mož, tako da ni imel najbrž nobenega sovražnika. Naš narod bo zaslužnemu dr. Ivanu Lahu ohranil trajen spomin. Zaljučim naše iskreno sožalje!

Iz banovinske službe

Napredovali so: banovinski računski inšpektor banovinske bolnišnice v Mariboru Rihard Kokalj za banovinskega glavnega arhiva v V. položajni skupini, za banovinskega glavnega arhivarja v VII. položajni skupini Povše Ela pri banski upravi v Ljubljani, za banovinskega tehniika v VIII. položajni skupini Pirkovič Alojzij pri komisiji za agrarne operacije v Ljubljani, za banovinskega pomožnega tajnika v VIII. položajni skupini Černič Drago pri banski upravi v Ljubljani, za banovinskega učitelja v VIII. položajni skupini Grošelj-Fabjan Nada na dekliskem zavodu Vesna v Mariboru, za zdravnika združene zdravstvene občine Šmarje pri Jelšah v VIII. položajni skupini je postavljen dr. Logar Viktor. Za banovinske uradnike pripravnike v VIII. položajni skupini so postavljeni: inž. Lah Franc, inž. Kobler Karel, inž. Stegu Milan, inž. Prezelj Marjan, inž. Kunc Marjan, inž. Stepančič Maks in inž. Murko Stanko, vsi pri banski upravi v Ljubljani. Za banovinske uradnike pripravnika v VIII. položajni skupini sta postavljeni pri banovinskem zavodu za raziskavanje in zdravljenje novotvorb v Ljubljani, dr. Strancar Alojzij in dr. Novak Franc. Za banovinskega pomožnega knjigovodja v IX. položajni skupini je napredoval Reščič Abel pri banski upravi. Za banovinske uradniške pripravnike v IX. položajni skupini so postavljeni pri banski upravi v Ljubljani: Prah Oto, Kozina Slava, Košir Franc, Lilić Miroslav, Smolej Anton in Pavlič Josip. Za banovinskega uradniškega pripravnika v IX. položajni skupini je napredoval Ronko Jože pri okrajnem cestnem odboru v Dolenji Lendavi. Za uradniškega pripravnika v IX. položajni skupini je postavljen pri komisiji za agrarne operacije v Ljubljani geometer Vuga Ivan, pri okrajnem cestnem odboru v Slovenskih Konjicah pa Oblak Franc. Za banovinske uradniške pripravnike v X. položajni skupini so postavljeni: Bratun Ivan pri upravi banovinske zaloge šolskih knjig in učil v Ljubljani, Forčesin Dora na banovinskem zdravilišču Golnik, Mohar Karel pri okrajnem odboru v Konjicah, Seme Milan pri banovinskem zavodu za zdravljenje novotvorb v Ljubljani in Krečič Alfonz pri banski upravi v Ljubljani. Za banovinskega služitelja II. skupine pri banski upravi je postavljen Marušić Franc.

V Rim

z novim modernim avtobusom preko Udin, Padove, Bologne, Firenze v Rim ter nazaj preko Pize, Genova, Milana, Brescie, Gardskega jezera, Verone, Padove, Benetk, Trsta, Postojne. Vožnja traja 11 dni. Odhod 17. junija. Cera z vsa oskrbo v zelo dobrih hotelih 2600 din za osebo. — Podrobne informacije daje Alp-avto d. z o. z., Bled.

obogatil s to zbirko izdatno cerkveno glasbeno literaturo. Pesmi za pobožnost in čiščenje presvetega Srca nimamo mnogo, ta pobožnost se pa vedno bolj širi. Zato nam je priučujoča zbirka še posebno dobrodošla. Za prve petke in nedelje v mesecu, zlasti še v juniju, ki je posvečen božjemu Srcu, bodo te pesmi izborni služile. Pesmi so eicer preproste, a zložene v pravem cerkvenem slogu in pobožnem aluhu, kakršnega ljubi naš verni narod. Vse so pevne in zelo melodiozne, prav za naše zборе, ki ljubijo lepo harmonijo brez trdih in pustih disonantnih postopov. Pesmi prav toplo priporočamo in želimo, da bi se mnogo izvajale in pele. Dobijo se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

DOLENJSKE TOPLECE 38°C

Tisočih zahvalnih pism! — Zdravljenje s kopelmi direktno na vrelh, ki dajo 3 milij. litrov, izredno zdravilne visoko radioaktivne vode dnevno. Lepi izprehodi, krasna okolica, polna iglastih gozdov. Pension s kopeljo že od 45 din dalje. Zahtevajte prospekte. Na razpolago kopališni avto!

— Razlika je med razstavo in razstavo. Zdanja leta naši podjetni obrtniki prirejajo v mnogih krajih obrtniške razstave, ki pa včasih ne žanjejo dovolj uspehov v primeri s pripravami in žrtvami: obisk ni zadovoljiv in eklenjenih je premalo kupčij. Tega pa ne more nihče trditi o poštvenih razstavah na ljubljanskem velesejmu. Obisk je vselej izredno lep in tudi kupčijski uspehi so zadovoljivi. Zato so mnogi razstavljalci že dolga leta stalni. Obiskovalci znajo pravilno ceniti to razstavo, ker se zavedajo, da je razstavljenno vselej v resnici izvrstno blago. Razstavljalci se

5. junija – Binkoštna nedelja

vsi v

POSTOJNSKO JAMO

Posebni vlaki iz Ljubljane, Maribora, Jesenic in vmesnih postaj

Prijave se sprejemajo pri PUTNIKU v Ljubljani, Tyrševa c. 11. Telefon št. 24-72, v Kranju in na Jesenicah ter pri PUTNIKU v Mariboru in v Celju

— Delu današnje naklade smo priložili položnice Protituberkulozne zveze v Ljubljani, ki prosijo, da bi se naši čitatelji odzvali njeni prošnji za prispevek v letošnjem protituberkuloznem tednu. Potrebe Zveze so velike in je zaradi tega prisiljena apelirati na javnost. Denarni prispevki se tudi lahko pošiljajo po uradnih položnicah, ki se dobe na vsaki pošti. Treba je napisati naslov: Protituberkulozna zveza, Ljubljana, ček. račun št. 15.531.

— Blaž Potočnik, pok. šentviški župnik, znamenit slovenski buditelj, pesnik, pevec in pisatelj, je bil tudi izumitelj. Prav on je izumil lahke vozičke na dveh kolesih, s kakršnimi se danes naše brikle mlekarice dovažajo mleko v Ljubljano, četudi je tem vozičkom že začel resno konkurirati triček. Na letošnjem pomladanskem velesejmu od 4. do 18. junija bodo naši kolarji razstavili tako lepe take vozičke, da bo zaigralo srce vsaki mlekarici, ki pa bo mogla izbirati tudi med trički, ki so jih prav zanje izdelale naše tovarne.

— Za vsakega nekaj bo obrtniška razstava v Berlinu. Izlet od 25. maja do 3. junija bo obenem krožno potovanje, tako da bo vsak poleg Berlina videl še druga važna industrijska mesta kakor Dunaj, Prago, Leipzig, Nürnberg in München. Za nameček pa še vidimo Berchtesgaden, Königssee in Glocknerstrasse. Prijavite se takoj v izletni pisarni M. Okorn, Ljubljana, hotel »Slone«, tel. 26-45. Vhod iz Prešernove ulice!

Kopališče Luhačovice, Č. S. R.

Odiščen zdravilni vrelce. Najmodernejši urejen inhalatorij v Evropi. Naravne kopeli ogljikove kisline. Odiščno vodno zdravljenje z močvirnimi in žveplenimi kopeli. Informacije in prospekte pri direktorju kopališča **LUHAČEVICE, Č. S. R.**

— Izpremembo rodbinskega imena je dovolila kr. banska uprava dravske banovine Alojzu Mulec, trg. pomočniku, pristojnemu v občini St. Jurij pri Celju, celj. okolica, v Snoj; Štefaniji Mikunda, pristojni v občini Maribor, v Strandi; Ani Parkelj, tovarniški delavci v Ljubljani, pristojni v občini Kresnice, litjski okraj v Barteli in Felicitji Mavrič, pristojni v občini Videm-Dobrepolje, kočevski okraj v Ravnikih.

— Vinogradniki se opozarjajo, da v obrambi proti peronospori poškopirajo vinograde v teku prihodnjih desetih dni. Škopiranje naj izvršijo temeljito s pravilno pripravljeno bakreno-apneno brozgo po že objavljenih navodilih v strokovnem časopisu. — Banovinski vinarski in sadjarski zavod v Mariboru.

— Na Sušak in Rab ob trsatskem romanju o binkošti s posebnim vlakom in posebno ladjo. Najprijetnejše prazniško potovanje pod ugodnimi pogoji: 165 din; do posebnega vlaka polovična vozina! Prijave in vplačila do 25. maja. Navodila pošlje brezplačno »Družina božjega svetla«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

— Zapadlost plačilnih nalogov. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja, da zapadejo v plačilo vsi plačilni nalogi, ki so bili te dni dostavljeni delodajalcem. Urad mora brez-pogojno varovati likvidnost in poceniti svoje poslovanje. Zato v bodoče ne bo več pošiljal opominov in izveščkov. Proti zamudnikom bo urad v zakonitem roku uvedel po zakonu dopustne izterjevalne postopke. Ugovori ne odlagajo plačila.

— Deset pesmi v čast presv. Srcu Jezusovemu. Za mešani zbor zložil Vinko Vodopivec. Part. 15 din, glasovi po 4 din. Na lepo novo besedilo cerkvenega pesnika gosp. Vinka Beleta je zložil naš znani skladatelj »Goriški slavec« 10 lepih napevov, osvežil in

božejo čimbolj izkazati ne le pred obiskovalci, temveč tudi drug pred drugim. Prav dobro vedo, da bi tovariši upravičeno kritizirali njihove izdelke, ako bi ne bili takšni, da bi lahko bili ponosni nanje vsi kakor eden. Da, med razstavo in razstavo je razlika; s pohištvom razstavo na velesejmu se posebno ne more kosati kakšna druga razstava. O tem se boste lahko prepričali tudi na pomladnem Ljubljanskem velesejmu od 4. do 18. junija.

»Naš dom« v vaš dom!

Zahtevajte prvo številko na ogled, do konca maja se lahko udeležite še žrebanja. Dobilnik celotna zbirka Karl Maya! Celoletna naročnina znaša samo 20 din. Dosedanje čudo: Vsak, ki je naročil list na ogled, ga je obdržal! Poizkusite še vi, stane vas itak nič, če vam ne ugaja. Pišite na upravo: »Naš dom«, Maribor, Kproška cesta št. 5.

— Dober okus je posebna prednost Darmola, sredstva za odvajanje. Poleg tega učinkuje Darmol blago in brez bolečin. Zato ga odrasli in otroci radi uživajo. Ogl. reg. S. Br. 7009/1936.

— Pri zaprtju motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« gredice.

Ljubljana

V četrtek, dne 19. maja 1938.

Gledališče

Drama. Četrtek, 19. maja: »Aleksandra«. Zadnje gostovanje bolgarskega operetnega Kooperativnega teatra. Izven. Cene od 40 din navzdol. — **Petek, 20. maja:** »Zeniteve«. Premiera. Premierski abonma. — **Sobota, 21. maja:** »Lopovščine«. »Snubač«. **Red B.** — **Nedelja, 22. maja:** »Zeniteve«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Opera. Četrtek, 19. maja: »Rigoletto«. Red Četrtek. — **Petek, 20. maja:** Zaprt. — **Sobota, 21. maja:** »Manon Lescaut«. Red A. — **Nedelja, 22. maja:** »Madame Sans Gene«. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol.

Prireditve in zabave

Zopet bomo imeli lep zborovski koncert, in sicer prihodnji petek, dne 27. t. m. Kakor vsako leto, bodo tudi tokrat nastopili naši Krakovčani in Trnovčani, zbrani v svojem pevskem zboru. Na njihov koncert že danes opozarjamo.

»Slovenska produkcija« je naslov prireditve ljubljanskega drž. konservatorija, ki bo jutri v petek, 20. t. m., ob četrtno 7 zvečer v veliki Filh. dvorani. Na produkciji nastopijo gojenci slovevskega klavirskega in violinskega oddelka ter izvajajo izključno le dela naših domačih avtorjev. Ze iz tega ozira je ta produkcija izredno zanimiva in obisk priporočljiv. Med drugim sta na sporedu tudi 2 skladbi konservatorista Jurija Gregorica iz kompozicijske šole prof. Osterca. Podrobni spored se dobi v knjigarni Gl. Matice, velja 3 din in je obenem kot vstopnica.

V nedeljo dopoldne ob 11 nastopijo naši najmlajši, ki posejajo otroški glasbeni vrtec, posebni oddelek šole Glasbene Matice. Vrtec vodita gospe Herta Krajk-Arko in Mira Vaskelj. Nastop gojenec otroškega vrta bo v Hubadovi pevski dvorani poslopja Gl. Matice. Spored se dobi v knjigarni Gl. Matice.

Predavanja

Šempetrsko prosvetno društvo vabi k predavanju g. ravnatelja Zora o svetovni razstavi v Parizu, ki bo drevi po šmarnicah.

Sestanki

Fantovski odsek Sv. Jakob ima drevi točno ob 8.30 svoj redni sestanek. Na sporedu zanimivo predavanje. Pridite vsi in točno!

Fantovski odsek Sv. Peter ima danes zvečer pa šmarnicah redni sestanek s predavanjem. Predaval bo g. ravnatelj Zor o pariški razstavi. — Pridite točno in vsi!

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa cesta 43; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4, in mr. Ustar, Selenburgova 7.

Dijaška kongregacija za Bežigradom

Ljubljana 18. maja.

Niso še izzveneli akordi slavnostnih himen ob 30 letnici jezuitske kongregacije v Ljubljani, že nam od daleč prihajajo glasovi veselja ob rojstvu nove dijaške kongregacije v Ljubljani. Vse to je dokaz, da je kongregacijska ideja pri nas živa in aktualna.

Z novo gimnazijo za Bežigradom so tudi za njeno dijaštvo v verskem in moralnem oziru vstala nova vprašanja. Kako ga zaščititi pred materializmom naših dni, kako kljub pritisku časa vzdržati med mladim rodom pravice duha. Vero- učiteljem gimnazije se je zdlo, da je treba poseči po najlepšem in najbolj izkušenem sredstvu — po kongregaciji za dijake. 300 letna skušnja uči, da bo mladina, v marijanski šoli vzgojena, Bogu i narodu dajala svoje najboljšie moči. Tako je res prišlo do ustanovitve dijaške kongregacije na III. realni gimnaziji, ki jo je potrdil g. škof 9. marca t. l. v Rimu pa so jo pridružili najstarejši kongregaciji pet dni pozneje. Vsi prijatelji zdravega krščanskega duha med sodobno mladino se bodo tega dogodka gotovo zveselili.

V proslavo svoje ustanovitve priredi kongregacija Marije Srednice vseh milosti slavnostno akademijo v Rokodelskem domu v soboto 21. t. m. ob 8 zvečer, in prvi slovesni sprejem v nedeljo 22. t. m. ob 5 popoldne v cerkvi sv. Cirila in Metoda. K slovesnosti vlijudno vabimo.

Mednarodni mladinski tabor v Ljubljani

V zadnjih dneh meseca junija 1938 se vrši v Ljubljani mednarodni mladinski tabor in mednarodne tekme. Ker bo v teh dneh Ljubljana polna tujcev iz naše države in zamejstva, ne bodo mogli dobiti vsi prenočišč v hotelih.

Zato prosijo stanovanjski odsek za mladinski tabor, da mu ljubljanski prebivalci naznanijo, ako bi za časa prireditvenih dni mogli odstopiti kako sobo domačim ali tujim gostom. Vsak naj v prijavi točno navede ulico, hišno številko, stopnišče, nadstropje, število sob in postelj ter ceno za sobo (posteljo) za eno noč.

Prijave je poslati na: Stanovanjski odsek za mladinski tabor, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7. Tam se sprejemajo prijave tudi osebno.

1 Prijavite čimprej sobe, ki jih morete odstopiti za čas od 10. do 13. junija kongresnemu odboru! Sobe prijavitelj pri svojem trgovcu ali pa stanovanjskemu odboru za III. vsedrjavni trgovski kongres v Ljubljani, Trgovski dom.

1 Popisovanje šolobveznih otrok in pa popisovanje mladeničev od dopolnjenega 14. do dopolnjenega 20. leta le počasi napreduje, zato pa opozarjamo hišne lastnike in upravitelje, naj dobljene tiskovine izpolnjujejo čim natančneje in vesteje, da ne bo sitnih posledic in glob. Podatke je treba pisati s črnilom in razločno.

Rokavice, nogavice, Karničnik, Nebotičnik.

1 Fordova karavana v Ljubljani. Včeraj dopoldne je dospela v Ljubljano Fordova propagandna karavana, to je skupina 11 novih avtomobilov, ki ima namen, da poveča med prebivalstvom zanimanje za Fordove avtomobile. Karavana se je ustavila na Kongresnem trgu, kjer bo ostala do petka. Med obšinstvom je vzbudila veliko zanimanje ter je Kongresni trg ves čas poln radovednežev, pa tudi strokovnjakov, ki si ogledujejo nove Fordove modele. Karavana obsega lep in praktični avtomobil ter nekaj tovornih in zelo lepih osebnih vozil. Razvoj avtomobilskega vozila v zadnjih letih se pozna tudi pri Fordu, saj so ta vozila povsem drugačna, kakor smo si jih predstavljali še pred 5 leti pod »fordom«.

Kvaliteta in cena

našega blaga je — brez pretiravanja — ustrezajoča okusu in žepu vsakogar. Manufaktura

BRATA VLAJ, Wolfova ulica 5

1 Prijet vlomilec. V Zidovski stazi št. 4 so stranke v podstrešju zasačile nekega moškega, ki je tja vlomil. Vlomilec je hotel pobegniti, toda stražnik ga je dohitel na kolesu in ga odvedel na policijo. Vlomilec je Stalko Dizdarevič iz Tuzle, ki je izgnan iz Ljubljane, se pa vedno vrača v naše mesto, kjer kraje na debelo.

1 Cvetličarna Bajt se je preselila v Františkansko ulico. »Rožca«.

1 Dve nesreči. V Kolodvorski ulici je včeraj povozil neki avtomobilist 58-letno Antonoj Kantetovo, ženo železniškega upokojenca iz Nemške vasi pri Trebnjem. Kantetova je bila nezvestna. — V tovarni parketov v Linhartovi ulici je padel s kope lesa 30-letni delavec Ivan Jakšič, stanujoč v Belgrajski ulici 6. Dobil je notranje poškodbe.

1 Kolarje, kovače in druge obrtnike opozarja mestno poglavarstvo, naj ne izdelujejo več voz z nepredpisnimi ozkimi platišči, ker bo njih uporaba po 1. aprilu 1939 gotovo prepovedana. Hkrati pa opozarjamo tudi kupce voz na to prepoved vozov z ozkimi platišči. Podrobnosti dobe obrtniki v svojih združenjih in v obrtnem oddelku mestnega poglavarstva.

1 Tatvina žarnic se je zlasti po svetokrižnem okraju tako razpasla, da zlikovci mestni občini delajo prav znatno škodo, poleg tega so pa tudi vzrok, da se občani po nepotrebnem vzemirajo zaradi pomankljive razsvetljave. Ravnateljstvo mestne elektrarne prosi, naj občinstvo pazi na tatove in takoj vsakega prijavi najbližnjemu stražniku ali pa ravnateljstvu mestne elektrarne.

Novo mesto

Podružnica ZAKŠ Novo mesto priredi 26. t. m. ekskurzijo na Gorenjsko. V poštven pridejo Polce, Bled, Brezje, Naklo itd. Natančna pojasnila dobite pri tajništvu ZAKŠ. Voznina tja in nazaj znaša 70 dinarjev. Prijave se upoštevajo do 20. t. m.

Mesto venca na grob pok. lekarnarja Josipa Bergmanna je daroval za občinske reveže g. dr. Slavko Perko, zdravnik v Celju 150 din.

Slovenj Gradec

Akademija na drž. meščanski šoli v Slovenjem Gradcu, Drž. meščanska šola v Slovenjem Gradcu priredi v nedeljo, dne 22. maja, ob 16 v Slovenjem Gradcu veliko akademijo. Poleg pevskih in telovadnih točk bodo prvi na programu tudi orkestralne. Ves program je zelo pester in bogat. Prijatelji mladine iskreno vabljani!

Anketa o našem kmetijstvu

Da ugotovi sedanje stanje našega kmetijstva in pota za njegovo izboljšanje, kar je življenjske važnosti za slovenski narod, je kr. banska uprava v Ljubljani sklicala veliko anketo strokovnjakov o našem kmetijstvu. Anketa se bo začela dne 30. maja ob 10 dopoldne z nagovorom bana g. dr. Marka Natlačenca, nato pa bo referiral tajnik Kmetijske zbornice g. dr. Jože Lavrič o našem kmetijstvu in strokovnem gospodarstvu. Anketa bo v Trgovskem domu v Ljubljani. Naslednji dan pa se bodo začele razprave o odsekih. Agrarno-politični odsek bo imel svoja zasedanja 31. maja (referenti gg. dr. Ivan Pless in Alfonz Besednjak), 1. junija (Fran Gabrovšek in Jernej Božič), 2. junija (Fran Erjavec, Josip Dolinar in dr. Leo Hribar), 3. junija (dr. Anton Šapla in dr. Valenčič Vlado). Temu odseku je predsednik inž. Anton Podgornik in zboruje v Delavski zbornici.

Agrarno-tehnični odsek bo zasedal v Trgovskem domu pod predsedstvom inž. Lamberta Murija. Referenti so naslednji gg.: 31. maja: inž. Bogdan Pahor in inž. Stanko Sotošek, 1. junija: inž. Edo Fugina, inž.

Hočvar Alojz, 2. junija: inž. Alfonz Pirc, inž. Vladimir Remec. Agrarno-tehnični odsek anket se bo nato razdelil v poljedelski in živinorejski pododsek.

V poljedelskem pododseku bodo pod predsedstvom g. inž. Rada Laha poročali tile referenti: 2. junija: inž. Primož Simončič, inž. Franc Mikuš, 3. junija: Vladimir Kureš in Franjo Kafol. Živinorejski pododsek pa bo pod predsedstvom inž. Murija poslušal tele referente: 2. junija: inž. Ivana Oblaka, inž. Jožeta Erpiča; 3. junija inž. Ivana Oblaka.

Kulturno-socialni odsek ankete bo vodil načelnik g. Anton Kosi. Zborovanje bo v dvorani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Referirali bodo: 31. maja: Jože Krošl, Ludvik Puš, 1. junija: Franjo Baš, Filip Uratnik, 2. junija: Hrvoj Majster, dr. Ivo Pirc, 3. junija: Jože Okorn in dr. Ivo Pirc.

Ob tej priliki nameravajo prirediti v Ljubljani skupno zborovanje tudi kmetijske zbornice iz ostale države, kjer bodo razpravljali o sodelovanju med posameznimi zbornicami.

Pogodba KDE s TPD

Ljubljana, 17. maja.

S smotreno elektrifikacijo Slovenije, ki jo je izvajala v zadnjih letih banovina po Kranjskih deželnih elektrarnah, je narasla poraba električnega toka tako zelo, da so bile zlasti pozimi elektrarne, ki so dajale tok KDE, popolnoma izrabljene. Tudi Velenje, ki je v veliki meri oskrbovalo KDE z električnim tokom in ki naj bi služilo tudi za rezervno, je bilo že zadnjo zimo popolno obremenjeno. Zaradi tega so KDE nujno morale misliti ali na graditev lastne velike električne kalorične ali hidrocentrale ali pa nekaj etika z že obstoječimi elektrarnami, ki razpolagajo z zadostnimi množinami električnega toka.

Elektrifikacija podeželja, zlasti Dolenjske in Stajerske v zadnjih letih je deloma izpolnila davne želje prebivalstva, hkrati pa odprla nove zahteve po elektrifikaciji. Tudi industrija, ki se je v zadnjih letih vedno bolj pogosto priključevala na banovinske elektrarne, se marsikje čaka na priključek in tako je bilo treba misliti na to, da KDE dobe na kar najhitrejši način novega in močnega dobavitelja električnega toka. Dočim so banovinske elektrarne razširjale svojo mrežo po Sloveniji in tako postale če ne večji, pa vsekakor najvažnejši posredovalec električnega toka v Sloveniji, saj so razpredle svoje omrežje že skoraj v vse predele Slovenije, je Trboveljska premopekopna družba zgradila novo moderno kalorično elektrarno za novih 12.500 kilovatov. TPD je imela sicer svojo elektrarno, v kateri sta bila dva agregata po 6000 in 3000 kilovatov. Vendar je začasno, jemala deloma tok tudi od falske elektrarne od velike transformatorske postaje v Laškem. Ker so se pa leto za leto bolj glasno javljale zahteve javnosti in oblasti, naj TPD vendar enkrat uredi te svoje čistilne naprave tako, da ne bo Sava onesnažena tako strahno, je TPD zgradila moderno čistilno napravo za odpadne vode, ki služi za čiščenje in izpiranje premoega. V teh čistilnih napravah se bo usadal premoegovni prah, ki je doslej kalil čisto Savo. Ta prah pa bo TPD izkoristila za kurjavo parnih kotlov nove električne centrale, v kateri bo tekkel turboagregat do 12.500 kw. Z ureditvijo te nove centrale razpolaga TPD celokupno s 21.500 kw, kar je glede na našo električno produkcijo že res lepa številka. KDE so že pred leti postavile zahtevo, da se kalorična centrala v Velenju temeljito poveča, saj je v zadnjem času bila edina večja rezerva, ki je bila še na razpolago, ljubljanska elektrarna, ki bi pa tudi težko krila vse potrebe, če bi iz kakršnihkoli razlogov Velenje prekinil obrat. KDE so sicer dobile načelni pristavek, da se bo Velenje povečalo in vztrajajo tudi še sedaj na povečavi velenjske kalorične centrale, vendar na povečavo niso mogli čakati. Na zidavo lastne hidrocentrale, za katero obtoje sicer načrti, pa tudi ni bilo misliti, ker zahteva taka zgradba velikanskih investicij, katerih KDE trenutno, ko vsa razpoložljiva sredstva zopet investirajo v novo omrežje, ne bi zmogla. Tako je prišlo do pogodbe s TPD, ki se je obvezala, da bo dajala KDE iz svoje nove kalorične centrale za potrebe KDE do 7500 kw, po potrebi pa še več. Značilno je, da so nabavni pogoji za tok, ki ga bodo KDE prejemale od TPD, popolnoma slični nabavnim pogojem, ki veljajo za dobavo toka iz velenjskega rudnika. Da bo kalorična centrala v Trbovljah mogla čimprej napajati omrežje KDE, bodo elektrarne takoj začele graditi daljnovod za 60.000 voltov, ki bo šel iz Trbovelj deloma po Savinjski dolini do Podloga pri Celju, kjer se bo priključil na tamošnjo veliko transformatorsko postajo, ki je zvezana tako z Velenjem kakor tudi s Črnučami. Daljnovod bo dolg 18 km in bo dograjen prihodnjo zimo. S sodelovanjem trboveljske elektrarne je omogočeno nadaljnje elektrifikacijsko delo v Sloveniji za več let, hkrati pa je na razpolago zadostna rezerva, ki je pri takem podjetju nujno potrebna. Trboveljski rudnik, ki je doslej prejemal električno energijo iz Fale, pa bo v bližnji bodočnosti začel izkoriščati svojo lastno elektrarno, saj bo dosedanja pogodba TPD s Falo potekla prihodnje leto. S to rešitvijo so naše KDE najugodnejši izhod, saj so se izognile novim velikanskim investicijam za zgradbo lastne električne centrale, na drugi strani pa jim ne bo treba odstopiti od elektrifikacijskega programa, kar bi morale nujno storiti, če bi čakale na povečavo kalorične centrale v Velenju.

SOLEA
milo in krema

Izboljšanje pri naših hranilnicah

V soboto 14. maja 1938 je bil v prostorih Mestne hranilnice ljubljanske občine zbor Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani, ki združuje vseh 29 slovenskih samoupravnih hranilnic. V odobrovanju poročila se je poudarjal zlasti pomen likviditnih kreditov Narodne banke, ki so omogočili vsaj delno in postopno mobilizacijo hranilnic in s tem tudi vrnitev zaupanja vlagateljev v hranilnice. Hranilnice se zavedajo dejstva, da so denarni zavodi vseh vrst tesno povezani med seboj; zato je v interesu vsake hranilnice, da poslujejo normalno tudi ostali denarni zavodi vseh vrst. Hranilnicam se priporoča, da izkoriščajo v čim večjem obsegu 3% likviditetne kredite, ker s tem najbolj ustrezajo vlagateljem. Pri nekaterih zavodih se niso rešene vse formalnosti za doseg teh kreditov.

Zaupanje vlagateljev se kaže zlasti v dvigu novih vlog: do sedaj znane številke kažejo prav

lep napredek. Dočim so znašale vse vloge pri hranilnicah 90. aprila 1937 1027 milij. din, so znašale 30. aprila 1938 že 1.064 milij. din. V preteklem letu so odpadli pri raznih hranilnicah izplačilne omejitve za stare vloge. Zaščitne vloge pri zaščitnih hranilnicah znašajo danes le še nekaj nad 100 milij. din. V l. 1937 in 1938 ni zaprosila nobena hranilnica za zaščito.

Da se normalizira poslovanje hranilnic, naj se končno izpolni še sledeče njihove zahteve, izražene v posebnih resolucijah:

1. Država naj prevzame, odnosno izplača v smislu mirovnih pogodb predvojna avstro-ogrska država in deželna posojila, ki se nahajajo v rokah naših državljanov.

2. Hranilnicam naj se vrne pravica sprejemati pupilni in ostali javni denar ter denar bratovskih skladnic.

3. Naproša se Narodna banka, da dovoli 3% likviditetne kredite tudi za oprostitve vlog nad 10.000 din.

4. Država naj nostrificira srbska predvojna posojila, nahajajoča se v rokah naših državljanov. Z obnega zbora so bile poslane brzojavke merodajnim faktorjem, zlasti pa članom kraljevske vlade in guvernerju Narodne banke, ki so se zavzeli za dovolitev likviditetnih kreditov ter s tem pripomogli k poživljenju hranilnic. Za nadaljnjo poslovno dobo je bil izvoljen ves dosedanj odbor na čelu z dolgoletnim predsednikom g. F. Pretnarjem.

VRELCI			
87 ABANO TERME			
ITALIJA (pri PADOVI), železniška postaja BENETKE-BOLOGNA			
BLATNE KOPELI KOPELI, MASAŽA			
V VSAKEM HOTELU ZDRAVLJENJE V HISI			
Cene pensona za glavno sežljo			
OROLOGIO	Pens. L. 45-56	TODESCHINI	Pens. L. 36-44
TRIESTE + VICTORIA	36-50	CORTESI MEGGIORATO	28-34
DUE TORRI	23-32	SALUS	22-25
MENEGOLI	20-27	ROMA	20-28
CASINO NUOVO	20-24	AURORA	16-27
BELVEDERE	18-27	FORMENTIN	16-23
MOUINO	16-26	PICCOLO TRIESTE	16-23
MIONI PEZZATO	20-29	SORELLE MIONI	20-27
AIBA	18-24	BUJA MONTEORTONE	16-24
MASSAGGIO	18-27	MOROSINI	16-21
SOLE	18-21	VENA D'ORO	17-22

Pojasnili pri zdraviliški upravi ABANO (Italija) in pri ENIT, Petra Kocela br. 6, BEOGRAD

Letalski promet pri nas

Potovanje z letalom postaja v današnjih časih vedno večja potreba poslovnega sveta in onih, katerim se mudi. Ni to več šport, zato tudi vidimo, kako hitro napreduje letalstvo pri nas in drugod. Tudi Ljubljana je postala važno letalsko postajališče in letos se začne letalski promet v dveh smereh kot običajno 15. junija. Imamo v naši državi linijo Ljubljana-Sušak in obratno ter mednarodno zvezo Ljubljana-Celovec-Dunaj in obratno. Na prvi liniji obratujejo domača letala, last Aeroposta, družbe za zračni promet.

Iz poslovnega poročila te družbe za 1937 je posneti, da je letalski promet v naši državi lani zelo napredoval. Število potnikov je naraslo od 1936 na 1937 od 4620 na 5876 in tako doseglo največjo višino. Prevozna prilaga se je podvojila od 33.917 na 55.552 kg, nadalje je količina prevoženega blaga narasla od 70.906 na 135.896 kg. Število preletelih km je naraslo od 0,3 na 0,46 milijonov. Regularnost letanja je bila znatna (računa se, koliko predvidenih poletov je bilo izvršenih), znašala je 97,7% v letu 1937 in 98,3% v letu 1936. Nesreče lani ni bilo nobene. Tuje družbe so preletele 555.871 (523.244) km čez naše ozemlje, naša letala pa 457.470 (321.277) km in se v jakosti prometa približujemo inozemskim družbam.

Letalski program družbe za 1938 je zelo obsežen. Glavna linija je Bukarešta-Belgrad-Zagreb-Benetke-Milan, v ostalem prometu pa bodo obratovale naslednje linije: Belgrad-Skopje, Belgrad-Zagreb, Belgrad-Sofija, Belgrad-Sarajevo, Skopje - Solun, Belgrad-Sarajevo - Dubrovnik, Dubrovnik - Sarajevo - Zagreb - Dunaj - Brno - Praga, Zagreb - Sušak - Ljubljana, Dubrovnik - Tirana in Belgrad-Dubrovnik.

Vozni park obsega 13 letal, 4 osebne avtomobile in 12 omnibusov.

Iz računskega zaključka družbe za 1937 je posneti, da so znašali brutodohodi družbe 17,3 (11,4) milij. din. Izdatki za eksploatacijo so narasli od 6,9 na 8,13, upravnih stroški pa od 1,44 na 2,03 milij. din. Odpisov je izvršila družba lani 6,65 (2,6) milij. din.

Bilanca sama izkazuje pri bilančni vsoti 16,8 (13,8) milij. din inventarja (letal, avtomobilov itd.) za 8,25 (1936 14,9) milij. din, zmanjšanje zaradi odpisov. Pri glavnici 9 milij. din je narasel čisti dobiček od 0,4 na 0,5 milij. din in je zaradi tega dividenda družbe povišana od 4 do 5%.

— Korpulentnim in mišičastim, pri katerih se pokazujejo znaki raznih težav vsled nezadostnega izločevanja sokov, izborna pomaga večtedensko pitje naravne »Franz-Josefove« grenke vode. Taki ljudje se morejo tudi doma — seveda pod nadzorstvom zdravnika — zdraviti za shujšanje. Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

Hmeljarji zborujejo

Preteklo nedeljo dopoldne je bilo v Zalcu važno hmeljarsko zborovanje, katero je sklicala Hmeljarska zadruga r. z. z. o. z. Zborovanje je vodil član načelstva zadruge g. Marince, ki je najprej pozdravil prisotnega okrajnega načelnika, g. dr. Ivana Zobenca ter vse mnogoštevilno zbrano hmeljarje in prosil nato banovinskega hmeljarskega nadzornika inž. Dolinarja, da pojasni zahtevo omejitve površine hmeljskih nasadov ter kontingentiranja pridelka in izvoza hmelja, zaradi katere se širijo med hmeljarji vse mogoče govorice in zaradi katere je bilo zborovanje sklicano. Inž. Dolinar je izčrpno poročal o tej zadevi in o obeh konferencah Srednjeevropskega hmeljarskega urada, ki sta se vršili zaradi ureditve tega vprašanja 13. dec. 1937 v Nuernbergu in 8. m. m. v Pragi. Pojasnil je zbranim hmeljarjem, da je na zadnji konferenci v Pragi bil sklenjen načelni sporazum, da bo Nemčija omejila površino nasadov na 8000 ha, Francija ostala pri sedanjih površini nasadov, Češkoslovaška, Jugoslavija in Poljska pa se bodo obvezale na določeni kontingent, ki bi naj bil za kakih 30% manjši od sedanjega pridelka; vsaki posamezni državi bo prepuščeno, da odvisni pridelke izloči iz prometa ali pa površino nasadov primerno zniža. Logična posledica kontingentiranja pridelka hmelja je namreč omejitev površine nasadov, kajti ni gospodarstvo s tolikimi stroški pridelano blago uničevati, če ni porabe zanj. O celotnem vprašanju se je razvila nato živahna debata in soglasno mnenje hmeljarjev je bilo, da naj se površino nasadov omeji in da naj hmelj prideluje le tisti, ki se hmeljarje je bilo, da naj se površina nasadov posameznemu hmeljarju naj bi se določila sorazmerno s površino njegove orne zemlje. Za dravsko banovino so zahtevali hmeljarji kot letni kontingent vsaj 20.000 stotov hmelja.

Inž. Dolinar je h koncu pojasnil, da na konferenci v Pragi sklenjeni sporazum še ni končno veljaven in bo tvoril le podlago za dokončna tozadeva oficijelna mednarodna pogajanja.

Potem je povzel besedo okrajni načelnik g. dr. Zobenec, ki je zagotovil zbranim hmeljarjem, da se dobro zaveda važnosti hmeljarstva za celjski okraj, banovino in državo ter jim obljubil v hmeljarskih vprašanjih vsvo pomoč. Pripomnil je nato, da se zaradi neugodnega gibanja cen v pretekli sezoni sedaj iščejo krivci povsod, in da bo prav, če hmeljarski nadzornik zbranim hmeljarjem temeljito pojasni to zadevo.

V kratkih in jedrnatih besedah je nato inž. Dolinar pojasnil potek preteklega sezone pri nas in drugod. Poudaril je, da so tudi v pretekli sezoni cen pri nas zrasle za 6 do 10 din za Zatecem, prav kakor v sezoni 1936-37, dočim so v sezoni 1935-36 za celih 25 din. V pretekli sezoni se je gibanje cen na vseh hmeljskih tržiščih vršilo od zgoraj navzdol, kar je vzbudilo povsod razumljivo nerazpoloženje. Nikakor pa ni mogoče iskati krivde za tako gibanje cen v pretekli sezoni pri nas, ker so bile cene sorazmerno opravilne. Stori se je vse, kar je mogoče, da se zaščiti hmeljarji pred izkoriščanjem, vsak pameten hmeljar pa mora uvideti, da se tudi pri nas ne morejo gibati cene od spodaj navzgor, če je povsod prav narobe, ker smo vprav pri nas odvisni popolnoma in izključno le od zunanjih tržišč. S polnim razumevanjem in odobravanjem so sprejeli zbrani hmeljarji na znanje res točno in stvarno pojasnilo.

H koncu je član načelstva Hmeljarske zadruge Marince še opozoril hmeljarje, naj res nepristanstvo in stvarno presojo vsa hmeljarska vprašanja, in nato zaključil uspešno zborovanje.

Stanje naših kliringov

Po podatkih Narodne banke z dne 15. maja je bilo stanje naših kliringov naslednje (v oklepajih razlika v primeri s stanjem dne 8. maja):

Aktivni kliringi: Italija (stari) 19.815.413 (— 312.158) lir, (novi) 121.890.449 (— 4.559.597) din, Nemčija 10.683.672 (— 1.769.517) mark, Poljska 12.478.522 (— 426.806) din, Bolgarija (redni račun) 218.495 (— 407.571) din, Bolgarija (turizem) 393.595 (— 19.385) din, Turčija 12.142.422 (— 175.478) din in Španija 2.852.419 pezeta.

Pasivni kliringi: Švica 2.626.294 (— 236.578) frankov, Češkoslovaška 143.231.351 (+ 2.193.892) kron, Belgija 3.025.830 (— 170.658) belg. Romunija 10.671.804 (+ 1.156.362) din in Madžarska 37.044.266 (— 969.686) din.

Preložitven ban. ceste Podvin—Lesce. Za 7. junija 1938 je razpisana licitacija za oddajo gradbenih del za preložitven ban. ceste 1/2, v odseku Podvin—Lesce. Proračunska vsota 8.445.205,06 din.

Financiranje jugoslovanske industrije po bankah. V seriji publikacij o kreditnem gospodarstvu, katero izdaja prof. dr. Viljem Kalvergam, je izdal g. dr. Vladimir Košak iz Zagreba svojo disertacijo »Die bankmässige Finanzierung der jugoslawischen Industrie«. Knjiga, ki obsega 121 strani, se bavi najprej z našimi bankami kot subjekti financiranja industrije. Zal podatki tu ne segajo v najnovjšo dobo. Navaja podatke o našem bankarstvu, nato posebej analizira razmerje med tujimi sredstvi in lastnimi sredstvi bank, zlasti velikih, likvidnost. Posebno poglavje je posvečeno vplivu inozemskega kapitala v naših bankah. — Drugi del knjige obravnava strukturo naše industrije, nato pa načine financiranja industrije po bankah. Posebno poglavje je posvečeno posebnim metodam financiranja, kakor so doma v naši državi. Nato prinaša zopet podatke o industrijskih koncernih naših bank. Knjigo zaključujejo teoretična izvajanja pisca. Knjiga vsebuje mnogo podatkov, je tudi sistematičen prikaz vprašanja, vendar bi si želeli, da bi šla do zadnjega časa in da bi pokazala še bolj zaokroženo sliko tega vprašanja na ta način, da bi postavila tudi smernice za našo banko in industrijsko kreditno politiko. — Knjiga stane 100 din, naroča se pri piscu v Zagrebu, Medveščak 37.

Trboveljska premopekopna družba ima občni zbor 3. junija ob 11. Delnice je predložiti do 28. maja. Na dnevnem redu je tudi odobritev kooptacije dveh upravnih svetnikov.

Chromos, tovarna kemičnih proizvodov, Zagreb. Glavnica 4,0, bilančna vsota 23,7 (20,1), investicije 3,2 (2,9), brutodonos 8,34 (7,2), čisti dobiček 0,28 (0,33) milij. din.

Isis, d. d. Zagreb. Glavnica 5,0, bilančna vsota 17,34 (17,73), brutodobiček 8,8 (8,66), čisti dobiček brez prenosa 0,485 (0,263) milij. din.

Somborska borza ima občni zbor 31. maja ob 11.

Vpisi v trgovinski register: Tovarna strojil v Majšperku, d. z. o. z. (preosnovana iz Tovarne strojil, d. d.), glavnica 1 milijon din, poslovojni: Novak Franjo in Kubricht Marija, Dominik Bezenšek, trgovina z mešanim blagom na debelo in drobno, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6, M. Stele, trgovina z južnim sadjem, zelenjavo in dež. pridelki na debelo, Ljubljana, Pogacarjev trg (lastnica Stele Marija, prok. Stele Davorina), Ivan Pielick, trgov. z južnim in domačim sadjem ter zelenjavo na deb., Ljubljana, Usnjarna A. Omersa in druga, komandniti dr., Visoko št. 60 pri Kranju, Manufaktura Hojter Ernest & Pisansky Jos., Jesenice, Gosposvetska cesta 12.

Borza

Dne 18. maja 1938

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen: v Ljubljani na 238 denar, v Zagrebu in Belgradu na 237,20—238,80.

Avstrijski šiling je ostal v Ljubljani neizpremenjen na 8,88—8,98, v Zagrebu se je učvrstil na 8,875—8,975, v Belgradu pa je popustil na 8,85 do 8,95.

Grški boni so beležili v Zagrebu 28,35—29,05, v Belgradu 28,40—29,10.

Nemški čeki so ostali neizpremenjeni na 14,40 do 14,60.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 1.921.778 din, v Belgradu 5.216.000 din. V efektih je bilo v Belgradu prometa 1.883.000 din.

Ljubljana — tečaj s primom

Amsterdam 100 h. gold. 2418,66—2433,26
Berlin 100 mark 1754,03—1767,91
Bruselj 100 belg. 735,85—740,91
Curih 100 frankov 996,45—1003,52
London 1 funt 216,80—218,86
Newyork 100 dolarjev 4338,50—4374,82
Pariz 100 frankov 121,86—123,30
Praga 100 kron 152,23—153,33
Trst 100 lir 229,19—232,27.

Curih. Belgrad 10.—, Pariz 12,2575, London 11,7775, Newyork 438,25, Bruselj 73,84, Milan 23,075, Amsterdam 242,50, Berlin 176,10, Dunaj 46.—, Stockholm 112,275, Oslo 109,45, Kopenhagen 97,225, Praga 15,28, Varšava 8,20, Budimpešta 86,25, Atene 3,95, Carigrad 3,50, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,625, Buenos Aires 114,625.

Vrednostni papirji

Ljubljana. Državni papirji: 7% invest. posojilo 99—101, agrarni 62,50—63,50, vojna škoda prompt. 484—486, begluške obveznice 93—94, dalmatinski agrarni 93—94, 8% Blerovo posojilo 99—101, 7% Blerovo posojilo 94,50—95,50, 7% posojilo Državne hipotekarne banke 101—102. — Delnice: Narodna banka 7,300—7,400, Trboveljska 200—210.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 99—101, agrarni 62,50—64, vojna škoda promptna 483,50—484 (483,50), begluške obveznice 93,25 do 94,50, dalm. agrarni 92,50—93, 4% sev. agrarni 62,50 denar, 8% Blerovo posojilo 99,50—100,50 (99,87), 7% Blerovo posojilo 94,50—95,50, 7% posojilo Drž. hip. banke 99,50 denar, 7% stab. posojilo 99 denar. — Delnice: Narodna banka 7,325 denar, PAB 229 denar, Trboveljska 200 denar, Gutmann 60—65, Isis 20 denar, Tov. sladkorja Bečkerek 600 blago, Osj. sladk. tov. 120 blago, Osješka livarna 150 denar, Dubrovačka 370—390, Jadranska plova 370 denar, Oceania 600 denar.

Belgrad. Državni papirji: agrarni 63 denar, vojna škoda promptna 484,75—485,50 (485), za konec maja (484,50), za konec julija (484,50, 484), za konec septembra (483,50), begluške obveznice 93,75—94,25, dalm. agrarni 92,75—93 (92,75), 4% sev. agrarni 62,50 denar, 7% Blerovo posojilo 95—95,25 (95), 7% stab. posojilo (99,50). — Delnice: Narodna banka 7,350 blago, Priv. agrarna banka (236, 233,50).

Žitni trg

Položaj na žitnem trgu je ostal v sredo v glavnem neizpremenjen. Za pšenico in moko zahtevajo neizpremenjeno visoke cene ter stane moka v Bački 375, v Banatu 365 din. Tudi za pšenico zahtevajo neizpremenjeno visoke cene, ki se gibljejo med 240—250 din za baško blago po kakovosti, 250 din za banatsko blago in 260 din za prekmursko blago. Trgovina je zelo rezervirana in skoraj nič ne kupuje, kupujejo le posamezni mlinci, ki pa imajo delno zaključke še od prej ali pa imajo dogovorjene dobave, za katere morajo kupiti surovine. Tudi trgovina s koruzo izkazuje čvrste cene: za koruzo pariteta Indija zahtevajo 122, za prekmursko blago pa 122 franko nakladna postaja.

Novi Sad. Pšenica: bč 234—236, srem. 233—235, ban. 226—230, bč. potiska 236—240. Ječmen: bč. srem. 63-64 kor 170—172,50. Koruza: bč., srem. 118—119, ban. 114—115. Moka: bč., ban. ogg 327,50—337,50, 307,50—317,50, 287,50—297,50, 267,50—277,50, 237,50—247,50, 127,50—137,50. — srem., slav. ogg 325—335, 305—315, 285—295, 265—275, 235—245, 127,50—137,50. — Tendence mirna. Promet srednji.

VI-št. 22.663-38.

Razpis

Mestna občina ljubljanska razpisuje natečaj za izdelavo idejnega osnutka za novo poslopje mešanske šole na Viču. Natečaj je omejen na sodelovanje inženirjev-arhitektov in akademskih arhitektov, ki bivajo v območju ljubljanske sekcije U. J. I. A.

V čolnu čez Tihi ocean

Američan bo iz senzacije napravil še dobro kupčijo

V začetku tega meseca se je iz Sanghaja odpravil v navadnem 11 metrov dolgem čolnu, ki ga Kitajci imenujejo džunka, na pol čez Tihi ocean Američan dr. Petersen s svojo ženo. Iz Sanghaja plove njegov čoln naravnost na Los Angeles v zahodni Ameriki.

Zgodba stare džunke

Ta čoln je stara kitajska džunka, ki pa je docela preurejena, ima razkošno kabino za bivanje in pa pomožni motor. Za obtežbo je Petersen spravil vanjo še 300 litrov bencina. Kitajci znajo svoje džunke imenitno delati, saj jih delajo že toliko stoletij. Taka kitajska džunka prenese marsikak vihar, ki jih na Tihem oceanu ni malo. Da je bila džunka res dobro zgrajena, je najboljši dokaz dejstvo, da so jo rabili kitajski tihotapci na svojih drznih vožnjah. Verjetno je, da je služila tudi morskim razbojnikom ali gusarjem. Končno se je policiji posrečilo, da so tihotapce zajeli in džunko zaplenili. Oblast jo je prodala na javni dražbi, na kateri jo je kupil Američan dr. Petersen. Nihče ni vedel, čemu mu bo.

Predelana džunka

Džunka, ki je sedaj odplula z dr. Petersenom in njegovo ženo čez Tiho morje, seveda ni več podobna stari kitajski džunki, ker je docela preurejena. V obširno kajuto prihaja svetloba od zgoraj. Postelje so kar elegantne ter podnevi služijo za divane. V kajuti je tudi kamnit umivalnik, ki ga je tudi na dražbi kupila Petersenova žena. Vanj črpajo vodo s posebno sesalko. Na krovu je tudi radioaparar z akumulatorjem, ki se da polniti kar na krovu s posebno pripravo, katero bo Petersen gonil z nogami, kakor kak šivalni stroj. Ta naprava, ki je tudi v zvezi z motorjem, bo lahko služila kot hladilnik in ventilator, če bo treba.

Na krovu ne manjka prav ničesar, kar je potrebno za prijetno in udobno vožnjo. In potrebno je, da je Petersen vse to uredil, ker bo vožnja po Tihem oceanu dolgo trajala.

Pol leta na Tihem morju

Petersen in njegova žena se bosta namreč celih 6 mesecev morala v tej džunki voziti po Tihem morju, preden bosta prišla v Los Angeles. Ves ta čas bosta docela odrezana od civiliziranega sveta. Zato sta se morala preskrbeti z vsem potrebnim, da se ne bi dolgočasila. Na krovu je velika knjižnica, v kateri je polno navadnih krimi-

nalnih romanov do pravega leposlovja in znanstvenih knjig. Vse bo na razpolaganje, česar si bo srce poželetlo. Takih stvari stara gusarska džunka nekdanj na krovu ni imela. Džunka se imenuje »Hummel« ter bo prva džunka, ki bo prebrodila Tihi ocean.

Kadar bo divjal vihar

Povedano je že bilo, da so kitajske džunke čudovito dobro zgrajene in da se ne plaše nobenega viharja. Dr. Petersen je seveda tudi računal, da bo zašel v viharje, ki se jim pa ne bo mogel izogniti. Računa pa na drugi strani na svojo džunko, da bo vzdružala vsakršni vihar. Kadar bo torej pridivil kak vihar, bo dr. Petersen s krova pobral vse, kar ni dobro pritrjeno, nakar bo zaprl vse odprtine ter se umaknil v svojo kajuto, kjer bo mirno čakal, da se vihar poleže. Vihar bo medtem nosil njegovo džunko po širnem morju in jo lahko premetaval, kakor se mu bo poljubilo. Petersen in njegova žena bosta mirno želela v svoji kajuti ter čakala boljše dni. Tako zaprta džunka je dovolj zavarovana, da je vihar ne bo mogel tako zagrabit, da bi jo treščil na svoje dno.

Tudi to je kupčija

Reči je seveda treba, da taka vožnja ni po mislih vsakogar. Dr. Petersen pa je prepričan, da bo nazadnje srečno prišel na svoj cilj. In je tudi pri tem svojem fantastičnem podjetju bil pravi ameriški računar. Računa namreč, da bo njegova vožnja po vsej Ameriki vzbudila veliko zanimanje. Ko se bo pripeljal v Los Angeles, tako računa, ga bo na obrežju čakalo na tisoče ljudi. Vsi bodo hoteli videti kitajsko džunko, ki je prva v zgodovini preplula Tiho morje. In tukaj se bo že dalo nekaj zaslužiti. Potem pa bi si svojo leseno džunko lepo razrezal na male kosce lesa, ki bi šli dobro v denar, saj bi vsak Američan rad imel spomin kos tiste ladje, ki je tako srečno prišla čez Tihi ocean. In tako upa dr. Petersen postati še velik bogataš.

Ženske potapljalke na Japonskem

Nikjer na Japonskem ženska ni tako imenitna po svoji veljavi kakor v malem zalivu Ize v srednje-japonskem okrožju Simane. Vsak za ženev godni Japonec se pred ženitvijo natančno povpraša, ali je njegova izvoljenka sposobna za delo, ki jo čaka.

Simanske Japonke že od pradavnih časov elove kot sposobne potapljalke, ki pod morjem love bisere. Z malo džunko se peljejo na široko morje ter se nato vržejo v morje, kjer se potopijo do 40 metrov globoko. Na morskem dnu ostanejo do 2 minuti, nakar pridejo na površje ter prinesejo seboj na dan raznih školjk, užitnih morskih alg in trav ter podmorskih živali, ki jim pri nas pravijo sv. Petra uho. Nekaj je za hrano družini, nekaj pa se proda. Kadar je tudi kaj biserov vmes, je pa sreča še večja. Japonski profesor Puniso na tokijski medicinski fakulteti je zračunal, da najbolje potapljalke po cele tri ure na dan prebijejo na morskem dnu. Nekatere se na dan po stokrat potopijo. Ker pa znajo tako dihati, da dolgo drže svojo sapo, lahko ostanejo na dnu po dve minuti, in sicer pod velikim morskim pritiskom 3 in pol atmosfer.

Njihovi možje pa pri tem mirno sede gori v svojih džunkah ter čakajo, kdaj bo žena priplaval na vrh in prinesla seboj svoj plen. Ko žena pride na vrh, najprej vzamejo iz njenih rok plen, ga spravijo v čoln, nakar se ženi pomagajo v čoln. Možje sami pa se nikdar ne potapljajo. Take potapljalke imenujejo »ame«. Če taka »ama« pri potapljanju ni imela sreče ali pa je za svoje delo nesposobna, njeni otroci z možem vred nimajo potem kaj jesti. Žena namreč skrbi za vso družino ter jo hrani le s tem, kar dobi pri potapljanju.

Te »ame« so velike trpinke. Marsikatera zelo zgodaj izgubi svoje lase ter postane docela plešasta. Ko je taka »ama« komaj 30 let stara, je že golobučna. Slana morska voda ji namreč uniči lasne korenike. Taka ženska, dasi je še po letih precej mlada, je že na vso moč grda. Večkrat se dogaja, da mora mlada hčerka, komaj 15 let stara,

117 ponesrečenih rudarjev slovesno pokopavajo: Kakor znano, se je v angleškem rudniku Markham pri Chesterfieldu zgodila velika rudniška nesreča, pri kateri je bilo ubitih 117 rudarjev. Pokopali so jih v mali vasi Otavely, kjer je 20 rudarskih družin izgubilo pri tej nesreči svoje rednike.

Demante bodo umetno delali

Iz Amerike poročajo: Kemični zavod kolegija McPherson v Kansasu je naznanil, da so se mu posrečili poskusi, kako umetno narediti demante. Posrečilo se mu je menda narediti demantne kanne, ki so popolnoma čisti ter se v ničemer ne razlikujejo od pravih. Pri poskusih je sodeloval tudi profesor Lloyd. Ta je povedal, da so dva umetno narejena demanta poslali v Washington, kjer naj bi ju tamkajšnji strokovnjaki pregledali. V Washingtonu so potem strokovnjaki izjavili, da sta ta dva demanta dva prava demanta, in sicer prvovrstne vrednosti.

Profesor Lloyd je dalje povedal, da je vsa skrivnost umetnega delanja demantov ta, da umetno posnemajo naravni nastanek demantov. O kemičnem delovanju je povedal, da je treba v električno peč dati mešanico snovi litnega jelka in ogljika, nakar morajo peč tako razgreti, da v njej

nastane 12.000 stopinj Fahrenheita vročine. Ko je to narejeno, se demant sam naredi.

V zvezi s tem pa iz Amerike še poročajo, da se zaradi tega »novega odkritja« draguljarji in demantna industrija prav nič ne vznemirjajo, ker je tako umetno narejen demant tako drag, da se vedno še bolj plača kupovati naravne demante. Pač pa ameriški kemiki zatrjujejo, da se jim bo brez dvoma posrečilo kemično delovanje pri narejanju novih umetnih demantov tako poenostaviti, da bo v prihodnje demant čisto poceni. Vprašanje pa je, ali bo potem demant še tako zaželen, kakor je dandanes, ko je tako redek in drag.

Vsekakor je treba še počakati, kaj se bo ameriškim laboratorijem še posrečilo. Sicer pa njihovi tozadevni poskusi nikakor niso prvi te vrste. Že leta 1894. je neki H. Moissan poskušal delati umetne demante. Te poskuse je začel delati, ko je našel v železu, ki je bilo v padlem meteorju, tudi kose demanta. Tudi on je v bistvu približno tako delal umetne demante, kakor jih sedaj delajo ameriški kemiki. Železo je nasitil z ogljikom, ga raztopil v električni peči, nakar ga je naglo shladil tako, da je tekoče železo vlivljal v mrzlo tekočino. Tako je nazadnje dobil demante, ki pa so bili tako majhni, da je največji med njimi imel le pol milimetra v premeru.

Stavkajoči šoferji delajo podoknico

V Kopenhagenu že več tednov stavkajo šoferji največjega tamkajšnjega podjetja taksijev. To je nekaka zadruga, ki so se vanjo včlanili vsi nekdanji samostojni taksiji ter vodstvo prepustili strokovnjakom. Sami sicer žive od tega, vendar ne vozijo več sami, marveč vozijo najeti šoferji za zadrugo. Ko pa so sedaj šoferji stopili v stavko, so nekdanji taksiji kot člani zadruge zopet začeli voziti, kar stavlajočim hodi močno narobe. Zato pa so stavkajoči šoferji napravili v soboto demonstracijo svoje vrste, kakršne nismo vajeni v mezdnih bojih. Zbrali so se v velik urejem spreved, ki mu je na čelu korakala godba na pihala. Ko so prišli do hiše, kjer stanuje ravnatelj te zadruge, so se ustavili, napravili spalir in začeli igrati pozdravne himne. Toliko časa so igrali, dokler ni ravnatelj etopil na balkon, jih pozdravil in se jim zahvalil. Godba je v tem hipu nehala igrati, nakar so demonstrantje začeli vihteti svoje lepake, ki so jih nosili s seboj. Ravnatelj je odzdravil, nakar se je spreved začel pomikati naprej, nakar se je mirno razšel. Vse se je zgodilo brez vsakega razburjenja in nereda.

Nezgoda letala pod Himalajo

Letalo himalajske ekspedicije je pretekli petek moralo zasilno pristati severno-zahodno od Lhore, ko je priletelo od mesta Karahi. Divjal je tako hud pešeni vihar, da letalo nikakor ni več moglo nadaljevati svojega leta. Ko je letalo na nepravilnem ozemlju pristajalo, se je nekoliko poškodovalo, vendar noben človek ni bil pri tem poškodovan. Potniki in osebje je moralo v noči od petka na soboto prenočiti v letalu, ker drugje ni bilo mogoče.

Pomoč je kmalu prišla. Poslala jo je angleška letalska družba »Royal Air Force«, ki so njeni ljudje takoj z vso vmeno začeli popravljati poškodovano letalo. Kakor vele poročila, bo v treh dneh poškodovano letalo moglo svoj polet proti Himalaji nadaljevati.

>Po čem se Škot razlikuje od Angleža?

>Če Anglež postane plešast, si kupi pasto, da bi lasje rastle, Škot pa glavnik in ščetko za lase proda.

66 let stari španski general Cabanellas je umrl v Malagi. Takoj prve dni Francovega vojaškega upora se je pridružil njegovi stvari ter je postal predsednik obrambnega odbora Francove vrhovne komande.

Mehiški poslanik v Londonu Licenciado Primo Villa Mechel, ki je bil te dni nenadno odpoklican zaradi spora med Anglijo in Mehiko.

Štev. 132.

Samotar in prior

Prior je prebledel in zajecjal: »Kristjani pravite, da ste, pa tako ravnote s klerikom?»

»Seveda smo kristjani. Enega tvoje sorte imamo celo med seboj. Pa ta ni tako dolgočasen, kakor si ti. Le oglej si ga!« je kričal eden izmed izobčencev ter potiskal samotarja pred seboj. »Ljubi samotar, le naglo razloži temu visokemu gospodu, kaj prav za prav hočemo.«

Samotar, ki je bil od pijače še vca omamljen, je bil medtem znova nataknil kuto. Opotekaje se je pristopil in dejal:

»Vidite, častiti oče, stvar je pri nas taka, da težko pride odtod, kdor ne plača odkupnine. Danes je dan svetega Andreja, ko mi desetine pobiramo. Zato nas imejte za svoje prijatelje in nam radi dajte po svetopisemskih besedah: »Delajte si prijatelje s krivičnim mamonom.«

»Bežite no, prijatelji, se je poskušal šaliti prior. »Saj jaz nisem tak. Dobro vem, kaj je dobra

Francoska letalka Elizabeta Lion je s svojim letalom »Aiglone« znanke Renault, ki ima 100 konjskih sil, dosegla nov svetovni rekord za dolgo letenje brez zasil. Doslej je veljal rekord angleške letalka Amelije Earhart, ki pa je pred meseci izginila nad Tihim morjem. Ona je dosegla rekord 3939 kilometrov. Francozinja Lion pa je preletela 4150 kilometrov od Marseillea do Perzijskega zaliva v 21 urah. Na sliki vidimo letalko, preden je odletela na ta rekordni polet.

Največji angleški nogometnik - reven umrl

Pred nekaj tedni je v Londonu umrl Steve Bloomer, ki je v nogometnem športu tako slovel kakor kak narodni junak. Pozneje pa je bil docela pozabljen, tako da so se mladi športniki že čudili, če so slišali, da ta junak zelenega polja še živi. Živel je v mali hiralnici, ki je last nekega dobrodelnega društva, ki podpira revne športnike. Tukaj je negoval zeleno trato, na kateri so se mladi fantje vadili, ter je pomagal učiti tudi naraščaj. Toda to ni trajalo dolgo, ker je močno bolehal. Ko mu je nazadnje umrla še njegova žena, je ves onemogel. Pred pol leta so njegovi nekdanji prijatelji zbrali nekaj denarja, da je športni invalid mogel s parnikom potovati po svetu in se razvedriti. Prišel je do Nove Zelandije. Šele v začetku aprila letos se je vrnil na Angleško, kjer pa je kmalu umrl, star 64 let. Bil je svoj čas najboljši angleški napadalec, ki ga poslej še nihče ni prekosil. Od tod njegova velika slava, od katere pa siromak nič ni imel.

Gozdni in poljski požari

Iz severne Nemčije in iz drugih severnih držav poročajo, da je tamkaj gorko vreme in suša prinesla s seboj celo vrsto nesreč. Po nepravilnosti se namreč povsod vžigajo gozdovi in polja, pri katerih so v veliki nevarnosti tudi človeška naselja. Samo pri Dassau je zgorelo 50 hektarjev gozda. Nekaj dni poprej so take požare doživljali na Angleškem.

šala. Sam sem navdušen in vesel lovec. Dajte mi lovski rog, pa vam eno zatrobim!« Prijel je rog in zatrobil vesel lovski napev z mnogoterimi francoskimi zavijanj. Locksley je zmajal z glavo ter ga prekinil: »Rajši nehaite. Sape imate res kar dovolj, vendar ne pustim, da bi naše dobre rogove in saške napeve kvarili s svojo francosko packarijo. Za svoje nepotrebne in neumne napeve boste plačali še 100 zlatnikov povrh!»

Nalagaite svoje prihranke v Mestno hranilnico v Mariboru

Maribor

m Zadnja pot zlatomašnika Franca Segule. V torko popoldne je bil pogreb blagopokojnega zlatomašnika Franca Sal. Segule. Izpred mrtvašnice mestne bolnišnice se je razvil dolg sprevod proti Pobrežju. Pogreb je vodil stolni dekan dr. Franca Cukala. V spremstvu je bilo okrog 20 pokojnikovih duhovnih sobratov, Krščanska ženska zveza, tretji red ter izredno veliko ljudi. Videlo se je, da je imel pokojnik v Mariboru veliko prijateljev, ki so mu izkazali zadnjo prijateljsko dolžnost ter so ga spremili k počitku na pokopališče. Zupnika Franca Segulo so pokopali na magdalenski božji njivi v vrsti duhovnikov ter je bila njegova gomila izkopana poleg groba pokojnega dr. Stenška. Ob odprtem grobu se je poslovlil od pokojnika stolni dekan dr. Cukala ter je v lepi besedi orisal njegovo življenje — od študijskih let v Mariboru in Gracu, do njegovega pastirovanja med obmejnimi Slovenci v Lučanih in pri Sv. Duhu na Ostrm vrhu, kjer je pokojnik deloval vedno v narodnem slovenskem duhu ter si je nakopal veliko nasprotja pomenovalnih organizacij. Po obložitosti je bil nekaj časa urednik »Süddeutsche Post« v Mariboru, potem župnik pri Sv. Roku ob Sotli, nato pa je šel v pokoj, živel nekaj časa v Slivnici in Račah ter tam maševal, nakar se je preselil v Maribor. Orisal je njegovo literarno delo, njegova raziskovanja v Sveti deželi in večer njegovega življenja, ki ga je preživel osamljen od soljudi. Vsi, ki so pokojnika poznali, ga bodo ohranili v trajnem epomenu kot vzor duhovnika in človeka.

Primarij dr. Radšel

do dne 26. maja ne ordinira.

m Dobrodelna tombola Krščanske ženske zveze bo na binkoštni ponedeljek dne 6. junija ob 14 na Trgu Svobode. Čisti dobiček gre v sklad za zgradbo »Doma revežev«. Med dobitki je 14 lepih tombol, kot prva pa znesek 2000 din v gotovini. Segajte po tablicah, ki stanajo samo 2 din. — V slučaju slabega vremena se vrši tombola v nedeljo, dne 12. junija.

m Šolski nastopi šole Glasbene Matice. Prvi nastop je bil snoči ob 18 v kazinski dvorani. Nastopili so solisti iz šol O. Bajdeta, M. Finžgarjeve, L. Serajnikove, prof. K. Pahorja, T. Poljanca, U. Vrabca, ravnatelj M. Kozine, dr. R. Klasinec, P. Kančeve. Drevi bo ob 20 drugi nastop šole, jutri v petek pa bo ob 20 sklepna produkcija.

m Dekliški krožek za mesto ima drevi ob 8 svoj redni sestanek v Domu.

m Zanimiva najdba na Ptujski gori. Univ. prof. dr. Stele je na Ptujski gori odkril zanimiv klis, ki so ga v župnišču porabili za podlogo pri rezanju zelenjave. Dr. Stele je župnika p. Ocepka s klisjem napotil v Maribor v Cirilovo tiskarno, kjer so ga temeljito osušili in nato napravili nekaj odvisov. Pri tem so napravili presejalno odprtje, da gre za staro in znamenito sliko Ptujске gore s ščedi. Župniški urad na Ptujski gori bo sedaj dal izdelati večjo množino teh slik, ki jih sedaj ni bilo več mogoče dobiti ter so bile te slike redke.

m Nič manj nego 18 tombol bo na nedeljski tomboli na Trgu Svobode. Prekrasni dobitki so razstavljeni v izloži »Wekas, Aleksandrova cesta. Čisti donos je namenjen Počitniškemu domu kraljice Marije pri Sv. Martinu na Pohorju. Tombolo priredi marljivo žensko društvo v Mariboru. m Kavarna in restavracija »Orel« toči svetovnoznano Pizensko belo in od torka tudi črno »Salvator« pivo. Najboljša ljutomerska vina »Visoki strmecc«, »Jeruzalemlanc«. Izborna kuhinja, zmerne cene.

m Ljudski oder. Drevi ob 20 sestanek na odru!

m Zetev smrti. V Stritarjevi ulici je umrl orožniški narednik v pokoju g. Ivan Dolenc. Pokojnik je bil dolgo vrsto let poveljni orožniške postaje v Studencih pri Mariboru ter je bil zelo priljubljen. Naj počiva v miru!

m Usodne posledice neplačane najemnine. V mariborsko bolnišnico so pripeljali od Sv. Jurja ob Ščavnici 44letnega posestnika Karla Grahornika. Mož ima 6 udarcev z nožem v prsi, trehuh in vrat ter je njegovo stanje zelo resno. Grahornik je vzel pred enim letom na stanovanje nekega delavca, ki pa mu ni plačeval najemnine. Zaradi tega mu je odpovedal stanovanje, kar je delavec tako razjezil, da je napadel Grahornika z nožem.

m Pri »Privredni zadrugi« ni nič denarja. Včeraj sta se mudila v Mariboru dva uradnika banske uprave, da se informirata, če se je našlo pri »Privredni zadrugi« kaj denarja za 1% banovinsko tako o zavarovalnih prispevkih. Zvedela sta, da niso našli v blagajni »Privredne zadruge« niti pare, pač pa so jima povedali, da je bila med tem časom dvignjena tudi vloga, ki jo je imela zadruga pri Poštni hranilnici v Ljubljani. Pri tej

priliki pa je bila celo izvršena drzna goljufija na škodo Poštne hranilnice. Vloga pri Poštni hranilnici je znašala namreč samo 1000 Din, celjski zastopnik zadruga Leskošek pa je dvignil na račun tega tisočaka kar 4000 din. Leskošek je namreč ponaredil podpis ptujškega zastopnika zadruge Gregora, ki je kot član načelstva bil pooblaščen za dviganje vlog pri Poštni hranilnici, pa je s tem ponarejenim podpisom dvignil 4000 din, katere mu je izplačal poštni uradnik v dobri veri, da ima zadruga res toliko premoženja. Ko pa je šel gledat konto, je videl, da je prevaran. Leskošek, katerega oblasti zasledujejo, se je sedaj zopet javil mariborski policiji in sicer s pismom ter zahtevo, da bi se zagovarjal pismeno. Na policiji pa bi raje z njim govoril ustno, pa ga zaradi tega iščejo naprej.

Gledališče

Četrtek, 19. maja, ob 20: »Sreča d. d.«. Premiera. Red A.

Petek, 20. maja: Zaprti.

Sobota, 21. maja, ob 20: »Dalibor«. Red D.

Celje

c Seja mestnega sveta celjskega bo v petek, dne 20. maja ob 6 zvečer. Na sporedu so poročila odborov.

c Gostovanje ljubljanske drame v celjskem mestnem gledališču. Ljubljanska drama bo priredila v torek, dne 24. maja ob 8 zvečer v mestnem gledališču Švarkinovo dramo »Izpit za življenje«, ki je imela v letošnji sezoni v Ljubljani kar največji uspeh. Predstava je izven abnoma. Vabljeni!

c Dve nesreči. 5letna hčerka delavca iz Celja, Cesta na Dobravo, je v ponedeljek padla po stopnicah tako nesrečno, da si je prelila celo. Ko je 35letni hlapec Rakovnik Jakob iz Hudinje pri Vitanju v gozdu podiral drevo, mu je sekira spodletela ter si je odsekala tri prste na levi nogi.

Ptuj

Bolgarski pevci se pripeljejo danes ob 4 popoldne z avtobusom iz Maribora. Sprejem bo pred magistratom, kjer se bodo zbrali zastopniki mestne občine z županom g. dr. Remcem na čelu, dalje zastopniki vseh narodnih in prosvetnih društev z zastavami. Vabimo občinstvo iz mesta in okolice, da se sprejema sinov bratske nam Bolgarske udeležijo v kar največjem številu. Drevi ob 8 bo v mestnem gledališču koncert bolgarske narodne in umetne pesmi. Iz Ptuja se bodo bolgarski pevci odpeljali v Krško.

Telefonske gradbe. Te dni je poštna uprava prevela okrog 1800 drogov za gradbo telefonskih prevez Ptuj—Sv. Urban—Sv. Bojlenk v Slov. gor.—Sv. Andraž—Sv. Anton ter Ptuj—Juršinci, Polenski in Sv. Tomaž pri Ormožu. Upamo, da se bo sedaj kmalu pričelo z deli in da bo kmalu širša okolica telefonsko povezana z našim mestom.

Ljudsko delo. Mestna občina razglasi: V smislu čl. 19 pravnika o uporabi ljudskega dela za gradnjo in vzdrževanje nedržavnih cest v območju dravske banovine se objavlja, da so seznamki zavezanec za ljudsko delo za tekoče leto razporejeni na javni pregled za dobo 15 dni od dneva objave tega razglasa. Vsakdo je upravičen sezname pregledati ter staviti v roku, določenem za pregled, svoje pripombe. Sezname si na vpogled v mestni upravi med uradnimi urami t. j. od 9 do 12 dopoldne. Župan: dr. Remec.

Ljutomer

Odlikovanje. Za gasilske zasluge sta bila odlikovana z zaslužnim križcem gg. Franc Kovarčič, posestnik na Cvenu, in Franček Slavčič, župan občine Ljutomer. Visoko odlikovanje je odlikovancema izročil podstaršina gasilske zveze g. Franc Snoj iz Gorinje Radgone. Slovesnost je bila minulo nedeljo ob 8 zvečer, ob navzočnosti članstva gasilske čete na Cvenu.

Mladinski tabor v Veržeju bo prva mladinska prireditev na Murskem polju letošnje leto. Prijave kažejo, da bo udeležba mladine na taboru zelo lepa. Ljutomersko fantovsko okrožje bo postavilo skupino fantov v novih krojih. Članice dekliških krožkov bodo v novih krojih nastopale, mogočno skupino bodo tvorile dekleta v narodnih nošah; članstvo, ki si še ni moglo nabaviti krojev, bo v civilu in z znaki. Pri celodnevni proslavi sodeluje salezijanska godba iz Veržeja. Na svidenje 22. maja v Veržeju!

Slovenska Krajina

Lendava. V nedeljo, 15. maja, je mladinski pevski zbor iz Kobilarja priredil v Lendavi koncert mladinskih pesmi. Pesmi, po večini narodne trglasne, so bile prav lepo izvajane. Bilo je v njih topline in nežnosti, pa tudi mladeniškega

Začela se je poplava sestankov, epomenic, dogovorov, brzojavk, razglabljanj, spletk. Dnevnik, ki so bili poslušni Kaha!u, so peči greli do rdečega žara. Naj gre barka naprej ali naj se razleti. Voja ali revolucija.

Julija so umorili avstrijskega kanclerja Dollfusa.

Voja je grozila od tako blizu, da je imel Mussolini avgusta, na koncu italijanskih manevrov velik govor, v katerem je razglasil, da je vojna pred vrati.

Združene države so prenesle dva tisoč milijonov zlatih dolarjev, ki so jih imele v bankah ob tihomorski obali v notranjost države, ker so se bale japonskega napada.

Septembra, tri leta po japonski zasedbi Mandžurije se je ob sibirski meji pojavilo deset tisoč ruskih vojakov, ki so pričakovali drugega spopada.

Oktober so ubili jugoslovanskega kralja in ministra Barthouja in bilo je tik na tem, da izbruhne vojna med Jugoslavijo in Madžarsko. Toda Italija je podpirala zadnjo in megle so se razpršile.

Novembra je neki angleški državnik razburil svojo deželo z vestjo, da se Nemčija na skrivnem oborožuje. Če se bodo obotavljali to oboroževanje zavreli, bo prepozno, tedaj ko se jim bo to zdelo potrebno.

Decembra se je pozornost sveta obrnila v Afriko. Izbruhnil je spor med Italijo in Abesinijo. Abesinski cesar je pri Zvezi narodov dožil Mussolinija, da izživa.

Toda duce je zavijtel rimsko sabljo nad tisto mizo, obloženo s papirji, in ženevski razgovorjalec so umolknil.

Malto dni potem je Japonska odpovedala washingtonsko pogodbo ter izjavila, da bo zgradila toliko križark, kolikor jih potrebuje.

Združene države so se zganile.

Veliki Kaha! se je razveselil: Azija proti svetu, to pomeni Buda proti Kristusu.

A. C. Udinese : Ljubljana

Naš ligaš se trudi in izpostavlja denarnemu riziku s tem, da nudi našemu športnemu občinstvu primerne in lepe mednarodne tekme. Dostledno temu je naša Ljubljana povabila za prihodnjo nedeljo v Ljubljano izvrstno italijansko moštvo AC Udinese iz Udina (Vidma).

Gostujoči klub je eden najstarejših v Italiji. Ima veliko število članstva in še mnogo več občinstva, ki skrbi za napredek kluba. Krasno igrišče, strokov, moč in še marsikaj so pomagale klubu do napredka in tako vidimo, da je ta klub vedno pri vrhu tabele v svoji skupini.

Če bi hoteli analizirati sestavo kluba po prvenstveni formaciji, kot je določena v Italiji, bi potrebovali mnogo prostora. Zato v tem pogledu samo par stavkov. Nacionalna liga v Italiji je razdeljena v tri skupine: A, B in C. A in C štejeta po 16 klubov, medtem ko je v B skupini 17 klubov. Ti klubi tvorijo elito italijanske nogometne. Vsako mesto ima enega, kvečjemu dva predstavnika v teh skupinah. Zato pa štejejo klubi lepo število članstva in občinstva, ki redno obiskuje športne prireditve. Če k temu dodamo, da tudi oblasti in javnost v veliki meri podpirajo šport v Italiji, potem se ne smemo čuditi krasnim italijanskim igršcem in športnim napravam, ki nudijo športniku vse, kar je potrebno za pravilno nego telesa.

In predstavniki športa iz te dežele bodo v nedeljo naši gostje.

Naš boks

Sijajen je bil uspeh našega ljubljanskega boksarja *Esshahia Baloha* od SK Slovana na turneji državnih reprezentantov v Českoslovaški. — Ker ni pustil kapetan državne reprezentance nastopiti Baloha na prvenstvu Male Zveze, češ da ima premalo rutine, se je namesto njega boksal Hladni, katerega je Baloh pred kratkim knock-outiral. A on je dokazal, da je vreden zastopnik naše reprezentance. V Brnu se je boksal za težko kategorijo, čeprav ima le 78 kg. Imel je za nasprotnika prvaka Moravske v težki kategoriji, kateri tehtja 90 kg, torej je za 12 kg težji od Baloha. V prvi rundi je Baloh strahovito navlil na nasprotnika in ga napadal skozi tri runde, da je bil v tretji rundi popolnoma srogic in se je močno opotekal iz kota v kot; k sreči ga je rešil gong sigurnega knock-outa. Češki časopisi so ga nazivali jugoslovanskega Schmelinga.

V Trnavi pri Bratislavi je nastopil tudi v težki kategoriji in je imel za nasprotnika Fialko, prvaka Slovaške v težki kategoriji; ta je tehtal 87 kg in je bil že v prvi rundi srogic od strašnih udarcev; sreča za Fialko je bila, da si je Baloh v prvi rundi nalomil palec desne roke in je se tako roko boksal naprej in tolkel z levice ter se umikal udarcem nasprotnika. Borba se je končala rešeno v veliko nezadovoljstvo publike, katere je bila vsa na strani Baloha. V kratkem bo gostoval za zagrebški klub, ki nastopi v Trstu, na Reki in v Rimu, in sicer v težki kategoriji.

Na svetovnih sabljaskih tekmah, ki se vrše v Pistyanu (ČSR) ni Nemcev, Madžarov in Poljakov, radi česar izgubijo mnogo na svoji kvaliteti.

veselja in zanosa. Zbor je bil odličnih poslušalcev bogato nagraden s poskanjem in je moral nekatere pesmi ponavljati. To je tudi prvi zbor v okraju, ki je z upravičenim pogumom prišel in pokazal, česa so zmogni naši otroci ob skrajni severni meji, kjer je do sedaj kraljevala madžarska pesem. Agilni pevovodja učitelj Novak Anton bo s svojim zborom gotovo povsod, kjer bo nastopil, žel priznanje, kakršnega je žel v Lendavi, kjer mu je njegov trud bil bogato poplačan.

Smihel pri Novem mestu

Tatvina. G. Hrvatlić Francu v Stranski vasi so v nedeljo, 15. t. m. od 7—9 zvečer vlomili neznan vlomilci v hišo, ki stoji ob vasi precej oddaljena, polomili in razbili so najprej večna vrata, potem obe stranski vrati, v prvi sobi so vlomili v omaro za obleke, iz katere so vzeli tri moške obleke in eno zimsko suknjo. V drugi sobi so vse razmetali, očividno so iskali denar. Od tu niso vzeli drugega kakor denarnico z manjšo vsoto denarja, ki je bila v ženski torbici. Pripravili in zložili so si na kup več perila in kar je bilo kaj vrednega. Vendar perila niso odnesli, ker sta se okrog 9 vrnila na dom gospodar in gospodinja, ki sta bila na obisku v vasi. Ko so vlomilci začutili, da se bliža gospodar, so perilo in nož pustili in zbežali. Vsega skupaj ima Hrvatlić škodo 4000—5000 din.

Se tisti dan je cena antimonu skočila v Londonu za sedem šterlingov pri toni.

To je bila spretna poteza bankirjev.

Namesto osvojenih raziskovalcev oboroževanja je govorila borza.

Več so vedeli, da vse vlade nadzorujejo vojaške priprave drugih držav.

Njihovi strokovnjaki zato ne bero samo statistik, ki so velikokrat ponarejene. Imajo dosti zgovornejša dokaza: to so cene za nekatere surovine, ki so neobhodno potrebne za izdelovanje orožja. Če nenadno poskočijo cene bombažu, volframu, svincu, jih to zanima bolj, kakor pa govor gospoda Chamberlaina ali gospoda Tardieua.

Tisti dan je letela po svetu grozna novica: antimon, ki je v začetku leta veljal 37 šterlingov po toni, je poskočil na 74 šterlingov in sicer za sedem v enem samem dnevu.

Iktratu je že šla po svetu razlaga za to dejstvo:

»Londonska borza za blago je nenavadno razburjena. Antimon, ki ga uporabljajo po navadi za izdelovanje črk, uporabljajo v zvezi s svincem tudi za izdelovanje granat. Izdelovanje tiskarskih črk se ni pomnožilo. Zakaj torej raste cena antimonu?

Strokovnjaki mislijo, da so cene zrastle zaradi silnih nakupov neke države, ki izdeluje granate v velikih množinah.

V dobri uri sta vest in njena spretna razlaga spremenili svet.

Francozi so mislili na Nemčijo, Poljaki na Rusijo, Amerikanci na Japonsko.

Se tisti dan je roš buenosaireskega Velikega Kahala sklical pet mogočnikov prestolniškega judovstva, ki so uživali njegovo popolno zaupanje, ker so bili povezani z njegovimi tajnimi posli.

Niso se esili v sinagogi, marveč v petin-dvajsetem nadstropju Banke Blumen, kamor so imeli dostop samo izbrani in kjer ni moglo njihovih razgovorov motiti in presenetiti nobeno človeško uho ali oko.

Sport

Lahkoatletski miting v Murski Soboti

Murska Sobotica, 15. maja. Danes je bil v Murski Soboti v prireditvi SK Mure lahkoatletski miting, ki je zelo lepo uspel ter je vzbudil za to športno panogo veliko zanimanje med domačini. Mitinga sta se udeležila s svojimi atleti tudi SSK Maraton in SK Rapid iz Maribora. Vsa prva mesta so zasedli Mariborčani, vendar so tudi domačini pokazali lep napredek. Rezultati so naslednji:

100 m sen.: Less (Rapid) 11,2, Bald (R) 11,7, Mraz (Maraton) 11,9.

400 m sen.: Less (R) 58,8, Košir (Mrt) 59,1, Starc (Mura) 59,2.

Krogla, sen.: Lužar (Mrt) 11,25, Silay (Mura) 9,60, Radič (R) 9,60.

Disk, sen.: Lužar (Mrt) 36,70, Radič (R) 34,85, Silay (Mura) 33,70.

100 m, jun.: Kosar (R) 12,1, Ljubo (Mrt) 12,2, Kolaric (Mrt) 12,5, Višina, sen.: Kramer (R) 1,60, Lužar (Mrt) 1,60, Kopje, jun.: Ljubo (Mrt) 41,35, Koren (Mrt) 39,12, Herman (R) 39, Daljina, sen. in jun.: Lužar (Mrt) 5,75, Ljubo (Mrt) 5,66, Tek 1500 m: Kramer (R) 4,29, Stojšek (Mrt) 4,34, Seidler (R) 4,49, Stafeta 4 krat 100: Rapid (v postavi Hoffer, Badl, Koren, Less) 48,8, Maraton (Ljubo, Mraz, Košir, Kolaric).

Vodstvo dekliških krožkov

V nedeljo, dne 22. maja t. l. ob 9 dopoldne so poskusne tekme za vse tekmovalne vrste in tekmovalke posameznice v razpisanih oddelkih ter odbojki.

Pozivamo vse krožke, da pošljejo v nedeljo na Stadion svoje vrste članice in mladenk, posameznice ter družine za odbojko.

Poizkusne tekme se vrše ob vsakem vremenju. Bog živi!

★

Tri zmage so Nemei izvojevali nad Holandci. V hokej tekmah, ki je bila v Berlinu, so Nizozemci podlegli Nemcem 3:1 (2:0), v Aachenu so se pa epoprije igralne in igralci omenjenih držav v rokometu in so obakrat zmagali Nemei. Moški so odpravili svoje nasprotnike z 22:2 (10:1), ženske so se pa zadovoljile z zmago 6:2 (2:0).

Programi Radio Ljubljana

Četrtek, 19. maja: 12 Zborovska glasba (plošče) — 12,45 Poročila — 13 Napovedi — 13,30 Opoldanski koncert Radija, orkestra — 14 Napovedi — 18 Iz neznanih operet (Rad. orkester) — 18,40 Slovenska glasba (g. dr. Rudolf Kolaric) — 19 Napovedi, poročila — 19,30 Nac. ura: Predavanje min. za ljudsko teološko vzgojo — 19,50 Zabavna igranja (g. Fr. Lipah, Stan. R. gledi.) — 20 Strije glasbeni profil (Rad. orkester) — 21 Klavirski koncert g. prof. M. Lipovška: Družina Bacha — 22 Napovedi, poročila — 22,15 Koncert plesne glasbe (plošče).

Petek, 20. maja: 11 Solska ura: Po Grškem (gdč. Julija Susteršič) — 12 Iz naše domovine (plošče) — 12,45 Poročila — 13 Napovedi — 13,30 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Napovedi — 18 Ženska ura: Domača keramika (ga. Dana Pajnič) — 18,30 Lucienne Boyer polje (plošče) — 18,40 Francosčina (g. dr. Stanko Lehen) — 19 Napovedi, poročila — 19,30 Nac. ura: Spor Dubrovčanov z rusko, carico, Kalarino, O. car. Vencelies, knjiž. (Zeh) — 19,50 O mednarodnem gimnastičnem nastopu v Ljubljani — 20 To in ono (plošče) — 20,50 Mozartova ura. Sodelujejo: g. Vekoslav Janke, Svetozar Banovec in Rad. orkester — 22 Napovedi, poročila — 22,30 Angleške plošče.

Drugi programi

Četrtek, 19. maja: Belgrad-Zagreb: 20 Nar. pesmi, 20,45 Pihalni kvartet — Praga: 19,25 Radijski film, 20,15 Koncert HBC (dirigent Toscanini) iz Londona — Varšava: 20 Zab. glasba, 22 Koncertvokaljski koncert — Sofija: 20 Ork. koncert, 20,45 Vok. koncert, 22 Lahke in plesne glasbe — Budimpešta: 20 Igna, 21,45 Orkest. koncert, 23,10 Vojška godba — Trst-Milano: 21 Opere — Madona Imperia, »Romantična noč« in »Pitee« — Rim-Bari: 17,15 Vokal. koncert, 21 Raznovrstna opereta — Cin-Cin-Lae — Dunaj: 20 Zab. koncert, 21 Igna, 22,30 Zab. in plesna glasba — Berlin: 20 Orkester, zbor in solisti — Königsberg: 19,10 Lincejeve skladbe — Lipsko: 19,10 Sramli, 20 Opera glasba — Stuttgart: 20,30 Wagnerjeve skladbe — Monakovo: 19,10 Leharjeva opereta — Friderik — Beromünster: 20,05 Pravljica o carju — Sultana — Strassburg: 20,30 Haydn-Berlioz Wagner. — Petek, 20. maja: Belgrad: 20 Zagreb, 21 Zab. konc., 22,30 Moderna angl. gl. — Zagreb: 20 Vok. konc., 20,30 Zbor, 21 Dueti, 21,30 Lahka gl., 22,30 Ples, gl. — Praga: 19,25 Koncert gojenec vojške šole, 20 Schubertove skladbe, 21,30 Pesta gl., 22,30 Romanska gl. — Varšava: 20 Poljska simf. gl., 22,30 Ples, gl. — Sofija: 20 Nar. gl., 20,45 Violina, 21,15 Lahka in zab. gl. — Budimpešta: 19,30 Opera, 20,45 Jazz — Trst-Milano: 21 Butlijeva drama — Plameni v soncu — Rim-Bari: 17,15 Klavir in violina, 21 Bayreut, 22,10 Ljubljana, 20,45 — 19,25 Puccinijeva opera — Gianni Schicchi, 20,40 Komorni ork. — 22,30 Zab. konc. — Berlin: 20,30 Simf. konc. — Hamburg: 19,10 Opera gl., 20 Ljostove skl., 21,10 Valčki — Bratislava: 20 Slezija v radiu — Lipsko: 19,30 Kmečke pesni, 20 Opera in operetna gl. — Köln: 19,30 Mandoline, 20 Komorni ork. — Frankfurt: 19,10 Pihala — Stuttgart: 19,15 Filmska gl. — Monakovo: 19,10 Petje, 20 Sudeško-nemški skladatelji, 21 Zab. gl. iz Bayreutha — Beromünster: 19,20 Vojška godba, 20,25 Nar. pesmi, 21,55 Ork. konc. — Strassburg: 20,30 Opera.

Hugo Wasti

50

Zlato večnega Juda

Tedaj pa se je postavil vsemu temu na pot eden izmed tistih civilnih junakov, ki znajo kljubovati nepriljubljenosti in propadu. Dal je v enat Zdrženih držav pobudo za zanimivo preiskavo:

Kdo so tisti, ki se bavijo z nesramnim poslom, ki vzbujajo sovraštvo enega naroda proti drugemu zato, da lahko prodajajo orožje obema?

Kdo so tisti, ki tiče že do vratu v krvi vojakov, ki so umrli, ne da bi vedeli zakaj?

Pokazalo se je, da izdelovalci orožja in streliška stiskajo roke vplivnim ljudem po vseh državah, da bi ti vzbujali in netili oboroževalno mrzlico.

Ljudje so imenovali imena nekaterih velikih podjetij, med njimi tudi Zabulon Steel and Co.

To judovsko ime je učinkovalo kakor čarovnija. Hrupno raziskavanje je zamrlo. Brzojavne agencije niso več oddajale vesti. Listi so umolknil in nad tem vprašanjem se je zgrnila zemlja kakor nad mrtvercem.

Se več. Čez kratek čas so začeli blatiti besede raziskovalcev in zatrjevali, da je mir neznesen.

Treba je bilo zamenjati karte, toda igra nadaljevala.

Ze nekaj časa sem so Japonska, Anglija in Združene države imele pogodbo, ki jim je prepevedovala graditi ladje čez določeno razmerje. To razmerje se je glasilo takole: Anglija 5, Združene države 5, Japonska 3. Ta položaj je poniževal za velik narod, čigar koristi leže na morju. Japonska je zahtevala pravico, da se lahko oboroži tako kakor ostali pogodbenici. Oddili so ji to zahtevo in se sklicevali na washingtonsko pogodbo.

Med Ameriko, Evropo in Azijo se je začelo ostro prerekanje.

Za birmo...

Darilo za celo življenje

CHRONOMETRE
ELECTION

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Kuharica

etara čez 30 let, želi službo k resnemu gospodu ali dvem do trem osebam resnega značaja. Delam tudi druga dela. Razumem nekoliko nemško. — Pozniš, Križevniška ulica št. 2, Ljubljana (a)

Gospa

izobražena, srednjih let, govori slovensko, nemško in nekoliko srbohrvaško, išče primerno mesto za takoj kot gospodinja ali oskrbnica, spremljevalka, hotelska sobarica ali kaj sličnega. Gre tudi izven Ljubljane. — Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Zanesljiva« (a)

Uradnica

absolventka trg. akademije, z dveletno prakso, znanjem slov. in hrvaške ter nemške korespondence, slov., hrvaške stenografije — želi premeniti mesto. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Inteligentna« št. 7969 (a)

Službodobe

Krojaškega pomočnika za velika dela sprejemem takoj. — Kramer, Celje, Obrtni dom (b)

Voznika

pridnega in vajenega konj sprejemem s 1. junijem. — Ivan Bajcar, Zagorje (b)

Mizarskega pomočnika

dobro izurjenega v furniranem delu - sprejemem takoj. Pismene ponudbe v upravo »Slovenca« v Celju pod »Mizarstvo« (b)

Šoferja

za osebni avto, z daljšo prakso, popolnoma spodobnega tudi za popravila tovarniških strojev, sprejemem takoj. Pismene ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Šofer« št. 7952 (b)

Vnajem

ODDAJO:

Gostilno in trgovino

skupaj ali posebej, na prometnem kraju v Ljubljani - oddam. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Ugodna prilika« 7967 (n)

Zakaj morajo trpeti dojenčki na kožnem vnetju in nadležnih izpuščajih? Zakaj morajo trpeti matere, da jih pri dojenju deteta mučijo razpokane in razbolele prsi?

Zato, ker matere še ne vedo za hitro in zanesljivo pomoč, ki jo nudi obema edino pravo rastlinsko mazilo

»OKAMA«

Dobi se v lekarnah in drogerijah. Škatlica 8 din. - Razpošilja proti predhodnem nakazilu 10 din (tudi v znamkah): Lekarna Mr. J. Oblak, št. Vid nad Ljubljano.

V globoki žalosti naznanjam prežalostno vest, da je moja nad vse ljubljena žena, gospa

Fani Vorbach

dne 18. maja, po daljšem vdanem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, dne 20. maja ob 6 iz kapele mestnega pokopališča. Celje, dne 18. maja 1938.

Josip Vorbach, višji kontrolor drž. žel. in ostalo sorodstvo

Prodamo

Novosti vseh oblačil sport, kamgarn obleke, perilo itd. — najceneje! Presker, Ljubljana, (1)

Apno

najfinejše, najcenejše — stalno z drvi žge Apnenica Dobropolje. (1)

Parketni odpadki

in odpadki od žage, popolnoma suhi, so najcenejše kurivo. Ivan Šiška, tovarna parketov, Metelkova 4, telefon 22-44. (1)

Kolesarji!

Vsakdo najde v naši zalogi kolo ki ga želi. — Jerše, Kotnikova št. 12, Javno skladišče Turk, poleg elektrarne (1)

Za potovanje

se priporoča vse vrste kovčegov, aktovk, nahrbtnikov itd. v veliki izbiri Ivan Kravos Maribor, Aleksandrova 13

KOLESA

najnovejši letošnji modeli v največji izbiri napredaj po neverjetno nizkih cenah

Nova trgovina

Ljubljana - Tyrševa cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze)

»Kappel« pisalni stroji pričajo o odličnih izdelkih nemških tovarn. — Pisalni stroji za pisarno in potovanje. — Najmodernejša oprema!

KLEINDIENST & POSCH Maribor, Aleksandrova 44

Svilene srajce, moške po 36 din, damske bluze po 16 din, močne svilene nogavice 10 din - in razno drugo modno blago po priznani nizkih cenah prodaja

»Zora«

Ljubljana, Miklošičeva 30 Trgovci imajo znaten popust. — Obiščite nas in prepričajte se o naših nizkih cenah, da boste lahko povečali svoj zaslužek.

Resnice govoré, ko trdijo, da prodajamo najboljše in najcenejše

kolesa

rezervne dele in motorna kolesa. Velika izbira! Kolesa od 500 din naprej.

Splošna trgovska družba z. o. z. št. Vid nad Ljubljano.

TEL. 2 9 5 1

DRVA
PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENJSKA
CEITA

Dobrota Klefiševih salam je priznana. Vsaka Klefiševa salama je opremljena z zgornjo etiketo. Salama, ki te etikete nima, ni Klefiševa salama. Izredno dobre kakovosti je tudi Klefiševa praška šunka, kakor tudi vsi drugi mesni izdelki.

Dobava gume

1. junija 1938 ob 11 dopoldne bo v štabu zrakoplovstva vojske v Zemunu (soba št. 14, pritličje) druga javna ofertalna licitacija za dobavo gume za avtomobile, motocikle in kolesa, z vsemi pogoji prve licitacije.

Pogoji so na vpogled delavne dni od 8 do 13 pri dežurnem oficirju tega štaba ali se kupijo za 30 din.

Kavcija za naše državljane 5%, za inozemce 10%, se položi pri blagajni agencije Državne hipotek. banke v Zemunu do 10 na dan licitacije.

Iz materialnega oddelka štaba vazduhoplovstva vojske VMTBr. 7285 od 11. maja 1938.

Dobava zabojev

3. junija 1938 ob 11 dopoldne bo v štabu zrakoplovstva vojske (soba št. 14, pritličje) druga javna ustmena licitacija za dobavo zabojev, z vsemi pogoji prve licitacije.

Pogoji so na vpogled vsak delavnik od 8 do 13 pri dežurnem oficirju tega štaba ali se kupijo za 40 din.

Kavcija za naše državljane 5%, za inozemce 10%, se položi pri blagajni agencije Državne hipotek. banke v Zemunu do 10 na dan licitacije.

Iz Materialnega oddelka štaba vazduhoplovstva vojske VMTBr. 6228 od 12. maja 1938.

Gospodarski odsek Jesenice

proda na javni dražbi v nedeljo, 22. maja 1938 ob 15 v hotelu »Pošta« na Jesenicah cca 1000 plm stoječega smrekovega lesa s planine »Rožac«. — Pogoji bodo razvidni na dan dražbe. — Kavcija 10.000 din je položiti pred pričetkom dražbe.

Razpis službe
direktorja Oficirske zadrage

Oficirska zadruga v Beogradu sprejme direktorja, poznavalca in organizatorja dela v banki, zavarovanju, trgovini, nakupu in prodaji blaga in administraciji. Ponudijo se lahko osebe s fakultetno izobrazbo (pravna fakulteta s trgovsko akademijo, abiturientskim tečajem ali s enakovredno strokovno šolo) ali s strokovno šolo enako fakulteti. Službeno razmerje se uredi s pogodbo za dve leti v smislu obrtnega zakona. Direktor mora položiti kavcijo v znesku 100.000 din v gotovini ali z od države garantiranimi vrednostnimi papirji.

Interesenti, kateri so večji in sposobni in reflektirajo na to službo, naj pošljejo pismeno ponudbo Glavnemu odboru Oficirske zadrage v Beogradu najkasneje do 5. junija 1938 s podatki in dokumenti o državljanstvu, o dovršeni šoli, kje in koliko časa so službovali v slični službi, starost, koliko jezikov obvladajo, navedeno pričevalo in na kakšno mesečno plačo reflektirajo. Drugih pogojev ni. V prošnji označite točen naslov.

V globoki žalosti sporočamo, da je davi ob 9. uri umrl v Društveni ulici 8, naš srčno ljubljani soprog, oče, brat, stric in zet, gospod

dr. Ivan Lah

profesor in književnik

Kraj in uro pogreba sporočimo naknadno.

Ljubljana, dne 18. maja 1938.

Rodbina dr. Lahova — in ostalo sorodstvo.

Brez posebnega obvestila.

Naš preljubi soprog, oče, stari oče, stric, tast in svak, gospod

KARL PLEIWEISS

JAVNI NOTAR

je danes ob pol 9 dopoldne, udan v božjo voljo, mirno v Gospodu zaspal. Na zadnji poti ga bomo spremili v četrtek, dne 19. maja ob 5 popoldne iz hiše žalosti Šelenburgova ulica 3 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v torek, dne 24. maja ob 7 zjutraj v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Ljubljana - Gjenović, dne 18. maja 1938.

Ema, soproga; Mirko, kapetan fregate, dr. med. Lea, Karlo, sodnik, otroci; Sonja, vnukinja; Csöre, snaha.

Akademija ob 100 letnici prof. Janeza Gnjezdca

V nedeljo se je spet zbrala družina Društva rokodelskih pomočnikov s svojimi prijatelji, da se skupaj spomnijo stoletnice rojstva očeta Rokodelskega doma v Komenskem ulici. Dr. Leon Vondra je v Kolpingovih časih društvo prikladal v življenje, prof. Gnjezdca, drugi predsednik, pa je leta 1885 zgradil društvu dom, v katerem se je moglo društvo šele prav razviti. S hvaležno ljubeznijo so se poštvalnovalnega graditelja Rokodelskega doma spomnili jutraj člani v cerkvi na Rožniku, kjer je opravil sedanji predsednik g. kanonik Alojzij Stroj najsvetejšo daritev, med katero je pel operni pevec g. Leopold Kovač in društveni zbor.

Pri večerni akademiji, ki ob tako lepem vremenu ni bila kaj posebno obiskana, so bili udeleženi kar zadovoljni. Slavnostna uvertura salonkega orkestra je ustvarila jubilejno razpoloženje, ki ga je stopnjeval društveni pevski zbor pod spretnim vodstvom g. Mavricija Slatnarja. Zapeli so Društveno, Jenkovo Molitev, in Sattnerjevo Na planine tako lepo ubrano, da so zaslužili priznanje, s katerim občinstvo ni štedilo. Po pevskih točkah je predsednik g. kanonik Stroj v zanosnem govoru pokazal osebnost prof. Janeza Gnjezdca in njegov pomen za razmah društvenega življenja izza dograditve Rokodelskega doma. Pietetno se je spomnil s prisrčnim govorom velikega pokojnika tudi tovarnar g. Jernej Kopač, ki je svoja mlada ljubljanska leta preživel pod Gnjezdovim vodstvom Društva rokodelskih pomočnikov.

Posebna atrakcija tega večera naj bi bila glasbenosolična uprizoritev Prešernovega »Krst« pri Savici. Ako primerjamo nedeljsko izvajanje z onim pred letom ali kaj, moramo reči, da je to pot močno zaostajalo za prvim. Operiranje s skioptičnimi slikami se je docela ponesrečilo. Tudi nastopajoči niso bili taki, da bi povsem zadovoljili. »Krst pri Savici« je delo, ki ne prenese eksperimentov take vrste. Vsa dobra volja nič ne pomaga in je škoda truda!

Ako ni dosegla prireditelj v celoti drugega kot to, da se je občinstvo hvaležno spomnilo očeta Rokodelskega doma in se pri tem zavdelo, kakšnega pomena je tudi v naših dneh Društvo rokodelskih pomočnikov, je izpolnila svoj namen.

Zabloda mladega trgovskega pomočnika

Kranj, 18. maja. Danes jutraj se je s hitro naglico razširila po Kranju vest o aretaciji 26letnega trgovskega pomočnika Marjana L., uslužbenega pri trgovski »Merkur«. Sredi okrog 12 je namreč opazila neka gospe, da je zlezal skozi okno v klet trgovine »Merkur« neki moški. O tem je povedala ljudem, ki so odhajali iz Narodnega doma, kjer je gostovalo ljubljansko gledališče. Ljudje so zastražili izhode in obvestili orožnike in poslovodjo trgovine. Ko je tat opazil, da ga zasledujejo in da ne more uiti, se je skril v najkrievnejši del podstrešja, kljub temu pa so ga orožniki našli in odpeljali v policijski zapor. Pri aretaciji je bilo navzočih veliko ljudi in vsi so bili začudeni, ko so spoznali v tatu mladega trgovskega pomočnika, katerega nihče poprej ni sumil nepoštenosti. Danes dopoldne je bila na stanovanju Marjana L. hišna preiskava, ker so po aretaciji sumili, da pomočnik ni storil sinoči svojega prvega tatinskega dejanja. Na stanovanju so našli zapiske o prodanih ukradenih predmetih, na katerih je bil označen tudi kupec. Ker pa je Marjan L. stanoval v Kranju le po nekaj dni v tednu, sicer pa se je vozil k svoji ženi, stanujoči v Ljubljani, so tudi na ženinem stanovanju v Ljubljani naredili preiskavo. Dosedanja preiskave kažejo, da gre za večkratne tatvine in za večjo vsoto denarja.

Izpopolnjen domač izum

Meseca oktobra lani smo poročali o zelo zanimivem domačem izumu, namreč o prenosljivem lahkem in hitro razločljivem ter zložitljivem šotoru. Priobčili smo slike s stadiona, kjer si je posebna komisija zastopnikov trdnice, športnih organizacij in časnikarjev ogledal ta šotor. Šotor sam je težak komaj 4—6 kg ter je zelo pripraven za športnike, akvate in sicerne organizacije, zlasti pa za turiste. Takrat so se slovenski športniki zelo zanimali za ta šotor, ki je v Sloveniji kot tipično turistični in športni deželi že dobro uveden. Patent na ta šotor ima trdnica Dačić & Pongrac v Subotici. V Subotici so te šotore tudi od začetka izdelovali. Šotor pa je patentiran tudi v raznih drugih državah. Sedaj pa so pričeli te šotore izdelovati v Sloveniji. Slovenski obrtniki so izum znatno izpopolnili. Uveden je ročaj iz medenine namesto iz aluminija kakor poprej. Ta ročaj služi tudi za stojalo, kadar je šotor postavljen, ključa okrogla namesto prejšnjega oglate. Poprej se je šotor zapiral z jermenci, sedaj pa na vretenca (Reisverschlusse). Vse šotore je v zaprtjem stanju v etuiju. Hvalevredno je, da se ti šotore, za katere so slovenska športna mladina tako vnema, izdelujejo sedaj v Sloveniji in sicer jih izdelujejo izključno le do-

mači obrtniki. Šotore so sedaj še cenejši, kakor so bili poprej. Seveda se morejo ti šotore izdelati tudi po specialnem naročilu. Platno šotorov pa je iz specialnega avionskega blaga, namreč iz balonske svile, ki ne propušta vode. Vsa kovinska konstrukcija je tudi pokrovanja. Interesanti, zlasti športniki in turisti, si morejo ogledati ta novi tip šotorov na stalni razstavi, ki je v prostorih trdnice »Interpromet« v Florjanski ulici 26. Omeniti moramo, da si je ta tip šotora pridobil že priznanje ekora po vsej Evropi in je tako ponesel glas o iznajdljivosti jugoslovancev v široki svet.

Jesenice

Slovo g. Križmana. Te dni se je poslovil dolgoletni kaplan g. A. Križman, ki je imenovan za župnika na lepo faro Tunjice pri Kamniku. Ob njegovem odhodu iz našega mesta in delavskega središča, kjer je kaplanoval celih 11 let, moramo ob njegovem slovesu omeniti njegove velike zasluge za gospodarsko, kulturno in katoliško prosvetno delo med Jesenicami. Jesenice so bile že od nekdaj poznane kot prve na polju katoliškega gibanja in tu so vzklike mnoge nove pobude. Gosp. Križman je vse tisto započeto delo nadaljeval in s svojimi sposobnostmi doprinesel velik nov delež. Tako ostane s spominom na delo in zasluge kaplana Križmana. Močno in v veliko ljubeznijo so dvignili jeseniški katoliški krogi prizadevanje za postavitve ponosnega prosvetnega doma in so s kulturno pomagali vsi — možje in žene, fantje in dekleta, Križman pa je stal tu kot garant, da delo ne bo zastoj, ter oskrbel največji del. Kot sposoben zadrugar in gospodar je dvignil jeseniško hranilnico v enega najboljših podeželskih denarnih zavodov ter je ustanovil celo vrsto zadrug, ki poslujejo v Kerkovem domu. Gospodarske ustanove ostanejo tu kot priča Križmanovega delovanja. Ob vseh teh zadrukah pa so začele ustanove, od katerih je imela korist le splošnost, in mnogo je revežev in sirot, ki se zatekajo v ta dom po pomoč. Gosp. Križman je bil tudi vzor marljivosti in prikaz ljudskega duhovnika, ki je šel povsod in v vsakem primeru med ljudi ter natočil ob vsaki priliki čistega vina. V tem svojem pojavu kot društveni delavec in organizator ter govornik je bil gosp. Križman posebno jak in neizprosna v držanju načel in ravne linije. Tisti, ki njegovi neizprosni liniji načel niso znali tako hitro slediti, so ga morda tu obsojali, toda čas bo pokazal, da je katoliškemu pokretu potrebnih mnogo, mnogo takih jasnih in načelnih ljudi in delavcev. Ko so nekateri še omahovali, delali kompromise in se solzili na desno ali levo, je g. Križman že zavil prapor ravne linije, ki je bila njegov vzor. Ob njegovem odhodu z Jesenic čutimo vsi, da odhaja močan duhovnik z voditeljskimi sposobnostmi, in šele danes znamo ceniti tisto veliko njegovo delo, ki bo ostalo tu in ki bo krepilo vse naše nadaljnje prizadevanje. G. Križman lahko s ponosom zapušta kraj, kjer je deloval, ker lahko pokaže vrsto uspehov svojega dela. Ob njegovem odhodu mu na tem mestu izrekamo zahvalo z željo, da bi bil na svojem novem mestu najbolj srečen.

Kranj

Blagoslovitev prapora Prosvetnega društva v Naklem bo v nedelje, 22. maja. Prapor bo blagoslovil dopoldne ob pol treh v farni cerkvi gosp. kanonik Josip Simenc, botrovala pa bosta g. Alojzij Strupar, profesor v St. Vidu, in gđ. Minka Bukovnik z Okroglega. Iz cerkve se bo razvil sprevod v društveno dvorano v stari šoli, kjer bo priložnostna akademija. Pevci bodo zapeli nekaj pesmi, o pomenu in namenu novega prapora pa bo govoril g. Miha Benedičič. Po govoru bo lepa duhovna igra »Sultanova hiša«.

Avtomobil povozil 6-letnega dečka. V ponedeljek dopoldne okrog 2 je nameraval 6-letni Marjan Pogačnik, doma iz Zlatopolja, v otroški vrtci v Marianišče. Ko je hotel pri gostilni »Beksl« prekorajiti cesto, je zašel med dva voznička in se zbal konja, zato je urno odskočil na desno stran ceste. V tistem hipu je privozil na to mesto avtomobil in povozil dečka. Marjan je dobil pri tem hudo poškodbo na roki in trebuhu, razen tega ima prebito želno kost.

Surov napad. V torek zvečer je vozil Anže Mežek posestniku Jernejju Benediku v Stražišču skale za popravilo neke zgradbe. Ko je v bližini Benedikovega skednja že drugič izsil gradbeni material, je prišel k Mežeku začasni najemnik skednja T. D., doma iz Stražišča, in začel vpiti nad voznikom, da ne sme na to mesto spravljati gradbenega materiala. Mežek je odgovoril, da opravlja to delo po naročilu posestnika Benedika, nakar je postal D. še bolj jezen, pograbil je precej veliko skalo in jo vrgel vozniku v glavo. Silen udarec je zadal Mežeku veliko rano na glavi, vendar to nasilnežu še ni bilo dovolj. Zvrlel je Mežeka v bližnji hlev in ga močno pretepel. Hudo poškodovanega Mežeka so spravili k zdravniku,

Začela se je poplava sestankov, spomenic, dogovorov, brzojav, razglabljanj, spletk. Dnevnik, ki so bili poslušni Kahu, so peči gledi do rdečega žara. Naj gre barka naprej ali naj se razleti. Voja in revolucija.

Julija so umorili avstrijskega kanclerja Dollfusa.

Voja je grozila ob tako blizu, da je imel Mussolini avgusta, na koncu italijanskih manevrov velik govor, v katerem je razglasil, da je vojna pred vrati.

Združene države so preneale dva tisoč milijonov zlatih dolarjev, ki so jih imele v bankah ob tihomorski obali v notranjost države, ker so se bale japonskega napada.

Septembra, tri leta po japonski zasedbi Mandžurije se je ob sibirski meji pojavilo deset tisoč ruskih vojakov, ki so pričakovali drugega spopada.

Oktober so ubili jugoslovanskega kralja in ministra Barthouja in bilo je tik na tem, da izbruhne vojna med Jugoslavijo in Madžarsko. Toda Italija je podpirala zadnjo in megle so se razpršile.

Novembra je neki angleški državnik razburil svojo deželo z vestjo, da se Nemčija na skrivnem oborožuje. Če se bodo obotavljali to oboroževanje zavreli, bo prepozno, tedaj ko se jim bo to zdelo potrebno.

Decembra se je pozornost sveta obrnila v Afriko. Izbruhnil je spor med Italijo in Abesinijo. Abesinski cesar je pri Zvezi narodov dožil Mussolinija, da izliva.

Toda duce je zavijtel rimsko sabljo nad tielo mlaj, obloženo s papirji, in ženevski razgovorjalec so umolknil.

Malodni potem je Japonska odpovedala washingtonsko pogodbo ter izjavila, da bo zgradila toliko križark, kolikor jih potrebuje.

Združene države so se zagnile. Veliki Kaha se je razveselil: Azija proti svetu, to pomeni Buda proti Kristusu.

Sport

A. C. Udinese : Ljubljana

Naš ligaš se trudi in izpostavlja denarnemu riziku s tem, da nudi našemu športnemu občinstvu primerne in lepe mednarodne tekme. Dosednje temu je naša Ljubljana povabila za prihodnjo nedeljo v Ljubljano izvrstno italijansko moštvo AC Udinese iz Udina (Vidma).

Gostujoči klub je eden najstarejših v Italiji. Ima veliko število članstva in še mnogo več občinstva, ki skrbi za napredek kluba. Krasno igranje, strokov, moč in še marsikaj so pomagale klubu do napredka in tako vidimo, da je ta klub vedno pri vrhu tabele v svoji skupini.

Če bi hoteli analizirati sestavo kluba po prvenstveni formaciji, kot je določena v Italiji, bi potrebovali mnogo prostora. Zato v tem pogledu samo par stavkov. Nacionalna liga v Italiji je razdeljena v tri skupine: A, B in C. A in C štejeta po 16 klubov, medtem ko je v B skupini 17 klubov. Ti klubi tvorijo elito italijanskega nogometa. Vsako mesto ima enega, kvečjemu dva predstavnika v teh skupinah. Zato pa štejejo klubi lepo število članstva in občinstva, ki redno obiskuje športne prireditve. Če k temu dodamo, da tudi oblasti in javnost v veliki meri podpirajo šport v Italiji, potem se ne smemo čuditi krasnim italijanskim igranjem in športnim napravam, ki nudijo športniku vse, kar je potrebno za pravilno nego telesa.

In predstavniki športa iz te dežele bodo v nedeljo naši gostje.

Naš boks

Sijajen je bil uspeh našega ljubljanskega boksarja Evasija Baloha od SK Slovana na turneji državnih reprezentantov v Češkoslovaški. — Ker ni pustil kapetan državne reprezentance nastopiti Baloha na prvenstvu Male Zveze, češ da ima premalo rutine, se je namesto njega boksal Hladni, katerega je Baloh pred kratkim knock-outiral. A on je dokazal, da je vreden zastopnik naše reprezentance. V Brnu se je boksal za težko kategorijo, čeprav ima le 78 kg. Imel je za nasprotnika prvaka Moravske v težki kategoriji, kateri tehta 90 kg, torej je za 12 kg težji od Baloha. V prvi rundi je Baloh strahovito navlil na nasprotnika in ga napadal skozi tri runde, da je bil v tretji rundi popolnoma »grog« in se je močno opotekal iz kota v kot; k sreči ga je rešil gong sigurnega knock-outa. Češki časopisi so ga nazivali jugoslovanskega Schmelinga.

V Trnavi pri Bratislavi je nastopil tudi v težki kategoriji in je imel za nasprotnika Fialko, prvaka Slovaške v težki kategoriji; ta je tehtal 87 kg in je bil že v prvi rundi »grog« od strašnih udarcev; sreča za Fialko je bila, da si je Baloh v prvi rundi nalomil palec desne roke in je s tako roko boksal naprej in tolkel z levico ter se umikal udarcem nasprotnika. Borba se je končala rešeno v veliko nezadovoljstvo publike, katera je bila vsa na strani Baloha. V kratkem bo gostoval za zagrebški klub, ki nastopi v Trstu, na Reki in v Rimu, in sicer v težki kategoriji.

Pogodba za borbo med Schmelingom in Lenisom je podpisana. Pred newyorški boka-komisijo je bila 11. maja podpisana pogodba med nemškimi prvaki Schmelingom in točasnim svetovnim prvakiom Joe Louisom. Ker se je Joe Louis vezal s svojim podpisom in pristal na pogoje za borbo, se torej smatra, da je boj končnoveljavno zagotovljen, ker se Amerikane v zadnji minuti ne bo mogel več še enkrat izogniti.

napadalec pa je bil prijavljen sodišču. T. D. je storil svoje početje iz sovraštva do posestnika Benedika, s katerim sta imela spor zaradi najetega skednja.

Prežganje pri Litiji

Prošli teden so po naši župniji precej popravili poti, kar je v splošno korist vsem in ne samo kakšnemu posamezniku. Ob tej priliki nam je pomagal s podporo ukrajini cestni odbor v Litiji pod vodstvom načelnika župana gospoda Lebingerja. Ljudstvo se mu tem potom najlepše zahvaljuje.

V nedeljo, 15. t. m., je bil v Ljudskem domu redni letni občni zbor Kmečke zveze. Lepa udeležba je pokazala, da se kmečko ljudstvo edleje bolj oklepa svoje stanovske organizacije.

Slavnost prvega svetlega obhajila smo imeli v nedeljo, 15. t. m. K mizi Gospodovi je prvi pristopilo 28 otrok (14 deklic, 14 dečkov).

Pri Mrzelkarjevih v Gozdu je povrgla ovca jagnje s sedmimi nogami. Jagnje je kmalu poginilo.

Ob priliki av. birne bodo za birmance na razpolago v gostilni de Cecco na Prežganjem brezalkoholne pijače. Ne silite ta dan otrokom alkoholnih pijač.

Še tisti dan je cena antimonu skočila v Londonu za sedem šterlingov pri toni.

To je bila spretna poteza bankirjev.

Namesto osovražnih raziskovalcev oboroževanja je govorila borza.

Vsi so vedeli, da vse vlade nadzorujejo vojaške priprave drugih držav.

Njihovi strokovnjaki zato ne bero samo statistik, ki so velikokrat ponarejene. Imajo dosti-zgovornejše dokaze: to so cene za nekatere surovine, ki so neobhodno potrebne za izdelovanje orožja. Če nenadno poskočijo cene bombažu, volframu, svincu, jih to zanima bolj, kakor pa govor-gospoda Chamberlaina ali gospoda Tardieua.

Tisti dan je letela po svetu grozna novica: antimon, ki je v začetku leta valjal 37 šterlingov po toni, je poskočil na 74 šterlingov in sicer za sedem v enem samem dnevu.

Hkratu je že šla po svetu razlaga za to dejstvo:

»Londoncka borza za blago je nenavadno razburjena. Antimon, ki ga uporabljajo po navadi za izdelovanje žrk, uporabljajo v zvezi s svincem tudi za izdelovanje granat. Izdelovanje tiskarskih žrk se ni pomnožilo. Zakaj torej raste cena antimonu?

Strokovnjaki mislijo, da so cene zrastle zaradi silnih nakupov neke države, ki izdeluje granate v velikih množinah.

V dobri uri sta vest in njena spretna razlaga spremenili svet.

Francozi so mislili na Nemčijo, Poljaki na Rusijo, Amerikanci na Japonsko.

Še tisti dan je roš buenosairskega Velikega Kahala sklical pet mogočnikov prestolniškega judovatva, ki so uživali njegovo popolno zaupanje, ker so bili povezani z njegovimi tajnimi posli.

Niso se eesli v sinagogi, marveč v petin-dvajsetem nadstropju Banke Blumen, kamor so imeli dostop samo izbrani in kjer ni moglo njihovih razgovorov motiti in presenetiti nobeno človeško uho ali oko.

Lahkoatletski miting v Murški Soboti

Muraka Sobota, 15. maja. Danes je bil v Murški Soboti v prireditvi SK Mure lahkoatletski miting, ki je zelo lepo uspel ter je vzbudil za to športno panogo veliko zanimanje med domačini. Mitinga sta se udeležila s svojimi atleti tudi SSK Maraton in SK Rapid iz Maribora. Vsa prva mesta so zasedli Mariborčani, vendar so tudi domačini pokazali lep napredek. Rezultati so naslednji:

100 m sen.: Less (Rapid) 11.2, Bald (R) 11.7, Mraz (Maraton) 11.9.

400 m sen.: Less (R) 58.8, Košir (Mrt) 59.1, Starc (Mura) 59.2.

Krogla, sen.: Lužar (Mrt) 11.25, Silay (Mura) 9.60, Radič (R) 9.60.

Disk, sen.: Lužar (Mrt) 36.70, Radič (R) 34.85, Silay (Mura) 33.70.

100 m jun.: Kosar (R) 12.1, Ljubo (Mrt) 12.2, Kolaric (Mrt) 12.5. Višina, sen.: Kramer (R) 1.60, Lužar (Mrt) 1.60. Kopje, jun.: Ljubo (Mrt) 41.35, Koren (R) 39.12, Herman (R) 39. Daljina, sen. in jun.: Lužar (Mrt) 5.75, Ljubo (Mrt) 5.66, Koren (R) 5. Palica: Orossy (R) 3.30, Radič (R) 3.20. Tek 1500 m: Kramer (R) 4.29, Stoinšek (Mrt) 4.34, Seidler (R) 4.49. Stafeta 4 krat 100: Rapid (v postavi Hoffer, Badl, Koren, Less) 48.8. Maraton (Ljubo, Mraz, Košir, Kolaric).

Vodstvo deklinskih krožkov

V nedeljo, dne 22. maja t. l. ob 9 dopoldne so poskusne tekme za vse tekmovalne vrste in tekmovalke posameznice v razpisanih oddelkih ter odbojki.

Pozivamo vse krožke, da pošljejo v nedeljo na Stadion svoje vrste članice in mladenk, posameznice ter družine za odbojko.

Poizkusne tekme se vrše ob vsakem vremenu. Bog živ!

Tri zmage so Nemci izvojevali nad Holandci. V bokeji tekmi, ki je bila v Berlinu, so Nizozemci podlegli Nemcem 3:1 (2:0). V Aachenu so se pa spoprijele igralke in igralci omenjenih držav v rokometu in so obakrat zmagali Nemci. Moški so odpravili svoje nasprotnike z 22:2 (10:1), ženske so se pa zadovoljile z zmago 6:2 (2:0).

Programi Radio Ljubljana

Cetrtek, 19. maja: 12 Zborovska glasba (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Opoldanski koncert Radija. Orkestra — 14 Napovedi — 16 Iz nesanih operet (Rad. orkester) — 16.40 Konservatorski koncert Domača keranika (g. Dana, Pajnič) — 18 Zenska ura: Nac. ura. Predavanje min. za ljudsko telesno vzgojo — 19.30 Zahvalna država (Fr. Lipah, član Rad. gled.) — 20 Štirje glasbeni profili (Rad. orkester) — 21 Klavirski koncert g. prof. M. Lipovška: Družina Bacha — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Koncert pesne glasbe (plošče)

Petek, 20. maja: 11 Solska ura: Po Grškem (gđ. Julija Sušteršič) — 12 Iz naše domovine (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Napovedi — 18 Zenska ura: Domača keranika (g. Dana, Pajnič) — 18.30 Lucienne Boyer poje (plošče) — 18.40 Francosčina (g. dr. Stanko Lehen) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Spor Dubrovčanov z rusko carico Katarino II. (Arsen Vencelides, knjiž. Zgb) — 19.50 O mednarodnem gimnastičnem nastopu v Ljubljani — 20 To in ono (plošče) — 20.30 Mozartova ura. Sodelujejo: g. Vekoslav Janko, Svetozar Banovec in Rad. orkester — 22 Napovedi, poročila — 22.30 Angleške plošče.

Drugi programi

Cetrtek, 19. maja: Belgrad-Zagreb: 20 Nar. pesmi, 20.45 Pihalni kvartet — Praga: 19.25 Radijski film, 20.15 Koncert BBC (dirigent Toscanini) iz Londona — Varšava: 20 Zab. glasba, 22 Konservatorski koncert — Sofija: 20 Ork. koncert, 20.45 Vok. koncert, 22 Lahka in plesna glasba — Budimpešta: 20 Igra, 21.45 Orkestralni koncert, 22.10 Vojška godba — Trst-Milani: 21 Opere — Madona Imperia, »Romantična noč in »Pitee« — Rim-Bar: 17.15 Vokal. koncert, 21 Razgovor opereta »Cin-Cin-La« — Dunaj: 20 Zab. koncert, 21 Igra, 22.30 Zab. in plesna glasba — Berlin: 20 Orkestralni zbor in solisti — Königsberg: 19.16 Linkejeve skladbe — Lipsk: 19.10 Šramli, 20 Operna glasba — Stuttgart: 20.30 Wagnerjeve skladbe — Monakov: 19.10 Leharjeva opera »Friedrich« — Bernolter: 20.05 Pravljica o carju Sultanu — Strasbourg: 20.30 Haydn Berlioz-Wagner.

Petek, 20. maja: Belgrad: 20 Zagreb, 21 Zab. konc., 22.30 Moderna anđl. gl. — Zagreb: 20 Vok. konc., 20.30 Zbor, 21 Dueti, 21.30 Lahka gl., 22.30 Ples. gl. — Praga: 19.25 Koncert goznoev vojaške sole, 20 Schubertove skladbe, 21.30 Pestra gl., 22.30 Romunska gl. — Varšava: 20 Poljska simf., 22 Ples. gl. — Sofija: 20 Nar. gl., 20.45 Violina, 21.15 Lahka in zab. gl. — Budimpešta: 19.30 Opera, 20.05 Jazz — Trst-Milani: 21 Rutileva drama »Plameni in soneti« — Rim-Bar: 17.15 Klavir in violina — Bayreut, 22.10 Izbrane pesmi — Dunaj: 19.25 Puccinijeva opera »Gianni Schicchi«, 20.40 Komorni ork., 22.30 Zab. konc. — Berlin: 20.30 Simf. konc. — Hamburg: 19.10 Operna gl., 20 Lirskove skl., 21.10 Valčki — Bratislava: 20 Slezija v radiu — Lipsk: 19.10 Komorni koncert, 20 Opera in opereta gl. — Köln: 19.10 Mandoline, 20 Komorni ork. — Frankfurt: 19.10 Pihala — Stuttgart: 19.15 Filmska gl. — Monakov: 19.10 Petje, 20 Sudetsko-nemški skladatelji, 21 Zab. gl. iz Bayreutha — Bernolter: 19.20 Vojška godba, 20.25 Nar. pesmi, 21.55 Ork. konc. — Strasbourg: 20.30 Opera.

Tu so lahko govorili brezobzirno, kakor so spodobi pri takih zapletenih poslih.

Prostor, v katerem jih je roš sprejel, je bila prostorna dvorana z visokim opazem iz orohovine, s preprostim stvarnim pohištvo, brez zastorov in okrasov. Visoka okna v treh stenh so jo razkosno razsvetljevala. Mračilo se je in strop v dvorani, ki je bil svetel kakor alabaster, je izžareval jasno luč brez sene.

Podolgovata zaokrožena miza je stala na sredi in je bila pokrita z zelenim usnjem. Okrog nje so stali razkosni naslanjaji. Na južni steni, ki je bila edina brez odprtin, je kot okras visela slika utemeljitelja dinastije v naravnih velikosti. Bil je to Zaharija Blumen I. pri šestdesetih letih.

Njegov sin je čakal obiskovalce, ki so prihajali, jih pozdravljali z naglim stiskom roke in jih povabili, naj sedejo za mizo.

Prej kakor vsi drugi je prišel Moises Halevy, Francoz, star draguljar in gospodar vseh zabavišč v Buenos Airesu. Obločen je bil izbrano. Suknjo je imel sivo, v barvi svojih ščetinastih, gladko počesanih las, za vratom je nosil veličastno kravato, v kateri je bil zataknen čudovit lep biser. Črna obleva mu je pokrivala pol obraza in skrivala gnojen tvor, ostanek udarca, ki mu ga je njegov prijatelj in tovariš Leon Coca pripeljal v nekem izmed tistih zabavišč. Tvor se ni nikdar dobro pozdravil, čeprav je bilo že dolgo od tega, kar je nesrečni tovariš nehal tlačiti zemljo.

Draguljar je vzkliknil vlnodno:

»Čestitam, Don Zaharija!

Čeprav je bil Blumenov družabnik v številnih poslih, je bil kljub temu med tistimi redkimi v sinagogi, ki ga niso tikali.

Čeprav je bil zelo bogat, je vendar zmeraj potreboval Blumenja, ki ga je bil nekdanj uvedel v trgovino z zabavo. Zda je hotel z njegovo pomočjo kupiti dve sto aptek v Buenos Airesu, da bi jih preuredil po moderno, kakor so urejene v Newyorku. Lekarne v sporazumu z zabavišči lahko delajo lepe dobičke...

Hugo Wast

50

Zlato večnega Juda

Tedaj pa se je postavil vsemu temu na pot eden izmed tistih civilnih junakov, ki znajo kljubovati nepriljubljenosti in propadu. Dal je v enatju Združenih držav pobudo za zanimivo preiskavo:

Kdo so tisti, ki se bavijo z nesramnim poslom, ki vzbuja sovraštvo enega naroda proti drugemu zato, da lahko prodajajo orožje obema?

Kdo so tisti, ki tiče že do vrata v krvi voljakov, ki so umrli, ne da bi vedeli zakaj?

Pokazalo se je, da izdelovalci orožja in streliške stekajo roke vplivnim ljudem po vseh državah, da bi ti vzbujali in netili oboroževalno mirlico.

Ljudje so imenovali imena nekaterih velikih podjetij, med njimi tudi Zabolun Steel and Co.

To judovsko ime je učinkovalo kakor čarovnija. Hrupno raziskavanje je zamrlo. Brzojavne agencije niso več oddajale vesti. Listi so umolknil in nad tem vprašanjem se je zgrnila zemlja kakor nad mrtvecem.

Še več. Čez kratke čas so začeli blatiti besede raziskovalcev in kraterjav, da je

Za birno...

Darilo za celo
živiljenjeCHRONOMETRE
ELECTION

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Kuharica

stara čez 30 let, želi službo k resnemu gospodu ali dvem do trem osebam resnega značaja. Delam tudi druga dela. Razumem nekoliko nemško. — Pozniš, Križevniška ulica št. 2, Ljubljana (a)

Gospa

izobražena, srednjih let, govori slovensko, nemško in nekoliko arborhvaško, išče primerno mesto za takoj kot gospodinja ali oskrbnica, spremljevalka, hotelska sobarica ali kaj sličnega. Gre tudi izven Ljubljane. — Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Zanesljiva« (a)

Uradnica

absolventka trg. akademije, z dveletno prakso, znanjem slov. in hrvaške ter nemške korespondence, slov., hrvaške stenografije — želi premeniti mesto. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Inteligentna« št. 7969 (a)

Službo dobe

Krojaškega pomočnika

za velika dela sprejem takoj. — Kramer, Celje, Obrtni dom (b)

Voznika

pridnega in vajenega konj sprejem s 1. junijem. — Ivan Bajcar, Zagorje (b)

Mizarskega pomočnika

dobro izurjenega v furniranem delu - sprejem takoj. Pismene ponudbe v upravo »Slovenca« v Celju pod »Mizarstvo« (b)

Šoferja

za osební avto, z daljšo prakso, popolnoma sposobnega tudi za popravila tovarniških strojev, sprejme tovarena na Gorenjskem. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja, starosti, znanja jezikov in družinskih razmer kakor tudi zahtevno plače v upravo »Slovenca« pod »Šofer« št. 7952 (b)

Vnajem

ODDAJO:

Gostilno in trgovino

skupaj ali posebej, na prometnem kraju v Ljubljani - oddam. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Ugodna prilika« 7967 (n)

Zasluzek

Dober zaslužek

nuđim agilnim preprodajalcem za obisk boljših strank. Kos, Ljubljana, Mestni trg 25 (z)

Razno

Padavica

(epilepsija)

krči, živčne bolezni in pomanjkanje spanja. — Zanesljivi in najboljši uspehi so se dosegli z uporabo skozi trideset let preizkušenega

»Epilepsana«

Pobliznja navodila daje lekarna Fišter, Ostjsek III

Obrt

Slikar in pleskar

Franc Remžgar, Predovičeva 19, Ljubljana-Moste, se priporoča. Dobro delo! Cene skrajno nizke! (r)

Denar

Bančno kom. zavod - Maribor

Aleksandrova cesta št. 40 kupi takoj in plača najbolje

HRANILNE KNJIZICE

bank in hranilnice

VREDNOSTNE PAPIRJE

3% obveznice, bone ter srečke, delnice itd.

VALUTE VSEH DRZAV

PRODAJA SREČK državne razr. loterije.

SOBE

Lepo opremljeno sobo

s posebnim vvhodom - oddam. Smartinska c. 10 (s)

Št. 489-38.

Razpis

Občina Primskovo, okraj litijski, razpisuje pragmatično mesto

obč. tajnika-pripravnika

Šolska izobrazba: 4. razredi srednje ali nje enake strokovne šole oziroma odločbo o spregledu kvalifikacije po št. 152. uredbi o obč. uslužbenih. Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z listinami po št. 7. in 8. uredbi o obč. uslužbenih, je vložiti do 15. junija 1938 pri tej občini.

Uprava občine Primskovo,

dne 15. maja 1938.

Posestva

Parcelo

1400 m², pripravno za zidanje, ugodna lega, blizu Maribora - prodam. - Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru pod 835 (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno - strokovno nabraženi posredovalec — Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 27-33, ima naprodaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Posestvo

kje v Ljubljani ali njeni okolici ali v kakem letoviškem kraju ali njegovi okolici v Dravski banovini - kupim. — Ponudbe z navedbo velikosti, stanja parcel in stavb v upravo »Slov.« v Ljubljani pod šifro »Natalija«

KUPUJTE PRI NAŠIH INSERENTIH!

STROJI

Parne stroje,

kotle, turbine vodne turbine, pogonske motorje montira, preureja, popravlja, inducira ter izdeluje kurišča, čistilce za vodo, zrak in olje.

DOMŽALE

Prodamo

Novosti vseh oblačil sport, kamgarn obleke, perilo itd. — najceneje: Presker, Ljubljana, (1)

Apno

najfinejše, najcenejše — stalno z drvi žge Apnenica Dobropolje, (1)

Parketni odpadki

in odpadki od žage, popolnoma suhi, so najcenejše kurivo. Ivan Šiška, tovarna parketov, Metelkova 4, telefon 22-44. (1)

Kolesarji!

Vsakdo najde v naši zalogi kolo ki ga želi. — Jerše, Kotnikova št. 13, Javno skladišče Turk, poleg elektrarne (1)

Za potovanje

se priporoča vse vrste kovčegov, aktovk, nahrbtnikov itd. v veliki izbiri

Ivan Kravos

Maribor, Aleksandrova 13

KOLESA

najnoviji letošnji modeli v največji izbiri napredaj po neverjetno nizkih cenah

Nova trgovina

Ljubljana - Tyrševa cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze)

»Kappel« pisalni stroji

prilagojeni o različnih izdelkih nemških tovarn. — Pisalni stroji za pisarno in potovanje. — Najmodernejša oprema!

KLEINDIENST & POSCH

Maribor, Aleksandrova 44

Svilene srajce, moške po 36 din, damske bluze po 16 din, močne svilene nogavice 10 din - in razno drugo modno blago po priznani nizkih cenah prodaja

»Zora«

Ljubljana, Miklošičeva 30 Trgovci imajo znaten popust. — Obiščite nas in prepričajte se o naših nazkih cenah, da boste lahko povečali svoj zaslužek.

Resnico govoré, ko trdijo, da prodajamo najboljša in najcenejša

kolesa

rezervne dele in motorna kolesa. Velika izbira!

Kolesa od 500 din naprej.

Splošna trgovska družba

Z. O. Z.

Št. Vid nad Ljubljano

2951

DRVA
PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENSKA
CESTA

Dobrota Klefiševih salam je priznana. Vsaka Klefiševa salama je opremljena z zgornjo etiketo. Salama, ki te etikete nima, ni Klefiševa salama. Izredno dobre kakovosti je tudi Klefiševa praška šunka, kakor tudi vsi drugi mesni izdelki.

Dobava gume

1. junija 1938 ob 11 dopoldne bo v štabu zrakoplovstva vojske v Zemunu (soba št. 14, pritličje) druga javna oteralna licitacija za dobavo gume za avtomobile, motocikle in kolesa, z vsemi pogoji prve licitacije.

Pogoji so na vpogled delavne dni od 8 do 13 pri dežurnem oficirju tega štaba ali se kupijo za 30 din.

Kavejca za naše državljane 5%, za inozemce 10%, se položi pri blagajni agencije Državne hišpotek. banke v Zemunu do 10 na dan licitacije.

Iz materialnega oddelka štaba vazduhoplovstva vojske VMTBr. 7285 od 11. maja 1938.

Dobava zabojev

3. junija 1938 ob 11 dopoldne bo v štabu zrakoplovstva vojske (soba št. 14, pritličje) druga javna ustnena licitacija za dobavo zabojev, z vsemi pogoji prve licitacije.

Pogoji so na vpogled vsak delavnik od 8 do 13 pri dežurnem oficirju tega štaba ali se kupijo za 40 din.

Kavejca za naše državljane 5%, za inozemce 10%, se položi pri blagajni agencije Državne hišpotek. banke v Zemunu do 10 na dan licitacije.

Iz Materialnega oddelka štaba vazduhoplovstva vojske VMTBr. 6228 od 12. maja 1938.

Gospodarski odsek Jesenice

proda na javni dražbi v nedeljo, 22. maja 1938 ob 15 v hotelu »Pošta« na Jesenicah cca 1000 plm stoječega smrekovega lesa s planine »Rožca«. — Pogoji bodo razvidni na dan dražbe. — Kavejci 10.000 din je položiti pred pričetkom dražbe.

Razpis službe
direktorja Oficirske zadruga

Oficirska zadruga v Beogradu sprejme direktorja, poznavalca in organizatorja dela v banki, zavarovanju, trgovini, nakupu in prodaji blaga in administraciji. Ponudijo se lahko osebe s fakultetno izobrazbo (pravna fakulteta s trgovsko akademijo, abiturientskim tečajem ali z enakovredno strokovno šolo) ali s strokovno šolo enako fakulteti. Službeno razmerje se uredi s pogodbo za dve leti v smislu obrtnega zakona. Direktor mora položiti kavejci v znesku 100.000 din v gotovini ali z od države garantiranimi vrednostnimi papirji.

Interesenti, kateri so večji in sposobni in reflektirajo na to službo, naj pošljejo pismeno ponudbo Glavnemu odboru Oficirske zadruga v Beogradu najkasneje do 5. junija 1938 s podatki in dokumenti o državljanstvu, o dovršeni šoli, kje in koliko časa so službovali v slični službi, starost, koliko jezikov obvladajo, npravnstveno sprječevalo in na kakšno mesečno plačo reflektirajo. Drugih pogojev ni. V prošnji označite točen naslov.

V globoki žalosti sporočamo, da je davi ob 9. uri umrl v Društveni ulici 8, naš srčno ljubljani soprog, oče, brat, stric in zet, gospod

dr. Ivan Lah

profesor in književnik

Kraj in uro pogreba sporočimo naknadno.

Ljubljana, dne 18. maja 1938.

Rodbina dr. Lahova — in ostalo sorodstvo.

Brez posebnega obvestila.

Naš prelubi soprog, oče, stari oče, stric, tast in svak, gospod

KARL PLEIWEISS

JAVNI NOTAR

je danes ob pol 9 dopoldne, udan v božjo voljo, mirno v Gospodu zaspal. Na zadnji poti ga bomo spremili v četrtek, dne 19. maja ob 5 popoldne iz hiše žalosti Šelenburgova ulica 3 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v torek, dne 24. maja ob 7 zjutraj v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Ljubljana - Gjenovič, dne 18. maja 1938.

Ema, soproga; Mirko, kapetan fregate, dr. med. Lea, Karlo, sodnik, otroci; Sonja, vnukinja; Csöre, snaha.

V globoki žalosti naznanjam prežalostno vest, da je moja nad vse ljubljena žena, gospa

Fani Vorbach

dne 18. maja, po daljšem vdanem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, dne 20. maja ob 6 iz kapele mestnega pokopališča. Celje, dne 18. maja 1938.

Josip Vorbach, višji kontrolor drž. žel. in ostalo sorodstvo